

NEW & INNOVATIVE

Real Estate System Sells More and for Top Dollar!

SIRISHA SINHA
REALTOR & RESIDENTIAL
New Technology Old
ERA THE PROPERTY PROS
Direct: 510-757-6196

SPECIALIST
values!

For **FREE REPORTS** and exciting deals, please go to.... www.SirishaHomes.com

Home Sellers, Marketing Your Home for All It's Worth!

- With the Large Pool of Buyers I work with, your home could be **SOLD** before it hits the MLS! Ask How my **HOTLINE TECHNOLOGY** can save you money! It's Free and there's no Obligation!
- **GUARANTEED CASH OFFER** on Your Home in 24 Hrs at a price Acceptable to you!
- Statistics Show that Staging can Increase a Home's Value by up to 30%! Call me today to ask about my **FREE STAGING** Services for Vacant and Furnished homes!

Home Buyers, Picking the Right Agent can Save you Thousands!

- In Today's Competitive Real Estate Market, Timing is Everything! Many Good Homes are Sold before they are Even Advertised. If you're buying a Home, beat other Home Buyers to the Hottest New Listings with my **NEW LISTINGS NOTIFICATION!**
- In Addition, when you buy a Home from me, if it doesn't work for you, **I'LL SELL IT FOR FREE!** Call TODAY for details!

Shree Vighneshwara
LIMITED EDITION 100
Ht.: 22"
92.5 sterling silver embedded with Swarovski crystals
Conceptualised in India, crafted by Linea Argenti, Italy

Shree Vinayaka
Ht.: 15.6"

Shree Lakshmi
Ht.: 15.6"

Shree Ganesha Mask
39 x 31 cms

Shree Krishna
Ht.: 22"

Shree Saraswati
Ht.: 8.75"

A range of limited edition idols exquisitely handcrafted in 92.5 sterling silver by perfectionist silversmiths in Italy. Part of the d'Mart Exclusif collection of signature art pieces - each carefully handpicked from internationally renowned brands and each one a timeless acquisition.

Silverware • Crystalware • Limited Edition Masterpieces • Objets d'art • Figurines • Furniture Accessories

New Delhi • Mumbai • Bangalore • Kolkota • Pune • Nagpur • Ludhiana
New Jersey • San Francisco • Amsterdam

1592 Halford Ave.
Santa Clara CA 95051
(408)241-4400, (408) 595-9595
www.dmartca.com

BAY AREA'S CHOICE

Bay Area. The confluence of world's best talent. No wonder, they settle for nothing but the very best. In everything from tongue tickling taste, caring service and enchanting ambience.

For celebrating the many splendours of authentic Indian taste, they have made their 'Pasand' known, loud & clear, again... and yet again!

Two branches in The Bay Area

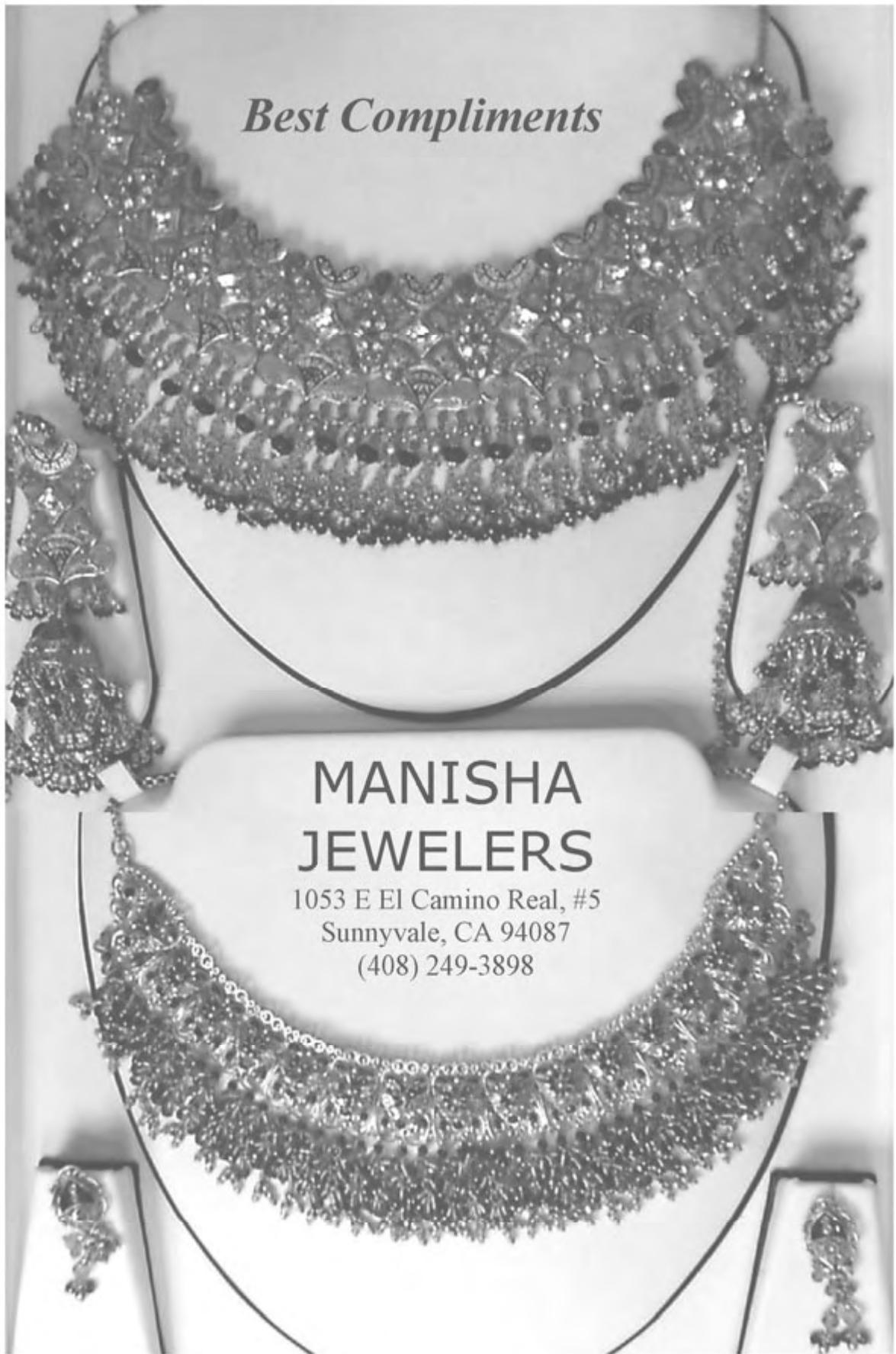
- SANTA CLARA : 3701 El Camino Real (at Lawrence Expwy.) (408) 241-5150
- BERKELEY : 2286 Shattuck Ave. (510) 549-2559

Open Daily: 11:30am - 10pm.

www.pasand.com

Best Compliments

**MANISHA
JEWELERS**

1053 E El Camino Real, #5
Sunnyvale, CA 94087
(408) 249-3898

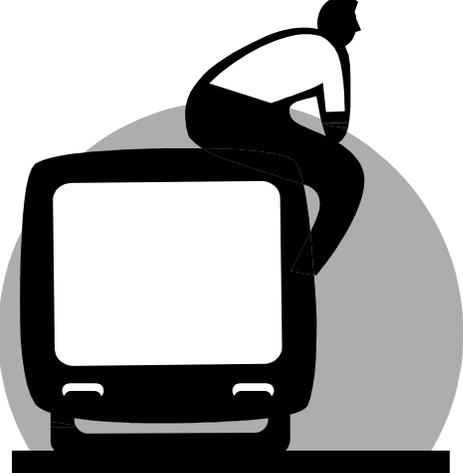
Serving you for the last 15 years at our Sunnyvale location
Largest selection in the Bay Area than any other store
Check out our price and quality before you shop elsewhere

ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ಮರ ಕೊರೆಯುವ ಮೆಷಿನ್‌ನಂತೆ ಶಬ್ದ ಮಾಡುವ ಈ ಪೀಸಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪರ್ಸನಲ್ಟಿ - ಅಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇದು ಇರುವುದು ಬೆಡ್‌ರೂಮಿನಲ್ಲೆ. ಹೆಂಡತಿಗಂತೂ ಇದು ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಮನೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕ ಜೀದಿ ದೆವ್ವದಂತೆ ಕಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಅನ್ನಿಸಿದ್ದಿದೆ, ಈ ಪೀಸಿ - ಅಥವಾ ಪರ್ಸನಲ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ - ನನಗಾಗಿಯೇ ಅಥವಾ ನಾನು ಈ ಪೀಸಿಗಾಗಿಯೇ? ಬಹುಶಃ ನಿಮಗೂ ಹೀಗೇ ಅನ್ನಿಸಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನನಗಂತೂ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷ ಈ ಪೀಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅನ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಈ ಪೀಸಿ ನನಗೆ ಉಳಿಸಿದ ಟೈಮ್‌ಗಿಂತ ನಾನು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಟೈಮೇ ಹೆಚ್ಚು ಅಂತ. ಯಾವ ಪೀಸಿ ಕೊಂಡೋಬೇಕು ಅನ್ನೋ ವಿಷಯದಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಪ್ರತೀ ತಿಂಗಳು ಫೋನ್‌ಚೇಜ್ ಆಗುವ ಈ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ದಿನಗಳೆಲ್ಲ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗೆ ಬರುವ ಹೊಸ ಹೊಸ ನಮೂನೆ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್, ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರ್ ತಂದು ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಿಗೆ ರಾಶಿ ಹಾಕಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮರೆತು ಮರೆತಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪೀಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಈ ಅಮೆರಿಕದವರಲ್ಲ ಅದು ಹೇಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೆಚ್ಚು ಲೈಫ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟೆನ್ಸಿ ಬಂತೋ?

ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ಮರ ಕೊರೆಯುವ ಮೆಷಿನ್‌ನಂತೆ ಶಬ್ದ ಮಾಡುವ ಈ ಪೀಸಿ, ಅಥವಾ ಪರ್ಸನಲ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪರ್ಸನಲ್ಟಿ - ಅಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇದು ಇರುವುದು ಬೆಡ್‌ರೂಮಿನಲ್ಲೆ. ಹೆಂಡತಿಗಂತೂ ಇದು ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಮನೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕ ಜೀದಿ ದೆವ್ವದಂತೆ ಕಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಇರಬೇಕು, ಫ್ಯಾನ್ಸಿ ಫುಡ್‌ಗಳ ರೆಸಿಪಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು, ನೀರು ಕಾಯಿಸುವ ರೆಸಿಪಿವರೆಗೆ ಪೀಸಿಯನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಈ ಪೀಸಿಯನ್ನು ಬೆಚ್ಚಿ ಜನಾಕಬೇಕೆನ್ನುವ ಹೆಂಡತಿಯ ಪ್ರವೋಸಲ್‌ನಲ್ಲ ಒಂದು ಪೀಸ ಅರ್ಥವಿದೆ.

ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಈ ಪೀಸಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೋ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿಯೋ ನನ್ನ ಜೀವಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲ ಸಮ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಸುಂದರ ಸೋಮಾರಿ ಸಂಜೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಆಗ ತಾನೆ ನಿರ್ದಯದ ಎದ್ದು ಪೀಸಿ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ಕೆಲವು ಮೆಂಟಲ್‌ಗಳಿಗೆ ರಿಫ್ಲೆಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮೆಂಟಲ್‌ಗೆ ಒಂದು ಇಂಪಾರ್ಟೆಂಟ್ ಅಟ್ಯಾಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಅಟ್ಯಾಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಫೈಲ್ ಮೇಲೆ ಡಬ್ಬಲ್‌ಕ್ಲಿಕ್ ಮಾಡಿದ ನೋಡಿ, ಫೈಲೇ ಮಂಗಮಾಯ! ಫೈಲ್ ಅಟ್ಯಾಚ್ ಆಗುವುದರ ಬದಲು ಉಸಿರೇ ಡಿಟ್ಯಾಚ್ ಆಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಜೊತೆಗೆ ಇಂಥಾದ್ದೆಲ್ಲಾ ಆಗುವುದು ಸಂದೇನೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇಂಥಾ ಸ್ಥಿತಿಯೆಲ್ಲ ಸಹಾಯಕ್ಕೊಂದುಗುರುವ ಕಂಪೆನಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಮಂಡೇ-ಒ-ಫೈಡೇ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲವೇ. ಅಂತೂ ಹೀಗಾಗಿ ಬದೀ ನಿಮಿಷದಲ್ಲ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಜ್ ಮಾಡಿದ ಎಫೆಕ್ಟು! ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತೆಲ್ಲ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಯಾವಾಗ್ಲೂ ಪೀಸಿ ಮುಂದೇ ಕುಳಿತಿರುವವರ ತೂಕವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನಿರ್ಜೀವ ಹುಡುಕಿದ ಉಪಾಯ.

ಕೆಲವರಿಗೆ ಪೀಸಿ ಅಂದರೆ ಬರೀ ಮಾನಿಟರ್ ಅಷ್ಟೇ ಅವರ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಲಗೆ ಕೂತಿರುವ ಆ ದೊಡ್ಡ ಬಾಕ್ಸ್ ಯಾಕೆ ಇದೆ ಅನ್ನುವುದು ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರು ಎಂದು ಎನ್ನಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಮುಂದೆ ಬರುವಂಥ, ಅದೇಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಬಂದಿರುವ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳು ಮಾನಿಟರ್‌ನಲ್ಲೇ ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆಯಲ್ಲ, ಅಂಥಹ

ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿರಬಹುದು.

ಅಂದಹಾಗೆ ನೀವು ಪೀಸಿ ಯೂಸರ್ ಆಗಿದ್ದರೆ, ನಿಮಗೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್-ಆಲ್ಟ್-ಡಿಲೀಟ್ ಏನೆಂದು ಬಂದಿತಾ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಪೀಸಿಯೆಲ್ಲ ಅದೊಂದೇ ಗೊತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ಯೂಸರ್ಸ್ ಉಂಟು ಜಡಿ. ಏನು ಮಾಡುವುದು ಕೆಲವೊಂದು ಪೀಸಿಗಳೇ ಹಾಗೆ, ನಿಮಗೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್-ಆಲ್ಟ್-ಡಿಲೀಟ್ ಜಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಅವು ಜಡವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಈ ಕಂಟ್ರೋಲ್-ಆಲ್ಟ್-ಡಿಲೀಟ್ ನಿಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಪೀಸಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಡಿ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ಆಯಾ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಅಥವಾ ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರ್ ಮಾಡಿದವರ ಸ್ಟೈಲ್‌ಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಈ ಕಂಟ್ರೋಲ್-ಆಲ್ಟ್-ಡಿಲೀಟ್‌ನೂ ಮೀರಿದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದಾಗ ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಪೀಸಿಯ ದ ಗ್ರೇಟ್ ಪವರ್ ಬಟನ್. ಕೆಲವು ಬಾರಿ, ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಅಥವಾ ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರ್ ಮಾಡಿದವರ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ನಿಮ್ಮ ಊಹೆಗೂ ಮಿಗಿಲಾದದ್ದು, ಅಂಥವರಿಂದಾಗಿ ಈ ಪವರ್ ಬಟನ್ನೂ ನಿಮ್ಮ ನಿಶ್ಚಯವಾದ ಪೀಸಿಯನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಲು ಸೋತುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮತ್ತು ಇಂಥಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಎಂಬಂತೆ ಇರುವ ನಿಮ್ಮ ಪೀಸಿಯ ಹಿಂದಿರುವ ಪವರ್ ಫ್ಲಾಗ್ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ, ಒಂದು ಸಮಾಧಾನಕರ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ನೀವು ಮನೆಯ ಹೊರಗಿರುವ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಕಂಬ ಹತ್ತಿ ಫ್ಯೂಸ್ ಕೀಲಬೇಕಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೆಲವು ದಿನ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ಪೀಸಿಯನ್ನು ಪವರ್ ಆನ್ ಮಾಡಿದಾಗ, ಹಾರ್ಡ್ ಡಿಸ್ಕೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದುಜಡುವುದೇ! ಇದು ಹಾರ್ಡ್ (ಹಾರ್ಡ್?) ಅಟ್ಯಾಚ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಪೀಸಿ ಜಿಟ್ಟು ಹಾರ್ಡ್ ಡಿಸ್ಕ್‌ಗೆ ಸಿಗ್ನಲ್ ಕನೆಕ್ಟ್ ಸರಿ ಇದೆಯೆ, ಪವರ್ ಕನೆಕ್ಟ್ ಸರಿ ಇದೆಯೆ ಅಂತೆಲ್ಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಖಾತರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಆಲ್‌ಮೋಸ್ಟ್ ಅರ್ಧ ದಿನ ಕಳೆದುಹೋಯ್ತು ಆದರೂ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ ಎನೋ ಹೊಳೆದಂತಾಗಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಪವರ್ ಆನ್ ಮಾಡಿದೆ. ವಾಹ್, ಪೀಸಿ ಹೇಚ್ಚಾಯಿದೆ ಹಾರ್ಡ್ ಡಿಸ್ಕ್ ಇದೆ ಅಂತ! ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ನಾನು ನಿಜವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದಿದ್ದಿಷ್ಟೆ, ಕೇವಲ ಒಮ್ಮೆ ಆಫ್ ಮಾಡಿ ಆನ್ ಮಾಡುವುದು. ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಾಗೆಲ್ಲ ಮೆಚ್ಚಿನ ಕಂಟ್ರೋಲ್-ಆಲ್ಟ್-ಡಿಲೀಟ್‌ನ ಸಹಾಯ ಇದ್ದೇ ಇದೆ.

ಮಾತು

ಬಲು ಮಾತಿನಿಂದಾದೆ ನಾ *sick*ನು
ಆಯ್ತು ಸಂಬಂಧಗಳು ಸಿಕ್ಕುಸಿಕ್ಕು
ಕಂಡೆ ನಾ ಬಂಗಾರಮೌನವಿದಕೆಲ್ಲ ಟಾನಿಕ್ಕು.

★

ಎಡವಟ್ಟು (ನಮಗೆಲ್ಲ)

ಮನೆಯ ನೆಲವಿರಬೇಕು ಸಮತಟ್ಟು
ಮನದ ನಿಲುವಂತೂ ಇರಲೇಬೇಕು ಸಮತಟ್ಟು
ಇಲ್ಲದಿರೆ ಆಗುವುದೆಲ್ಲ ಎಡವಟ್ಟು.

★

--ಕಡೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ

ಬರಹದ ಮಮತೆ

ವಸುಧಾ ಹೆಗಡೆ

ಸಾಂಕೆ ಕ್ಲಾರ್, ಕ್ಯಾಲ್‌ಫೋರ್ನಿಯಾ, bvasudhav_AT_yahoo.com

ಸ್ವಾತಿ ಹೊರ ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲ ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳು ಅಮ್ಮನೊಂದಿಗೆ ಇರುವ ರೀತಿಗೂ ತನ್ನ ಮಗಳು ತನ್ನೊಂದಿಗಿರುವ ರೀತಿಗೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಕೆಯನ್ನು ಚಿಂತೆಗೀಡು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಇಡೀ ದಿನದ ಕೆಲಸದಿಂದ ಬಳಲಿದ ಸ್ವಾತಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಏನನ್ನೂ ತಿಂದು ಮಲಗುವ ಹವಣಿಕೆಯಿಲ್ಲದಾಗ ದೂರವಾಣಿಯ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಿತು. ವಿಶ್ವನದೇ ಅಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ. “ಹಲೋ.” ಎಂದವಳಿಗೆ ಅಶ್ಚರ್ಯ ಕಾದಿತ್ತು. ಅಪ್ಪ. “ಹೇಗಿದ್ದಿಯಮ್ಮಾ ಸ್ವಾತಿ.” ಎಂದಾಗ ಆಗಿರುವ ಸುಸ್ಥೆ ಮಾಯ. ಅಮ್ಮನೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಆಕೆ ಖುಷಿಯಿಂದ. “ಸರಿಯಪ್ಪ. ನಿಮ್ಮ ಬರುವಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತೇನೆ. ಪಾಪುಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿ ತಿಳಿಸಿ.” ಎಂದು ದೂರವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತು ಮುಗಿಸಿದಳು. ವಾರಾಂತ್ಯವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಎದ್ದು ಮೊದಲು ವಿಶ್ವನೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ತನ್ನ ಸಂತಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ೧೬ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಕಾಯುವುದೇ ಈಗ ಅವಳ ದೊಡ್ಡ ದಿನಚರಿ. ದಿನ ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ತನ್ನ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿದಾಡಳು. ೧೫ರ ಸಂಜೆಯ ವಿಶ್ವನು ಬಂದು ಸೇರಿದ. ಮರುದಿನ ಬರುವ ಮಗಳ ಕುರಿತೇ ಅವರ ಮಾತುಕತೆಯಿಲ್ಲ!

ಸಂಜೆ ೫:೩೦ಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮಗಳನ್ನು ಕರೆತರಲು ಇಬ್ಬರೂ ೨:೩೦ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ವಿಮಾನನಿಲ್ದಾಣ ತಲುಪಿದರು. ತಮ್ಮ ಮಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ಅಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಎಂದು ತೊದಲು ನುಡಿಯುತ್ತಾ ತಮ್ಮಡೆಗೆ ಕೈಚಾಚಿ ಬಂದಂತೆ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವರಿಗೆ ಸಮಯದ ಪರಿವೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ವಿಮಾನ ಬಂದ ಸೂಚನೆ ಪರದೆಯೆಲ್ಲ ನೋಡಿದೊಡನೆ ಇವರ ಉದ್ದೇಗ ಆನಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗತೊಡಗಿತು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು, ಅವರನ್ನು ಎದುರುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವವರ ಸಂತೋಷ ನೋಡಿ ಇವರ ಆತುರ ಹೆಚ್ಚಾಗತೊಡಗಿತು. ಮಗಳು, ಅಮ್ಮ, ಅಪ್ಪ ಇವರನ್ನು ನೋಡುವ ಕಾತುರ ತಡೆಯಲಾಗದೆ ಶತಪಥ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು. “ಸ್ವಾತಿ! ಅಲ್ಲ ನೋಡು.” ಎಂಬ ವಿಶ್ವನ ಕರೆಗೆ ಓಡಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಹಿಂದೆ ತಳ್ಳಿದಳು. ಅಮ್ಮನ ಮೈಮೇಲೆ ಮಲಗಿ ನಿರ್ದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಂದನನ್ನು ನೋಡಿ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಳು. ಆದರೆ ಮಗು ಕೊಸರಿ ಅಜ್ಜಿಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿರ್ದಿಸಿತು. ಮುಖ ಸಣ್ಣದಾದರೂ ತೋರ್ಪಡಿಸದೆ ಮನೆಗೆ ಕರೆತಂದರು. ಇವರು ಕೊಂಡ ಹೊಸ ಮನೆ ಅಮ್ಮ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಯಿತು. ಸ್ವಾತಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಮುದ್ದಿಸುವಾಸೆ, ಆದರೆ ಆಕೆ ಅರೆನಿರ್ದಿಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದರೆ ತುಂಬ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ ಎಂಬ ತಾಯಿಯ ಮಾತಿಗೆ ಮನವನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಳು. ರಾತ್ರಿ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಹತ್ತದಲ್ಲ ಮಲಗಿದ್ದ ಸ್ವಾತಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಅಳತೊಡಗಿದಳು. ಮಗಳ ಸಾಮೀಪ್ಯದಿಂದ ಸಂತಸಗೊಂಡ ಸ್ವಾತಿ ಗಾಢನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದವಳು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು ಮಗಳನ್ನು ಸುಮ್ಮನಿರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅವಳು ಸ್ವಾತಿಯ ಮುಖ ನೋಡಿ ಇನ್ನೂ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಅಳತೊಡಗಿದಳು. ಅವಳನ್ನು ಸುಮ್ಮನಿರಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನ ವಿಫಲಗೊಂಡು ಸ್ವಾತಿಯ ಸ್ವರ ತಾರಕಕ್ಕೇರಿತು. ಪುಟ್ಟ ಪೋಲಿ ಇಬ್ಬರ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ ಅಳು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ಸ್ವಾತಿಯ ತಾಯಿ ಒಳಗೆ ಬಂದರು. ಅಜ್ಜಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಅವರಡೆಗೆ ಜಗಿದು ಅವರನ್ನು ಅಟ್ಟಿದ ಮಗು ಅಳುವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿತು. ಆಕೆ, “ಮಗು ನನ್ನ ಬಳಿ ಇರಲಿ ನಿವು ಮಲಗಿ.” ಎಂದು ಹೊರಟರು. ಮಲಗಿದ ಸ್ವಾತಿ ವಿಶ್ವರ ನಿರ್ದಿ ದೂರವಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವಾತಿಯ ಯೋಚನೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಜಾರಿತು.

ತಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮೂರನೆಯವರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಬಯಸಿದಾಗ ಅವರ ಆಸೆಯನ್ನು ತಣಿಸಿದವಳು ಸ್ವಾತಿ. ಮಗುವಿನ ಆಗಮನದಿಂದ ಮನ ತುಂಬಿತ್ತು. ಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂತಸವಾಗಿದ್ದ ಸ್ವಾತಿ ತನ್ನ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ರಜೆಯನ್ನು ಕಳೆದಿದ್ದೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಹೇಗೋ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ತಾನು ಮನೆಗೆ ಬರಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಿದ್ದೆಲ್ಲ! ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಕೂಡ ಮಗುವನ್ನು ಚಿಟ್ಟರಲು ನಾನು ಎಷ್ಟು ಸಾಹಸಪಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅಮ್ಮನ ವೀಸಾ ಮುಗಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ನಾನು ನನ್ನ ಕಂದನನ್ನು ಅಮ್ಮನೊಂದಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಜವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ. ನನಗೆ ನನ್ನ ಕೆಲಸ, ಅಲ್ಲಯ ಹುದ್ದೆ, ಅಲ್ಲ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹಣವೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತಲ್ಲ! ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷ ನನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ನೋಡದೆ ಕಳೆಯುವಷ್ಟು ನಿರ್ದಯಿಯಾದೆನಲ್ಲ! ಆದರೆ ನಾನಾಗ ನನ್ನ ಕಂದನ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸುಂದರವಾಗಿ ಸಬಹುದೆಂದು ಕನಸು ಕಂಡೆ. ಆದರೆ ತಾನು ಏನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬ ಅರಿವೆ ನನಗಾಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ಅಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ತನ್ನ ಮಗುವಿನ ಪ್ರತಿ ಹಂತದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದಾಗ ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಅ ಎಲ್ಲ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರೇಕ್ಷಕಿ ನಾನೇ ಆಗಬೇಕಿತ್ತು. ಅದರೆ ಅ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ನಾನೇ ಕೈಯ್ಯಾರೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡೆನಲ್ಲ! ಹೆತ್ತ ತಾಯಿಯಾದ ತಾನೇ ಅಕೆಗೆ ಅಪರಿಚಿತಳಾಗುವ ಹೆದರಿಕೆ ಮನದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದೆನಲ್ಲ! ತಾನು ಎಂಥ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದೆ. ನಾವು ಹಣದ ಗುಲಾಮರೆ? ಈ ಯೋಚನೆಯಿಂದ ಆಕೆಗೆ ಅಶ್ಚರ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಆತಂಕವಾಯಿತು.

ತನ್ನ ಮಗು ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಬಂದೆ ಇದ್ದರೆ ತಾನು ಆಕೆಯನ್ನು ಮುದ್ದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗದಿದ್ದರೆ ತಾಯಿಗೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಶಿಕ್ಷೆ ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಯೋಚಿಸುತ್ತಲೇ ಬೆಳಗು ಮಾಡಿದರು ಸ್ವಾತಿ, ವಿಶ್ವ.

ಒಂದು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಮಗು ಸ್ವಾತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಇಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ಸ್ವಾತಿ ಅಜ್ಜಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕೇವಲ ವಾರಾಂತ್ಯದಲ್ಲ ಮಾತ್ರ ನೋಡುವ ವಿಶ್ವನಂತೂ ಅಕೆಗೆ ಅಪರಿಚಿತನೇ ಆಗಿ ಉಳಿದ. ಸ್ವಾತಿ ಹೊರ ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲ ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳು ಅಮ್ಮನೊಂದಿಗೆ ಇರುವ ರೀತಿಗೂ ತನ್ನ ಮಗಳು ತನ್ನೊಂದಿಗಿರುವ ರೀತಿಗೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಕೆಯನ್ನು ಚಿಂತೆಗೀಡು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅಜ್ಜಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಹರಟುವ ತನ್ನ ಮಗಳು ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಮಾತೇ ಬಂದಂತೆ ಕೇವಲ ಅಜ್ಜಿ ತಾತರನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತ ಸುಮ್ಮನಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅಮ್ಮನ ಮೇಲೂ ಸಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ತನ್ನಿಂದ ದೂರ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಒಡನೆಯೆ ತನ್ನ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಮಗುವನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ದು ತಂದೆತಾಯಿಯಾದರೂ ಮೊಮ್ಮಗಳ ಬಾಲ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರೆಲ್ಲ ಎಂದು ಮನವನ್ನು ಸುಮ್ಮನಾಗಿಸುವಳು. ಇವಳ ಯೋಚನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತೇ ವಿನಃ ಕಡಿಮೆಮಾಡಲು ಸ್ವಾತಿ ಸಹಕರಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಅಮ್ಮ ಅಪ್ಪನ ವೀಸಾ ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ಸ್ವಾತಿಯು ನಾಲ್ಕು ವಾರ ರಜೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು. ಅಜ್ಜಿ ತಾತನನ್ನು ನೋಡದೆ ಎರಡನೆಯ ದಿನವೇ ಸ್ವಾತಿಗೆ ಜ್ವರ ಬರತೊಡಗಿತು. ವೈದ್ಯರ ಯಾವ ಔಷಧವೂ ಅವಳನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಗುವನ್ನು ಅಸ್ತತ್ಯೆಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಜ್ವರದ ಕಾರಣ ತಿಳಿಯದ ವೈದ್ಯರುಗಳೂ ಕಂಗಾಲಾದರು. ಎಲ್ಲ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ, ಔಷಧಿಗಳ ನಂತರವೂ ಮಗುವಿನ ಆರೋಗ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಬಂದ ವೈದ್ಯರು ಮಗು ಕನವರಿಸುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಮಗು ಏನನ್ನೂ ತಿಳಿದು ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಸ್ವಾತಿ ತನ್ನ ಮಗು ಬೆಳೆದ ರೀತಿಯನ್ನೂ, ಈಗ ಅಜ್ಜಿ ತಾತ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕಾಣದೆ ಕನವರಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ ಹೇಳಿದಳು. ವೈದ್ಯರು ನಿಮ್ಮ ಮಗಳ ರೋಗಕ್ಕೆ ಮದ್ದು ಅವಳ ಅಜ್ಜಿ ತಾತ. ಇನ್ನೂ ತಡವಾದಷ್ಟೂ ಆಕೆಯ ಜೀವಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಸ್ವಾತಿಗೆ ತನ್ನ ಕಾಲ ಕೆಳಗಿನ ನೆಲ ಕುಸಿದಂತಾಗಿ ಕುಳಿತಳು. ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಶ್ವನಿಗೆ ದೂರವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ವಿಶ್ವ. ಅತ್ತೆ ಮಾವ ಇಲ್ಲಗೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ತಾವೇ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದೇ ಸರಿ ಎಂದು ಟಕೆಟ್ಟಾಗ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ. ನಾಲ್ಕು ದಿನದ ನಂತರ ಸ್ವಾತಿ, ಸ್ವಾತಿ, ವಿಶ್ವ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು. ಅಜ್ಜಿ ತಾತರನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋಗುವರೆಂದು ಸ್ವಾತಿಯ ಮಾತಿನಿಂದ ತಿಳಿದಂದಿನಿಂದ ಸ್ವಾತಿ ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವೇ ಗೆಲುವಾಗತೊಡಗಿದಳು.

ಆದರೆ ಸ್ವಾತಿ ಇನ್ನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಜೀತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬಂತೆ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಕುಸಿಯತೊಡಗಿದಳು.

ಐಟಿಮಂತ್ರ

ಕೋಟಿವಿದ್ಯೆಗಳೆಲ್ಲ ಐಟಿವಿದ್ಯೆಯೇ ಮೇಲು
ಐಟಿಯಿಂ ರಾಟೆ ನಡೆದುದಲ್ಲದೆ, ಕಂಪನಿಯ
ಆಟವೇ ಕೆಡಗು ತಂತ್ರಜ್ಞ

--ಪ್ರಭು ಮೂರ್ತಿ

ಬರಹ ತಂತ್ರಾಂಶ

ಎಂದಿಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ದುಡಿಯುವ ಸೇವಕನಂತಿರಬೇಕೇ ಹೊರತು ನಮ್ಮನ್ನೇ ಆಳುವ ಧಣಿಯಾಗಬಾರದು. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯೋಣ. ಅದನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸೋಣ.

ಶೇಷಾದ್ರಿವಾಸು ಚಂದ್ರಶೇಖರನ್

ನ್ಯೂ ಜೆರ್ಸಿ, baraha_AT_hotmail.com

ಜನ ಬರಹ ತಂತ್ರಾಂಶವನ್ನು ಬಳಸಲು ತೊಡಗಿ ಎಂಬ ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದಿವೆ. ೧೯೯೮ರಲ್ಲಿ ಜಡುಗಡೆಯಾದ ಬರಹ ೧.೦ ಆವೃತ್ತಿಯ "ಕೇವಲ ಗಣಕ ತಜ್ಞರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅಲ್ಪ ಪರಿಚಯ ಇರುವವರೂ ಸಹಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕು" ಎಂಬ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶದ ಜೊತೆಗೆ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಡುಗಡೆಯಾದ ಬರಹ ೬.೦ ಆವೃತ್ತಿ ಇನ್ನಿತರ ಹಲವಾರು ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆ. ಬರಹ ೨೦೦೦ರಲ್ಲಿ ದೇವನಾಗರೀ ಅಪಿಪಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಹಿಂದಿ, ಮರಾಠಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತ್ತೀಚೆಗಿನ ಬರಹ ೬.೦ಯಲ್ಲಿ ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು ಮತ್ತು ಮಲಯಾಳಂ ಅಪಿಪಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಭಾಷಿಕರೂ ಬರಹದ ಸದುಪಯೋಗ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು. ಅಂತಿಮಶರಣ ಪ್ರಕಾರ, ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ವಿವಿಧ ಭಾಷಿಕರು ಬರಹವನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ೧೦ ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಲ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬರಹ ಅಂತರಜಾಲ ತಾಣದಿಂದ (www.baraha.com) ಪ್ರತಿವಾರ, ಸುಮಾರು ೧೦೦೦ ಜನ ಹೊಸತಾಗಿ ಬರಹವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂದು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗಣಕದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಉನ್ನಿ (ANSI) ಮತ್ತು ಯೂನಿಕೋಡ್ (Unicode). ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯೂನಿಕೋಡ್ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಗಣಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಮಾನವೇ ಉನ್ನಿ. ಉನ್ನಿಯಲ್ಲಿ ೨೫೬ ಸಂಕೇತಗಳಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಐರೋಪ್ಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ರೋಮನ್ ಅಕ್ಷರಗಳು, ಅಂಕಗಳು ಮತ್ತು ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ಸಹಜವಾಗಿ, ಉನ್ನಿ ಸಂಕೇತಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಯಾರಿಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚದ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಗಣಕಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಮಾನವೇ ಯೂನಿಕೋಡ್. ಕೇವಲ ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೇ ವಿಂಡೋಸ್ ಎಕ್ಸ್.ಪಿ, ಅನಲ್ಸ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು (ಆಪರೇಟಿಂಗ್ ಸಿಸ್ಟಮ್‌ಗಳು) ಯೂನಿಕೋಡ್ ಮತ್ತು ಓಪನ್‌ಟೈಪ್ ಫಾಂಟುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಗಣಕಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಿವೆ. ಆದರೆ, ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲೇ ಅನೇಕ ಐ-ಎಚ್, ಶ್ರೀಲಿಪಿ ಮುಂತಾದ ವ್ಯಾಪಕಾರಿಕ, ಬರಹ ಮತ್ತು ನುಡಿಯಂತಹ ಹವ್ಯಾಸಿ ಅನ್ವಯಿತ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳು (ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರುಗಳು) ಉನ್ನಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡೇ ವಿಂಡೋಸ್ ೩.೧, ವಿಂಡೋಸ್ ೯೫, ವಿಂಡೋಸ್ ೯೮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿವೆ. ಅಂದರೆ, ಕಾರ್ಯಾಚರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆಯೇ ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಅನ್ವಯಿತ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳು ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದವು. ಈ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ತಂತ್ರವೇನೆಂದರೆ ಉನ್ನಿ ಆಧಾರಿತ ಟ್ರಾನ್ಸಿಪ್ಸ್ ಫಾಂಟುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಅವುಗಳ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಈ ಕ್ರಮದಿಂದಾಗಿ ಕೇರ್ಗಾಲೇ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಎಂಎಸ್ ವರ್ಡ್, ಪೇಜ್‌ಮೇಕರ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲಾ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ (ಕೆಲವು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ) ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳು ಪಚಕ್ರನೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾದವು. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಇದೊಂದು ಮೈಲಿಗಲ್ಲು. ಇಂತಹ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯೂ ಆಗಿವೆ. ಇಂದಿಗೂ ಇಂತಹ ಟ್ರಾನ್ಸಿಪ್ಸ್ ಫಾಂಟುಗಳನ್ನು, ತಂತ್ರಾಂಶಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡೇ ಎಲ್ಲಾ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರಕಾಶಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಉನ್ನಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೇರ್ಗಾಲೇ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಲೇಖನಗಳು, ಮಾಹಿತಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿವೆ ಮತ್ತು ತಯಾರಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಯೂನಿಕೋಡ್ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡ ಗಣಕಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನವಾದ ಮೇಲೆ, ಟ್ರಾನ್ಸಿಪ್ಸ್ ಫಾಂಟುಗಳು ಮತ್ತು ಉನ್ನಿ ಆಧಾರಿತ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದೇ ತಪ್ಪು ಎಂಬ ಧೋರಣೆ ಕೆಲವರಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೇರ್ಗಾಲೇ ಉನ್ನಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಲೇಖನಗಳು, ಮಾಹಿತಿ ಮುಂದೆ ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಆತಂಕವೂ ಕೆಲವರಲ್ಲಿದೆ. ಬರಹದ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಇಂತಹ ಆತಂಕ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಬರಹದಲ್ಲಿ ಯೂನಿಕೋಡ್, ಮತ್ತು ಉನ್ನಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಟೈಪ್ ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಬೇಕಾದಾಗ ಒಂದರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಬಹುದು. ಇಂದು ಯೂನಿಕೋಡ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸುವ ಓಪನ್‌ಟೈಪ್ ಫಾಂಟುಗಳು ಒಂದೋ ಎರಡೋ ಮಾತ್ರ ಲಭ್ಯವಿದೆ ಅಷ್ಟೆ. ಆದರೆ ಉನ್ನಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸುವ 'BRH Kannada', 'BRH Kailasam'

ಅಂತಹ ವಿವಿಧ ಶೈಲಿಯ ನೂರಾರು ಜನಪ್ರಿಯ ಟ್ರಾನ್ಸಿಪ್ಸ್ ಫಾಂಟುಗಳು ಉಚಿತವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿವೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಉನ್ನಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದರಿಂದ ಇಂದು ಪ್ರಕಟಣಾಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಅನುಕೂಲಗಳಿವೆ. ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಎಲ್ಲವೂ ಯೂನಿಕೋಡ್‌ಮಯವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬಂದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಬರಹದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಉನ್ನಿಯಿಂದ ಯೂನಿಕೋಡ್‌ಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಬಹುದು.

ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ತಾಯ್ನುಡಿಯನ್ನು ಗಣಕಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲು ಎದುರುಗೊಟ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಕೀಲಿಮಣಿಯ ಉಪಯೋಗ. ಇಂದು ಅನೇಕ ಕೀಲಿಮಣಿ ಶೈಲಿಗಳು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿವೆ. ಆದರೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಕ್ಲೆರ್ಕಿಯಂತಹ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಮಾನ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಒದಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ವಿವಿಧ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೀಲಿಮಣಿಗೆ ಒತ್ತಿಹೋಗಿರುವ ಭಾರತೀಯರ ಸ್ವಭಾವವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ದಿನವಿಡೀ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೀಲಿಮಣಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಳಕೆದಾರನೊಬ್ಬನಿಗೆ, ಆಗೊಮ್ಮೆ ಈಗೊಮ್ಮೆ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಮ್ಪಿಲ್ ಒಂದನ್ನು ಟೈಪ್ ಮಾಡಲು, ಕೀಲಿಮಣಿ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸುಲಭವಾದ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ. ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಉತ್ತಾಹಭಂಗವಾದರೆ ಅವರು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಯ ಗೊಡವೆಗೆ ಬರೆಯಲು ಇರಬಹುದು. ಇಂದು ಬರಹ ತನ್ನ ಜನಪ್ರಿಯ "ಅಪ್ಯಂತರಣ"ದಿಂದ (ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಪದಗಳನ್ನು ಬೇರೊಂದು ಅಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಕ್ರಮ) ಕನ್ನಡ ಬರೆಯುವುದನ್ನೇ ಜಟ್ಟದ್ದ ಅನೇಕರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆ. ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ನಂತರ ಆಯಾ ಅಪಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಕ್ರಮದಿಂದ ಬಳಕೆದಾರನಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಬಿರಲಿಚ್ಛನೆ ನಡುವೆ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಮುಜುಗರ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಬರಹದಲ್ಲಿ ಟೈಪ್ ಮಾಡುವುದು ನಾವು ನಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವಷ್ಟೇ ಸುಲಭ. ಒಮ್ಮೆ ಒಗ್ಗಿತೆಂದರೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಷ್ಟೇ ವೇಗವಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಟೈಪ್ ಮಾಡಬಹುದು.

ಬರಹದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಬರೆಯುವ ವಿಧಾನ ಸರಿಯಲ್ಲ; ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕನ್ನಡ ಅಪಿಯ ಬದಲಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಪಿಯಲ್ಲೇ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬರೆಯತೊಡಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ವಿರೋಧವನ್ನು ಕೆಲವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬರಹದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಪಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಅನಂತರ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ (ಫೋನೇಟಿಕ್) ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸ್ವರ, ವ್ಯಂಜನಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಪಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬರೆಯುವುದು ಹೆಚ್ಚು ತರ್ಕಬದ್ಧ ಮತ್ತು ಸುಲಭವಾದದ್ದು. ಬರಹದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೀಲಿಮಣಿಯನ್ನು ಕೆಲವು ವಾಸ್ತವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅಷ್ಟೆ ಹೊರತು ಈ ಕ್ರಮದಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೇನೂ ಹಾನಿ ಇಲ್ಲ.

ಉರ್ದು ಅಂತಹ ಕೆಲವು ಭಾಷೆಗಳ ಹೊರತು ಎಲ್ಲಾ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಅಪಿಗಳೂ ಖಾಲಿ ಅಪಿ ಆಧಾರಿತವಾಗಿವೆ. ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಪಿಯಲ್ಲೂ ಅದೇ ಅಕ್ಷರಗಳಿದ್ದು ಅವನ್ನು ಬರೆಯುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಬರಹದಲ್ಲಿ "ಅಪಿ ಸವಾರಿ"(ಟೈಪ್ ಓಪರ್‌ರೈಡ್) ಬಳಸಿ ಯಾವುದೇ ಅಪಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಅಪಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮಗೊಂದು ಕೇಮ್ಪಿಲ್ ಪತ್ರ ಬಂತು ಎಂದುಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮಗೆ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆ ಅರ್ಥವಾದರೂ, ದೇವನಾಗರೀ ಅಪಿ ಓದಲು ಬರದಿದ್ದರೆ, ಕೇಮ್ಪಿಲ್ ಪತ್ರವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಅಪಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಓದಬಹುದು! ಇದೇ ರೀತಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಓದಬಹುದು. ಮಲಯಾಳವನ್ನು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಓದಬಹುದು. ಈ ಕ್ರಮದಿಂದ ಕನ್ನಡೇತರರು ಕನ್ನಡವನ್ನೂ, ಕನ್ನಡಿಗರು ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಅಪಿಯನ್ನೂ ಕಲಿಯಬಹುದು. ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಭಾಷಿಕರಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಸಾಮರಸ್ಯ ಮೂಡಿಸಲೂ ಬರಹ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬರಹದ ಇನ್ನೊಂದು ಗುಣವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹಲವಾರು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ತಂತ್ರಾಂಶಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಕ್ರಮ. ಬರಹದಿಂದ ರಿಚ್ ಟೆಕ್ಸ್ಟ್ ಫಾರ್ಮಾಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ

ಉಳಿಸಿ, ನಂತರ ಎಮ್.ಎಸ್ ವರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಬಹುದು. ಎಚ್.ಟಿ.ಎಂ.ಎಲ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿ ವೆಬ್-ಪೇಜುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದು. ಅಥವಾ ಜಫ್, ಜಿಪೆಕ್ ಚಿತ್ರದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಬಹುದು. ದಟ್ಸ್‌ಕನ್ನಡ.ಕಾಂ, ಪ್ರಜಾವಾಣಿ, ಕನ್ನಡಪ್ರಭ ಇತ್ಯಾದಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಅಂತರಜಾಲ ತಾಣಗಳಿಗೆ ಸಿ-ಡ್ಯಾಕ್, ಶ್ರೀಲಿಪಿ ಇತ್ಯಾದಿ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ನೀವು ಬರಹದಲ್ಲಿ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದು ಈಮೈಲ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಬರೆದು ಕಳಿಸಿದ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಆಯಾ ತಂತ್ರಾಂಶಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಬರಹದಲ್ಲಿ ಉಪಕರಣಗಳಿವೆ. ಈ ಕ್ರಮದಿಂದ ಪ್ರಕಟಣಾಕಾರ್ಯವು ಸುಲಭವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಬರಹವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಓದುಗರ ನಡುವಿನ ಕಂದರಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಸೇತುವೆಯಾಗಿದೆ.

ಇದೀಗ ಇತರ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಾದ ಬೆಂಗಾಳ, ಗುಜರಾತಿ, ಪಂಜಾಬಿ, ಮತ್ತು ಒರಿಯಾ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬರಹದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ನಡೆದಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷಿಕರೂ ಬರಹದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಆಸೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಳವಡು ಉಳವು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ ಗ್ಲೋಬಲೈಸೇಶನ್ ಎಂಬ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ಆಯಾಮಗಳನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ವಿಚಾರಗಳೇ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂಬ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳು ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಉಚಿತವಾದ, ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳಿಗೆ ಸರಿಸಾಟಿಯಾದ ಬರಹದಂತಹ ಉಚಿತ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಎಂದಿಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ದುಡಿಯುವ ಸೇವಕನಂತಿರಬೇಕೇ ಹೊರತು ನಮ್ಮನ್ನೇ ಆಳುವ ಧಣಿಯಾಗಬಾರದು. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯೋಣ. ಅದನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸೋಣ. “ಒಂದು ನಾಡಿನ ಭಾಷೆ ಕೇವಲ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಸಾಧನವಲ್ಲ. ಭಾಷೆ ಒಂದು ನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತೀಕ. ಜತೆಯಲ್ಲಿ, ಅರಿವು ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಆಯಾ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಿಗಿರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಉಳಿದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿದೆ” ಎಂಬ ಅನಕೃ ನಡಿಯೇ ಬರಹಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ. ಮುಂದೆ ಕನ್ನಡ ಕೇವಲ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯದೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಭಾಷೆಯೂ ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ಬರಹದ ಅಶಯ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಬರಹ ಇಂದಿಗೂ ಹಾಗೂ ಮುಂದಕ್ಕೂ ಉಚಿತವಾದ ತಂತ್ರಾಂಶವಾಗಿದೆ. ಬರಹ ಅಂತರಜಾಲ ತಾಣದಿಂದ ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಬರಹವನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಇತರರಿಗೂ ಹಂಚಬಹುದು.

ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು ಬರಹದಲ್ಲಿವೆ. ಅವು ಬಂದರೆ,

- ಬರಹ ಹಲೆಯ ವಿಂಡೋಸ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಾದ ವಿಂಡೋಸ್ ೯೫, ೯೮, ೨೦೦೦, ವಿಂಡೋಸ್ ಎನ್‌ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಯೂನಿಕೋಡ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆಧಾರಿತ ವಿಂಡೋಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪಿಯಲ್ಲೂ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಬರಹದಲ್ಲಿ ಟೈಪ್ ಮಾಡಿದ ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯವನ್ನು(ಟೆಕ್ಸ್ಟ್) ಎಂಎಸ್ ವರ್ಡ್ ಇತ್ಯಾದಿ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳಿಗೆ ಕಾಪಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಅಥವಾ “ನೇರ-ಬರಹ”ದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಎಮ್‌ಎಸ್ ವರ್ಡ್‌ನಲ್ಲೇ ನೇರವಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಟೈಪ್ ಮಾಡಬಹುದು.
- ವಿಂಡೋಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಕೀಲಿಮಣಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಎನ್ನಿಸಬಹುದು. ಅಂತಹವರು ಆ ಕೀಲಿಮಣಿಯ ಬದಲಿಗೆ “ನೇರ-ಬರಹ”ವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಯೂನಿಕೋಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಟೈಪ್ ಮಾಡಬಹುದು.
- ಟೈಪ್ ಮತ್ತು ಯೂನಿಕೋಡ್ ಎರಡು ರೀತಿಗಳಲ್ಲೂ ಪಠ್ಯವನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದು.
- ‘ಲಿಪಿ ಸವಾರಿ’ ಕ್ರಮದಿಂದ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಒಂದು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು.
- ಪಠ್ಯವನ್ನು ಆಯಾ ಭಾಷೆಯ ಅಕಾರಾದಿ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.
- ಬರಹ ಎನ್‌ಡಿಕೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಇತರ ಅನ್ವಯಕ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದು.

ಬಿಟ್ಟು

ಹೋದವರು

ಜಿ. ಉದಯ ಶಂಕರ್

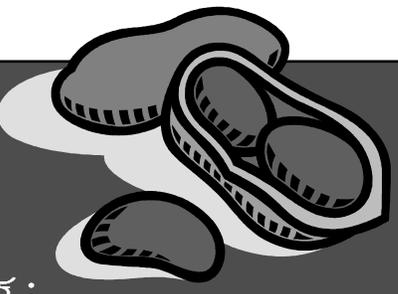
ಸರಹೋಗ, ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯ, udayakavi_AT_yahoo.com

ಆಡುವೆನಂದು ಆಣೆಂಬಟ್ಟು ಬಂದವರೇ ಎಲ್ಲರ ಚಕ್ರದ ಆಟ ನಿಲ್ಲುವುದೇ ಬಯಲನಲ್ಲ? ಹೋಗಿ ಬಯಸದೇ ಹೋದವರು ಹಲವರು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಹೋದವರು ಕೆಲವರು ಹೋಗಲೇ ಬೇಕೆಂದು ಹೋದವರು ಉಳಿದವರು.

ಒಡನೆ ನೆರಲನೊತ್ತು ಬಂದವರಲ್ಲವೆ ಎಲ್ಲರು? ನೆನಪುಗಳೇ ಎಲ್ಲರ ಆಟಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ನೆರಲು-ನೆನಪುಗಳಾಗುವ ಮೊದಲನದೇ ಆಟ! ಎಲ್ಲ ಬೇರುಗಳ ಹುಡುಕುವುದಾದರೆ ಇಲ್ಲಯೇ ವಿವರಗಳು ವಿಚಾರವಾದರೇನಂತೆ - ತಪ್ಪದು ಈ ನಂಬು ಹುದುಗಿರುವ ನೀತಿಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿದೆ ನೆಲೆಯು.

ದೀಪದೊಡನೆ ಸಾಗಬೇಕೆಂತು ನೆರಲು! ಜಟ್ಟು ಹೋದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳೇ ಸೋಲು-ಗಿಲುವುಗಳ ಮಾಪಕಗಳು! ಹೆಗ್ಗುರುತುಗಳೇ ದಾರಿಯಾಗಿ, ಚೇತನದ ಸೆಲೆಯಾಗಿ, ಜೀವರಾಶಿಗೆ ಅದರ್ಶವಾಗುವ ನೆನಪುಗಳು ಸಾರ್ಥಕ ನೋವು ನೀಡುವ ನೆನಪುಗಳು ನೆಮ್ಮದಿಯೇ? ವಿನೋದಕ್ಕೇನು - ನೆನಪುಗಳ ಮರಿಮಕ್ಕಳೇ ಕಥೆಗಳು! ಸಾಗಿದೆ ಚಿಪ್ಪಾಳೆಗಳ ನಡುವೆ ಡೊಂಬರಾಟ! ಬರುವವರ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ; ಹೋಗುವವರ ಕೊನೆಂಬಿಲ್ಲ ಕೋಟ ಕೂಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ; ಬೆಳಕಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ.

ನಟ್ಟ್!

ನವನ್-ಶೋಧಕ :

ಈ ಸೀಡಲ್‌ನ ಕಡ್ಲೇಕಾಯಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಅದ್ಭುತ ಐಡಿಯ ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂತು?

ಸಂಶೋಧಕ:

ಅಯ್ಯೋ ಅದೇನು ಹಾದಂತೀರ? ನನಗೆ ಮೊದ್ಲಿಂದಲ್ಲ ತಲೆ ಖಾಲಿ ಅಂತ ಎಲ್ಲೂ ಹೇಳ್ತಾರಾ!

-- ಜಿ.ಎಸ್.

ಪು.ತಿ.ನ. ಜನ್ಮಶತಮಾನೋತ್ಸವ

(ಪು. ತಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಹಾಗೂ ಅವರ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಶೇಷಮ್ಮನವರು)

FOCUS Karnataka

20/20 by 2020

Focus Karnataka is a major step towards achieving Vision 20/20 by 2020 for India.

This \$1.5 Million facility to be built in Shimoga will be similar to our other Sankara Eye Hospitals, adhering to the highest quality standards in service delivery, buildings and equipment.

For over 25 years SEF has

- ▶ Conducted an Eye Camp every weekend
- ▶ Reached out to a population of more than 15 Million people
- ▶ Performed 56,000 free surgeries in 2004
- ▶ Worked hard on Education and Prevention of Curable Blindness.

Pledge your Support Now !

Be one of 1,000 families donating \$1,000 each and become a founding member of the Sankara Eye Hospital, Karnataka

ಪು.ತಿ.ನ. ಅವರ ನೆನಪು ಮತ್ತು 'ಎಂಭತ್ತರ ನಲುಗು'

ನಮಗರ್ಥವಾಗದ ನುಡಿಚಿಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ "ವಾಗರ್ಥಗಳ ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ" ಎಲ್ಲಂದ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುವಾಗ, ಎಂಭತ್ತರ ನಲುಗಿನ ಜೀವನಸಂದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪುತಿನ ಅವರಿಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಸಾಂದರ್ಭ್ಯವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕವಿ ಕಾಶಿದಾಸನ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ!

ಡಾ. ಮೈ. ಶ್ರೀ. ನಟರಾಜ

ಪೊಟೋಮೆಕ್, ಮೇರಿಲ್ಯಾಂಡ್, mysreena_AT_aol.com

(ಈ ಲೇಖನದ ಅಧಾರ, ಜೂನ್ ೨೮, ೨೦೦೫ರಂದು ಕಾವೇರಿ ಕನ್ನಡಸಂಘದಲ್ಲಿ ನಡೆದ "ಪುತಿನ-ನಮನ" ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಸ್ತುತಿ.)

ಪುತಿನ ನೆನಪು: ನಾನು ಪುತಿನ ಅವರನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ನೋಡಿದ್ದು, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ. ನಾನಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯದಲ್ಲಿ (ಗಾಂಧಿನಗರದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಬ್ಬಾರು ಕಮೈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯ) "ರವೀಂದ್ರಸಂಘ" ಎಂಬ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಘವೊಂದಿತ್ತು. ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಸಿನಿಮಾ, ನಾಟಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಭಾಷಣ, ಚರ್ಚೆ ಇತ್ಯಾದಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದವು. ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾಂತ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸುತ್ತಿದ್ದವು. ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ, ಕೊನೆಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ರವೀಂದ್ರಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದ ಪ್ರಮುಖರಲ್ಲಿ, ಕೊರವಂಜಯ ಸಂಪಾದಕ ರಾಶಿ (ಡಾ. ಶಿವರಾಂ), ಖ್ಯಾತ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ಕೆ. ವಿ. ಅಯ್ಯರ್, ಖ್ಯಾತ ನಾಟಕಕಾರ ಕ್ಷೀರಸಾಗರ (ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಜಟಕೆರೆ ಸೀತಾರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ), (ಕೈಲಾಸಮ್ ಸಹಚರ) ರಾಮರಾವ್, ಬಹುಮುಖಪ್ರತಿಭೆಯ ಎಸ್. ಕೆ. ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿ ಪುತಿನ ಮುಂತಾದವರಿದ್ದರು. ಪುತಿನ ಅವರನ್ನು ಅವರ ಮನೆಯಿಂದ ಆಟೋದಲ್ಲಿ ಕರೆತಂದು ಅವರನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವ ಸದವಕಾಶ, ಸಂಘದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದ ನನಗೆ ಒದಗಿತ್ತು.

ಪುತಿನ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಂದು ಅವರೇ ರಚಿಸಿದ, "ಹರಿಗೆ ಎಂದು ಗುಡಿಯನೊಂದು ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವೆನು, ದೀನಗಿಂತ ದೇವ ಬಡವ ಎಂದು ಬಗೆವೆನು," ಎಂಬ ಭಾವಗೀತೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನಾರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದಾಗ ತದೇಕಚಿತ್ತರಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಕುಚಿತು ಅವರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಇನ್ನೂ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗಿದೆ. ಅವರ ಭಾಷಣದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳೂ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಒಂದಂಶ ಮಾತ್ರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. "ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ನಿತ್ಯ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ?" ಎಂಬ ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಸುಮಾರು ಎಷ್ಟು ಎಂಬತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೋ ಇಬ್ಬರೋ ಕೈ ಎತ್ತಿದಾಗ ಅವರಿಗಾದ ನಿರಾಸೆ. "ನಿಮ್ಮ ಚಿಂತನಶಕ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸ್ಪೂರ್ತಿ, ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಾಂತಿ ಇವೆಲ್ಲ ಬರುವುದೇ ಆ ಸವಿತ್ಯ ದೇವತೆಯಿಂದ, ಆ ವಿಶ್ವಶಕ್ತಿಗೆ ಆಧಾರಿಯಾದ ಸೂರ್ಯದೇವನ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಬೆಳಗಿನ ಹೊಂಗಿರಣದಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಗಾಯತ್ರಿಯನ್ನು ಜಪಿಸಿದ್ದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ಕಲೆ ಎಲ್ಲಂದ ಬರಬೇಕು?" ಎಂಬ ಅವರ ಸವಾಲು ಮಾತ್ರ ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಅದು ನಡೆದು ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳು ಕಳೆದಿವೆ.

ಇನ್ನು, ಕಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ಕೇಶಾನ್ಯ ಅಮೇರಿಕಾ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆದಾಗ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಪುತಿನ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಆದ ಭೇಟಿ ಎರಡನೇ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ ದರ್ಶನ. ನಾವು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನನ್ನ ಕವನ "ಇಲ ಪಂದ್ಯ"ದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಾಡಿದ ಒಂದೆರಡು ಉತ್ತೇಜನದ ಮತ್ತು ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಮಾತುಗಳು ಮುಂದೆ ನನಗೆ ಅನೇಕ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಸ್ಪೂರ್ತಿ, ಭರವಸೆ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದವು. (ನಿಮ್ಮ "ಇಲ ಪಂದ್ಯ"ದಲ್ಲಿ ಇಲಯ ಓಟವಿದೆ, 'ಇಲಪಂದ್ಯ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಕೂಡ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೊಸದು, ಮುಂತಾಗಿ ನುಡಿದಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮೈ ಪುಳಕಗೊಂಡಿದ್ದು ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ.) ಇದಿಷ್ಟು ಪುತಿನ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ನನಗಿರುವ ನೆನಪುಗಳು.

ಇನ್ನು ಅವರ ಕಾವ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳು.

ಪೀಠಿಕೆ: ಯಾವುದೇ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅದರ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕು. ಓದುವಾಗ ಅಲ್ಲದ ಶಬ್ದಗಳ ವಾಚ್ಯಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗಮನಿಸದೇ, ಆ ಶಬ್ದಗಳಿಂದಾಚೆ ಇಹುಕಿ ನೋಡಿ ಅಲ್ಲರಬಹುದಾದ ಸೂಚ್ಯಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಹುಡುಕಬೇಕು. ಆಗ ಕವನದ ಅಂತರಂಗದ "ಧ್ವನಿ" ಕೇಳಿದರೂ ಕೇಳಬಹುದು. ಕವನದ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಮತ್ತೊಂದು ಸಾಧನವೆಂದರೆ, ಕವಿಯ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು. ಕವಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಆತನ ನೋವು-ನಲವುಗಳು, ಸೋಲು-ಗೆಲವುಗಳು, ಇತಿ-ಮಿತಿಗಳು, ಆತನ ದೇಶ, ಕಾಲ, ಅಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆಯ ಆಗು-ಹೋಗುಗಳು, ಆ ಪ್ರದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ವಾತಾವರಣ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಕವನವನ್ನು ಓದಿದಾಗ, ಕವಿತೆಯ ಅಂತರಂಗದ ಸ್ವಾರಸ್ಯ,

ಸೌಂದರ್ಯ, ಮತ್ತು ಸೊಗಸನ್ನು ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸವಿಯುವ ಅವಕಾಶ ದೊರಕಬಹುದು. ಪುತಿನ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಅವರ ಅಂತರಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾದ ಡಾ. ಎಚ್. ಎಸ್. ವಿಯವರು ವಿವರಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಸುಲಭವಾಗಿದೆ.

ಎಂಭತ್ತರ ನಲುಗು: ಇವತ್ತಿನ ಪ್ರಸ್ತುತಿಗೆ ನಾನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿರುವ ಕವನಸಂಗ್ರಹ, "ಎಂಭತ್ತರ ನಲುಗು". ಪ್ರಾಯಶಃ ಅದು ಅವರ ಕೊನೆಯ ಕವನಸಂಗ್ರಹ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ "ಎಂಭತ್ತರ ನಲುಗು," ಅವರ ಅಂದಿನ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. (ಇದರ ನಂತರ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಗ್ರಹ ಹೊರಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಎಚ್. ಎಸ್. ವಿಯವರಿಂದ ತಿಳಿಯಿತು.) ಕೊನೆಕೊನೆಗೆ ಬರೆದದ್ದಾದರೂ, ಈ ಕವನಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಓದಿದರೆ, ಇಳವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಕವಿಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಲವಲವಿಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ, ಜೀವನದೃಷ್ಟಿ ಕುಂದಿಲ್ಲ, ಬುದ್ಧಿಯ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ಮನಗಾಣಬಹುದು. ಈ ಕವನಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಕವನಗಳು ನನಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಾಗಿವೆ, ಆದರೂ ಒಂದೆರಡು ಸುಳಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಿಡಿದು ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಕನ್ನಡ ನಾಡು-ನುಡಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪುತಿನ ಅವರಿಗಿದ್ದ ಕಾಳಜಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವ ಹಲವು ಕವನಗಳು ಈ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿವೆ. ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದು ಕವನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. "ನಾಡು-ನುಡಿ" ಎಂಬ ಕವನ, ಮೊದಲು ಅದರ ಕೆಲವು ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ.

ಹಾ ಹಾ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ನುಡಿಯೇ
ಜನದ ಬಾಳುವೆಯ ಹುರುಳಿನ ಗುಡಿಯೇ
ಮುಗಿದಿಲ್ಲವೆ ವನವಾಸವು ನಿನಗೆ
ಮರಳ ಬಹುದೆ ಸಿಂಹಾಸನದೊಸಗೆ
ಬೇಡವಾದೆ ನೀನೇತಕೆ ನೆಲಕೆ
ಹೇಸಿತೆ ಜನಪದ ತನ್ನಯ ತನಕೆ
ಇರವೊಣಗಿತೆ ಚೆಲುವಿನ ಕಲೆ ಹಿಂಗಿ
ಏಕೀಕೆಗೆ ವೈರಾಗ್ಯದ ಭಂಗಿ
ಗೃಹಲಕ್ಷ್ಮಿಗಾಯ್ತೆ ನೆಂಟರ ಕಾಟ
ಮನೆಯೊಳೆ ತಪ್ಪಿತೆ ಸರಸದ ಕೂಟ? ... ಇತ್ಯಾದಿ

ಅತ್ಯಂತ ಶಾಂತಸ್ವಭಾವದವರೂ, ಸಂಯಮಿಗಳೂ ಆದ ಪುತಿನ ಅವರಿಗೂ, ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಜನರಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ದುಃಖ, ಜಗುಷ್ಣೆ ಮತ್ತು ಕೋಪ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. "ನಾಡು-ನುಡಿ" ಎಂಜಿ ಕವನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮರುಕವನ್ನು ಮನಮುಟ್ಟುವ ರೀತಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. "ಹಾ ಹಾ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ನುಡಿಯೇ," ಎಂಬ ಮೊದಲ ಸಾಲಿನಿಂದಲೇ ಸಾಕು. "ಅಯ್ಯೋ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ನುಡಿಯೇ," ಎಂದು ಅಷ್ಟು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ತಮ್ಮ ದುಃಖವನ್ನು ಏಕೆ ತೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೋ, ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ, "ಹಾ ಕಷ್ಟಮ್," ಎಂಬ ಮಾತುಗಳ ಪ್ರಭಾವವೋ, ಅದು ಏನೇ ಇರಲಿ, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, "ಹಾ ಹಾ" ಎನ್ನುವ ಆರ್ತನಾದದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ಆಳವಾದ ದುಃಖದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ಸರಿ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗಿದ್ದ ಕಾಳಜಿ, ಪ್ರೇಮ, ಆ ಭಾಷೆಗೆ ತವರಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಅವರಿಗಾದ ನೋವು, ಆ ನೋವಿನ ಆಳ, ಎಲ್ಲ ಒಂದೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಕವಿತಾ ಚಮತ್ಕಾರ ಈ ಪದ್ಯಕ್ಕಿದೆ. "ಮುಗಿದಿಲ್ಲವೆ ವನವಾಸವು ನಿನಗೆ?" ಎಂದು ಕೇಳುವಾಗ ಕನ್ನಡಾಂಜಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವನವಾಸದಲ್ಲಿ ನರಳುತ್ತಿರುವ ದಾರುಣ ಚಿತ್ರ ಓದುಗರ ಕಣ್ಣಿಂದ ಬಂದು ಕಣ್ಣು ತೇವವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಈ ಸಾಲು. "ಗೃಹಲಕ್ಷ್ಮಿಗಾಯ್ತೆ ನೆಂಟರ ಕಾಟ," ಎಂಬ ತುಂಟ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ, ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದು ಕನ್ನಡದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು, ಆತ್ಮಿ ಮಾಡಿ ಅದರಿಸಿದ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರುವ ಬದಲು, ಅವರ ಮನೆಯ 'ಸರಸಕೂಟ'ವನ್ನೇ ತಪ್ಪಿಸಿ "ಪೊರೆಯುವ ನೆಲವನ್ನೇ ಬರಡು," ಎಂದು ಜರಿಯುವ ಹೊರಗಿನ ಕೃತಜ್ಞರ ಬಗ್ಗೆ ಸಿಟ್ಟುಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಈ ಕವನ ತುಂಬ ಸತ್ವಶಾಲಿಯಾದದ್ದು.

“ನೇರದು ನಾಡಿಗೆ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪ
ತಟ್ಟುಹುದೆಲ ನಿರ್ಮಮತೆಯ ಶಾಪ”

ಎಂಬ ಮೇಲನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ, ಪುತಿನ ಅವರು ಹೊರಗಿನವರ ದುಷ್ಟತನದ ಬಗ್ಗೆ ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ತಮ್ಮವರಿಗಿಂತಿರುವ ಸ್ವಭಾವಾಪ್ತಮರಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಭಾವಾವ್ಯಮೋಹದ ಬಗ್ಗೆ ಮರುಗುತ್ತಾರೆ, ಕೊರಗುತ್ತಾರೆ. “ಮರುಚಾಟೆ ಸಿಲುಕಿತಲಾ ನಾಡು, ಪರ ನುಡಿಗೆಯ ಕೈಯೊಡ್ಡುವ ಪಾಡು,” ಎಂಬ ಕವನದ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಸಾಲನ್ನು ಓದುಗರು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಅತ್ಯಾಜಮಾನವಿಲ್ಲದ ಹೇಯಬುದ್ಧಿಗೆ ಸದ್ವಿಲ್ಲದೇ ಚುರುಕು ಮುಟ್ಟಿಸುವ ಕಲೆ ಇಲ್ಲದ.

“ಜಡೆಗಟ್ಟಹ ಕೂದಲು ಮೆಸಿಗನ್ನೆ
ಮಣಕಿನುಡಿಗೆ - ರಹ ಮಟ್ಟಹ ಕನ್ನೆ
ವಿಷಮಿಸಿದೊಲು ತಾಪದಿ ಕಿರಲುತಿದಿ
ಅರಿವಾಗದ ನುಡಿಯೊಳು ಒರಲುತಿದಿ
ಇಲ್ಲವು ವಾಗರ್ಥದ ಹೊಂದುವಣಿ
ಪರಶಕ್ತಿಗು ತಿವನಿಗು ಹೋರುವಣಿ.”

ಮೇಲನ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ, ನಾವಾಡುವ ಭಾಷೆಯೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಶಬ್ದಸಂಪತ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಅಷ್ಟವಾದ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಮಾತುಗಳು ವಿಷಮಜ್ಜರದ ತಾಪದಲ್ಲ ನರಳುವ ಕೀರಲು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನಮಗರ್ಥವಾಗದ ನುಡಿಪಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ “ವಾಗರ್ಥಗಳ ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ” ಎಲ್ಲದ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುವಾಗ, ಎಂಭತ್ತರ ನಲುಗಿನ ಜೀವನಸಂಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿ, ಪುತಿನ ಅವರಿಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕವಿ ಕಾಳದಾಸನ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ! “ಇಲ್ಲವು ವಾಗರ್ಥದ ಹೊಂದುವಣಿ, ಪರಶಕ್ತಿಗು ತಿವನಿಗು ಹೋರುವಣಿ,” ಎಂಬುದು ಚಮತ್ಕಾರದ ಉಪಯೋಗ. ಹೊಂದಾವಣಿಯಿಂದ ಹೊಂದುವಣಿ, ಹೊಂದಾವಣಿಯಂತೆ ಹೋರಾವಣಿ, ಅದರಿಂದ ಹೋರುವಣಿ, ಇವೆಲ್ಲ ಹೊಸ ನುಡಿಪಟ್ಟುಗಳು. ಮಾತಿನ ಶಬ್ದಕ್ಕೂ ಆ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥಕ್ಕೂ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಆಗದಿದ್ದಾಗ, ಪಾವತೀ-ಪರಮೇಶ್ವರ ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲರುವ ಜಡಿಸಲಾಗದ ಸಂಬಂಧ ಎಲ್ಲದ ಬರಬೇಕು? ಮತ್ತೊಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ, ಪರರ ಶಕ್ತಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹೇರಲ್ಪಟ್ಟಾಗ, ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆಲ್ಲದ ಅವಕಾಶ ಅನ್ನುವ ಸೂಚ್ಯಾರ್ಥವೂ ಇಲ್ಲದೆ.

ಅಂಥಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಮೋಹ ಒಂದು ಕಡೆಯಾದರೆ, ಭಾರತದ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಡುವ ಜನರ ಮುಂದೆ ಕೈಯೊಡ್ಡಿ ನಿಲ್ಲುವ ಘಟ್ಟಕ್ಕಿಂತೆ ಕಣಿಗುಂದಿ ನಿಂತಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಭಿಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಈ ಕವನದ ಶಕ್ತಿ ಮೇಲೋಚ್ಚತೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ದಕ್ಕದಿದ್ದರೂ, ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಮನದಟ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇಸತ್ತ ಪುತಿನ, “ಎಂದಹುದಿ ಜನ ಜಾಡ್ಯವಿಮುಕ್ತೆ?” ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಿರಭಿಮಾನದ ಖಾಯಲಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ಜನಕ್ಕೆ ಜಡುಗಡೆ ಯಾವಾಗ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಈ ಕವಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾದರು. ಆದರೆ ಖಾಯಲಿ ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ ವಾಸಿಯಾಗಿಲ್ಲ!

ಇದೇ ಕವನಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕನ್ನಡಾಭಿಮಾನದ ಕವನಗಳಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, “ನಾಡಿನ ಮೊಗ” ಮತ್ತು “ಗೆಲ್ ಕನ್ನಡ”. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷಭಾಷಣವೊಂದರಲ್ಲಿ, ಕುವೆಂಪು, “ದೇಹಕ್ಕಿರುವಂತೆ ದೇಶಕ್ಕೂ ಒಂದು ಆತ್ಮವಿರುತ್ತದೆ,” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದೇ ರೀತಿ, ಪುತಿನ, “ಮನುಷ್ಯನಿರುವಂತೆ ನಾಡಿಗೂ ಒಂದು ಮನಸ್ಸು ಇರುತ್ತದೆ, ಆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ಮುಖವಿರುತ್ತದೆ, ಆ ಮುಖವೇ ಆ ನಾಡಿನ ನುಡಿ,” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಮುಖದ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಮಾಧಾನವಿದ್ದವರು ಮುಖವಾಡವನ್ನು ಧರಿಸಿ ನಾಟಕವಾಡುತ್ತಾರೆ.

ನಾಡು ನಾಡಿಗೂ ಮನವೊಂದುಂಟು
ಆ ಮನಸಿನ ಮೊಗವದರ ನುಡಿ
ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗು ಮನವೊಂದಿರದೇ?
ಬಕದಕೀ ತೆರೆ ಮರೆ ಮುಸುಡಿ?

ನಿಜಮೊಗ ಮರೆಸುವ ನಾಟಕರಂಗವೆ
ನಮ್ಮನಾಡು? ಸಾಮಾಜಿಕರಾರು?
ಕಣ್ಣು ಮೂಗು ತುಟ ಬಿರೂಪವಿಹವೇ
ಮರೆಸಲದನು ಈ ಜಗದಿದಿರು? ... ಇತ್ಯಾದಿ

“ನಿಜಮೊಗ ಮರೆಸುವ ನಾಟಕರಂಗವೆ ನಮ್ಮ ನಾಡು?” ಎಂದು ಛೇಡಿಸುತ್ತ, “ಮನವಿಲ್ಲದ ಜನ ಹುರುಳಿಲ್ಲದ ಜನ ನೆಲವಿಲ್ಲದ ಜನಕೆಲ್ಲ ನೆಲೆ?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಕೋಟಕ ವಿಷದ ಕಾರಣ ನಟಮಹಾರಾಜನ ಮುಖ-ಮೈಯಿಲ್ಲ ವಿಕಾರಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೂ ಶಾಪವೇನಾದರೂ ಇರಬಹುದೇ ಎಂದು ಕೊರಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕವನ ಸಹ ಪುತಿನ ಅವರ ಕನ್ನಡದ ಕಾಳಜಿಯ ಪ್ರತೀಕ. ಅದೇ ರೀತಿ, “ಗೆಲ್ ಕನ್ನಡ” ಎಂಬ ಕವನದಲ್ಲಿ “ಕಣ್ಣು ಕಂಡುದೆಲ್ಲವನೂ ಕನ್ನಡಿಸಲ ಕನ್ನಡ, ಕಿವಿಯು ಉಂಡುದೆಲ್ಲವನೂ ಕನ್ನಡಿಸಲ ಕನ್ನಡ,” ಎಂಬ ಎರಡರ್ಥದ ಸಂದೇಶ ಸಾರುತ್ತಾರೆ. (“ಕನ್ನಡಿಸಲ” ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿಫಲಿಸಲ

ಎಂಬರ್ಥವೂ ಆಗಬಹುದು, ಕಂಡು ಕೇಳದ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬರ್ಥವೂ ಆಗಬಹುದು.)

ಈ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿನ ವಿಭಿನ್ನ ವಿಚಾರಧಾರೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ, “ರಾಗ - ವಿರಾಗ” ಎಂಬ ತುಂಟು ಕವನ.

“ತೊಡೆಗೆ ತೊಡೆ ಮನೆವಂತೆ ಕುಟ್ಟರು
ತೇನ ಬಯಸುವೆ ರಾಗಿಣಿ?
ಎಲೆ ಬೆಡಗಿ, ಬೆಂದುಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣೇ
ನನ್ನ ಜೀವ ವಿರಾಗಿಣಿ - ”

ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಕವನ, ಮುಟ್ಟಿನ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಅಂಗಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಜೀವ್ಯ ಅನಂಗನ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮಾಯವಾಗುವ ನಲುಗು ಪುತಿನರವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಲಲವಿಕೆಯ ಪ್ರತೀಕ. “ರಾಗ - ವಿರಾಗ” ಕವನದಲ್ಲಿ ಇವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಣಕಿ, ಇವರ ದೇಹದ ಮುಷ್ಟನ್ನು ಮರಸಿ, ಇವರ ಸಂಯಮವನ್ನು ಉಪಾಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಾದರೂ ಸಡಿಲಗೊಳಿಸುವ ಚಿಂಚಲಿಯೊಬ್ಬಳು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೂರುತ್ತಾಳೆ, ಮಲಗುತ್ತಾಳೆ, ನೆಲವಿರುತ್ತಾಳೆ, ಓರೆ-ಕೋರೆ ನೋಟಗಳಿಂದ, ಅನುರಾಗಗಳಿಂದ ಬಡಿದಿಟ್ಟುಸುವ ರಾಗಿಣಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಬೆಡಗಿನ ಜೆಂದುಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣೆ ಇವರ ವಿರಾಗಿಣಿಯೂ ಎಂಬುದು ಆ ಸುಂದರ ಸ್ವಪ್ನದ ನಡುವೆಯೂ ಇವರಿಗೆ ಹೊಲಿಯದೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. “ಇದ್ದರೂ ನೀನೆದ್ದು ಹೋದರು ಒಂದೆ ಎನಗೆ ವಿಲಾಸಿನಿ,” ಎನ್ನುವಾಗ, ವಿಧಿಯಲ್ಲದೇ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪರನಾರೀಸೋದರತ್ತದ ತಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆ, ದೇಹದ ನಿರಪೇಕ್ಷೆಯೋ, ಅಥವಾ, ಸ್ವರ್ಷದ ಪ್ರಭಾವವೇ ಕಲೆದುಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಮುಷ್ಣೋ, ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣಿನ ಅಸಕ್ತಿಯೋ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಕಿಟಲಿಯ ದನಿಯಿಲ್ಲ ಮುಗಿಸಿದರೂ ನಿಪ್ಪರರಾಗದಿರುವುದೇ ಈ ಕವಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಹಲವು ನಿರರ್ಥನಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ, ಇನ್ನೂ ಮಹತ್ತರ ಕವನಗಳು ಈ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, “ಎಂಭತ್ತರ ನಲುಗು” ಇವರ ಅತಿಪ್ರಖ್ಯಾತ ಸಂಗ್ರಹವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಇಳವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇವರು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಒಂದು ಸುಂದರ ಕಾಣಿಕೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಇಂದಿನ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಕವಿಗಲೊಬ್ಬರಾದ ಶ್ರೀಯುತ ಎಚ್. ಎಸ್. ವೆಂಕಟೇಶಮೂರ್ತಿಯವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ “ಪುತಿನ-ನಮನ”ದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ ನನಗೆ ದೊರೆತಿರುವುದು ನನ್ನ ಸೌಭಾಗ್ಯ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾವೇರಿ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯವರಿಗೆ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತ, ನನ್ನ ಈ ಪ್ರಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೃತಜ್ಞತೆ: “ಎಂಭತ್ತರ ನಲುಗು” ಮತ್ತು ಇತರ ಪುತಿನ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಕಟವಾದ ಹಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಎರವಲು ಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀಮತಿ ಅಲಮೇಲು ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳು.

ನಾಗವೇಣಿ

ಈ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣವಾದ ಅರ್ಥ ನಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿ ಪು. ತಿ. ನ. ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಅದರ ಅರ್ಥ ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊಚ್ಚಿರದಿದ್ದು ಒಂದು ರೈಲು ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಅವರೇ ನನ್ನ ಬಳಿ ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿದ್ದ ರೈಲಾಗಾದಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಬೆಂಚಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇವರ ಪಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಸುಂದರ ಯುವತಿಯೊ ಕುಳಿತಿದ್ದಳಂತೆ. ಕಿಟಕಿಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ಪ್ರಕೃತಿಸೌಂದರ್ಯದ ಅಸ್ವಾದನೆಯಿಲ್ಲ ಆಕೆ ತಲ್ಲಣನಲಾಗಿದ್ದಳು. ಆಕೆಯ ಹಿಂದೆಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಈ ಕವಿಯೊ ಅದೇ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೆ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಬಳಿಕ ಕವಿಯ ಕಣ್ಣು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ನೀಲವಾಗಿ ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಜದ್ದಿದ್ದ ಯುವತಿಯ ಜಡೆಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿತು. ಆಹಾ ಇದೀಗ ನಾಗವೇಣಿ ಎಂದುಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಕವಿಗೆ ನಾಗವೇಣಿ ಎಂಬುದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಲುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮೂಡಿತಂತೆ. ಜಡೆಯೇನೋ ತುಂಬ ಸೊಗಸಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಸಾಲಿ ಎಲೆಯಬಹುದು ಎನ್ನಿಸಿತಂತೆ. ಹಾಗೆ ಅನ್ನಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ನಾಗವೇಣಿಯ ಶಬ್ದಾರ್ಥ ಸಂಪೂರ್ಣ ಎಂದು ಗೊಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡ. ನಿಜವಾಗಿ ಎಲೆದೇ ಜಟ್ಟದ್ದರೆ ಅ ಯುವತಿ ಕೋಪದಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡಿದ್ದರೆ ನಾಗರಹಾವು ಹೆಡೆ ಜಟ್ಟಿ ಬುಸುಗುಡುವ ಹಾಗೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತೆಲ್ಲವೆ ಎಂದು ಮೈ ಜುಂ ಎನ್ನಿಸಿತಂತೆ. ಹೀಗೆ ಶಬ್ದಾರ್ಥಗಳು ಚಿತ್ರವತ್ತಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಲ ಕವಿಗೆ ಹೊಲಿಯುತ್ತವೆ...

--ಜ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ(ಇಗೋ ಕನ್ನಡ)

ಗಾಳಿಯೊಳುಸಿರಾಡಿ ನಮ್ಮದೆಗೆಚ್ಚರವ ತರುತಿರು ಕೊಳಲೇ

ಪು. ತಿ. ನ. ಅವರೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, “ಮಧುರಗೆ ತೆರಳಿದ ಬಳಿಕ ಕೃಷ್ಣ ರಾಧೆಯನ್ನು ಮರೆತನೋ ಬಿನೋ; ಕೃಷ್ಣನುಳಿದ ರಾಧೆಯ ಪಾಡು ಬಿನಾಯೋ; ಇದನ್ನರಿತುಕೊಟ್ಟುವುದಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಕುತೂಹಲಗೊಳ್ಳದು...” ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ‘ದೈವಭಕ್ತಿ’ ಕಾರಣವಿದ್ದಿರಲೂ ಬಹುದು!

ಅಹಿತಾನಲ

ಅರ್ಕೇಡಿಯ, ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯ, nagaithal_AT_yahoo.com

ಮೊದಲ ಮಾತು.

ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರಕಾರಗಳೆಲ್ಲ ಗೀತೆ ನಾಟಕ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ. ಗೀತೆ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ಮತ್ತು ಪು. ತಿ. ನ.ರ ಹೆಸರು ತಟ್ಟನೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಕಾರಂತರ ‘ಮುಕ್ತದ್ವಾರ’ (೧೯೩೦), ‘ಕಿಸಾ ಗೌತಮಿ’ (೧೯೪೦) ಮೊದಲಾದ ಗೀತೆ ನಾಟಕಗಳು ಅವರದೇ ನಿರ್ದೇಶನದ ಮೂಲಕ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಪಡೆದಿವೆ. ಪು. ತಿ. ನ. ಅವರ ‘ಅಹಲೈ’ (೧೯೪೧), ‘ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ’ (೧೯೪೫) ಮೊದಲಾದ ಗೀತೆ ರೂಪಕಗಳಂತೂ ಅಪಾರ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಗಳಿಸಿವೆ. ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತಮಾಧ್ಯಮ ಬಳಸಿದಾಗ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಲ್ಲೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ಅನುಭವ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಪು. ತಿ. ನ.ರವರ ‘ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ’ ಅಂತಹ ಅನುಭವ ಮೂಡಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ರಚನೆ. ಓದಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊಸ-ಹೊಸ ಭಾವ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಪಡೆದ ಕೃತಿ ಅದು. ಜಿ. ವಿ. ಕಾರಂತರು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ ‘ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ’ ಈ ಅನುಭವಕ್ಕೊಂದು ಹೊಸ ಆಯಾಮವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಹಲವು ವಿಮರ್ಶಕರು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಇಂತಹ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ, ಇಲ್ಲ ಪು. ತಿ. ನ. ಅವರ ‘ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ’ದ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಕೆಲವು ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು ಈ ಲೇಖನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ.

‘ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ’ ಗೇಯ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮುರಳಿಯದೇ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ. ಕಾಡುಗೊಲ್ಲನೊಬ್ಬನ ಕೊಳಲ ದನಿಯೊಡನೆ ಈ ಗೀತೆ ರೂಪಕವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಅದರೊಡನೆ ಗೋಕುಲದ ಸಂತಸ ತುಂಜದ ಬದುಕು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಅನಾವರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಗೋಕುಲದ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಅವನ ಕೊಳಲನ ಪ್ರಭಾವ ಅಧುತವಾದುದು. ಆದರೆ, ಆ ಕೊಳಲನ ಸವಿ ಉಡುಗೊಡಿಸುವ ಸಂದರ್ಭ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಬರುತ್ತದೆ. ‘ವೇಣು ವಿನರ್ಜನೆ’ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣನ ‘ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ’ದೊಂದಿಗೆ ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯ ಕಥೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಟಕದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಕೇಳಿದಂಥ ಕೊಳಲ ದನಿಯೇ ಕೇಳಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ, ಕೊಳಲ ದನಿಯೆರಡರ ಮಧ್ಯೆ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಹರಡುವ ಈ ಕಥೆ, ಕೊಳಲ ಗಾನದ ರಮ್ಯ-ದಿವ್ಯತೆಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಒಂದು ಭವ್ಯ ಕೃತಿ.

ಕೃಷ್ಣ, ರಾಧೆ, ಗೋಪ-ಗೋಪಿಕೆಯರು, ಅವರ ಸಂತಸ-ಸಂಭ್ರಮ, ಅವರ ಉತ್ಸಾಹ, ಮಾಧವನ ಮುಗ್ಧ ಮುರಳಿಯ ನಾದತರಂಗ, ಯಮುನೆಯ ಅಲೆಗಳು - ಎಲ್ಲ ಗೋಕುಲದ ಜನರ ಜೀವನದ ಅಂಶವೇ! ರಾಧೆಯ ನಿಶ್ಚಲ ಪ್ರೇಮ, ಕೃಷ್ಣನ ಕೊಳಲ ದನಿಯ ಸ್ವಭಾವತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಉಡಗಿ ಹೋದರೂ, ರಾಧೆ-ಶ್ಯಾಮರ ಪ್ರೇಮ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅಚ್ಚಿ ಹೋಗಲಾರದು - ಎಂಬುದು “ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ”ದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೃಷ್ಣನ ಕೊಳಲ ದನಿ ಗೋಕುಲದ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅಪ್ರತಿಮ ಪ್ರಭಾವ ಜೀರಿದೆ, ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಆ ಕೊಳಲ ಮೋಹಜಾಲವನ್ನೇ ಜೀರಿದೆ.

*ಎನ್ನೀ ಕೊಳಲದು ಕಾಡಿನ ಜದಿರು
ಆ ಹುಲು ಕಡ್ಡಿಗೆ ಎನಿತೋ ಚದುರು!*

ಇದು ಕೃಷ್ಣ ಹೇಳುವ ಮಾತು. ಈ ಮಾತು ಅದೆಷ್ಟು ದಿಟವಾದುದು! ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಮೊಳಗುತ್ತಿದ್ದ ಜದಿರು ಕೊಳಲವೊಂದರಲ್ಲ ‘ಎನಿತೋ ಚದುರು’ ಅಡಗಿದೆ. ಅದು ‘... ನಾದಮಯ, ಈ ಬೃಂದಾವನ ಆನಂದಮಯವೂ ಹೌದು. ತಮ್ಮ ಗೀತೆ ರೂಪಕದಲ್ಲಿ ಬೃಂದಾವನದ ಆನಂದವನ್ನೇ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಂದ ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ ಪು. ತಿ. ನ. ಅವರು. ಒಮ್ಮೆ ಎಲ್ಲೋ ಕುಳಿತಾಗ ಒಬ್ಬ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲನ ಕೊಳಲ ಗಾನ ಅವರನ್ನು ಗೋಕುಲದಡೆಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಂತೆ. ಅವರೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ‘ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ’ಕ್ಕೆಂದು ಬರೆದ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ: “ಈಗ ನೆನಿದುಕೊಂಡರೆ ಆ ಕೊಳಲನಲ್ಲ ಅಷ್ಟು ಇಂಪಿರಲಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಂದಿನ ಕಣನನ್ನು ಮಿಕ್ಕುವು ತರಲಲ್ಲ.” ಎಂದು. ಹೌದು! ಅದರ ಮೇಲೆ ಉಸಿರಾಡಿಸಿದಾಗ ಉತ್ತತ್ತಿಯಾಗುವ ‘ಸರಿಗಮಪದನೀ’ ಸ್ವರಸಂಗಮ, ಲೋಕವನ್ನೇ ಮಂತ್ರಮಗ್ನತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸುವ ಮಹಾ ಶಕ್ತಿ ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಕೊಳಲ ಬರಿಯ ಜದಿರಿನ ಕೊಳಲವೆಯಲ್ಲ; ಅಂದು ಪು. ತಿ. ನ. ಅವರು ಕಂಡಂತಹ ‘ಕಣನು’ಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಹರಡುವಂಥ ಚಮತ್ಕಾರವುಳ್ಳ ಒಂದು

ಸಾಧನ! ಆ ಕೊಳಲನ ದನಿ ಪು. ತಿ. ನ. ಅವರನ್ನೂ, ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನೂ ಸಂತಸ-ಸಂಭ್ರಮಗಳಿಂದ ನಲಯುತ್ತಿದ್ದ ನಂದನವನ, ಬೃಂದಾವನಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲ ನಡೆಯುವ ರಾಧಾ-ಕೃಷ್ಣರ ರಾಸಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಭಾಗಿಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

‘ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ’ ಗೀತೆ ರೂಪಕ, ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಗೋಪ-ಗೋಪಿಯರ ಬದುಕನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸುವ ಒಂದು ಸುಂದರ ರಚನೆ. ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಒಂದು ರಾತ್ರಿಯ ಕೆಲವೇ ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಒಂದು ಮಹತ್ವ ಘಟನೆಯ ವಿವರ “ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ”ದ ಕಥಾವಸ್ತು. ಅಂದು ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಮಧುಸೂದನನಾಗುವ ಸಂದರ್ಭ! ಹಸುಗಳನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಗೊಲ್ಲ ಹುಡುಗ ಕೆಲವನಾಗುವ ಸಂದರ್ಭ! ಕಾಡಿನ ಜದಿರು ಕೊಳಲವೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದ ಕೈ ಪಾಂಚಜನ್ಯ ಹಿಡಿಯಲು ತಯಾರಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭ! (ಸುಜನಾ ಅವರ ಮಾತಿನಂತೆ: “ಮುರಲೇಧರ ಮನಮೋಹಕ ಗೋಪಾಲಬಾಲ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಶಂಬಧರ ಮಧುಸೂದನ ಕೃಷ್ಣನಾಗುವ” ಸಂದರ್ಭ!) ಮುರಲಿಯನ್ನು ಜಸುಟು ಮಧುರಗೆ ಹೊರಡುವವನಿದ್ದಾನೆ ಅಂದು, ಕೃಷ್ಣ ಗೋಪಿಯರೊಡನೆ ಅನುಭವಿಸಿದ ಸಂತೋಷದ ಕಾಲ ಆ ರಾತ್ರಿ ಕೊನೆಗೊಂಡು, ಅವನ ಬಾಳಿನ ಇನ್ನೊಂದು ಹಂತ - ಕರ್ತವ್ಯಮುಖ್ಯವಾದ ಹಂತ - ಅನಾವರಣವಾಗುತ್ತದೆ, ಮಹಾಭಾರತದ ಮಹಾನ್ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಮುಹೂರ್ತವಾಗುತ್ತದೆ!

ಇಲ್ಲ, ಕೃಷ್ಣನ ಕೊಳಲನ ಮಾಧುರ್ಯವು ಗೋಕುಲದ ಸಮೃದ್ಧ ಸಂತಸ-ವೈಭವಗಳ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ಅದು, ಗೋಕುಲದ ಚೇತನವಾಗಿತ್ತೆಂದರೂ ಸರಿಯೆ! ವೇಣುಲೋಲನ ಆ ಮುರಳಿಯ ಸವಿದನಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ, ಅದರಲ್ಲೇ ಗೋಕುಲದ ನಿವಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನೂ ಕರಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಸಾರ್ಥಕ್ಯ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಕೃಷ್ಣನೂ ಗೋಕುಲ ನಿವಾಸಿಗಳ ಅಕ್ಷರೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕರಗಿದಂತೆ ತನ್ನೊಲವನ್ನು ಕರಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಗೋಪಿಯರು

*....ಮನವ ಕೊಡದು ಮಾಲೆ -
ಗೈದು ಮುಡಿಯುತ್ತಿಹನೆನೆ
ಮಾಧವನೊಡುವ ಮಧುರಗಾನ.....*

ಎಂದು ಹಾಡಿಕೊಂಡು, ಆನಂದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಬದುಕು, ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಅವನ ಕೊಳಲ ಮಧುರ ಗಾನ ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾಗಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಯುವ ಗೋಪಾಲಕರು:

*ಕೃಷ್ಣ ಕೊಳಲನೊಡುತೆರೆ
ನಿಧೆಯೆಂತು ಬರುವುದೆಮಗೆ*

ಎಂದು ಹಾಡಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಾರೆ, ಆ ಕೊಳಲ ಗಾನ ಕೇಳಿ. ಊರಿನ ಹಿರಿಯರು ಮೊದಲಗೆ “ಬನಿದು ಹುಚ್ಚು, ಯಾರಿಗೆ ಮೆಚ್ಚು” ಎಂದು ಗೋಣದಿರಲೂ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ

*ಕೊಳಲನೊಡು ಗೋಪಿಂದ
ಮುಷ್ಠಿಗಾಗಲಾನಂದ ||*

*.....
ದಿನದಿನಕೂ ಬೆಳವ ಘೋರ
ಕಾಲ ಬೆನ್ನುಬಾಗಿ ಬಾರ
ನಿನ್ನ ಕೊಳಲ ಮಂತ್ರಕವನು
ಹೆದರಿ ಹೆಗಲನಿಳವ ತೆರದಿ - ಕೊಳಲನೊಡು ಗೋಪಿಂದ*

ಎಂದು ಮೆಚ್ಚುವಂಥ ಮಧುರತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ, ಆ ಕೊಳಲ ಗಾನದಲ್ಲಿ ಗೋಪಿಯರಂತೂ,

*ಹೊತ್ತಾರೆ ಹೊರೆಗಲಸ ಮಿಕ್ಕರೆ ಮಿಗಲ
ಮಿಕ್ಕಾದ ನೆರೆಹೊರೆ ನಕ್ಕರೆ ನಗಲ
ಬೃಂದಾವನೊಡೊಳಾಚಿಸಿಗೋ ಮುರಲ*

ಎಂದು ಹಾಡಿ, ತಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಅನಾಸಕ್ತರಾಗುವಷ್ಟು ಆ ಮಧುರ ದನಿಯಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನರಾಗುತ್ತಾರೆ; ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, 'ತೊಟ್ಟಲನ ಹಸುಗೂಸ ಮರೆ'ತು, 'ಪಕ್ಕದ ಗಂಡನ ತೊರೆ'ಯುವಷ್ಟು ಆ ಕೊಳಲ ನಾದಕ್ಕೆ ಅವರ ಮನಸೋತಿದೆ. ಅಂತಹ ಚಮತ್ಕಾರ ಕೂಡಿದ ಆ ಕೊಳಲನ ದನಿಯನ್ನು ಉಡುಗಿಸಲೋ ಎಂಬಂತೆ, ಮಧುರೆಯಿಂದ ಕರೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ. ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ಬಂದಿದ್ದ ಅಕ್ಕೂರ, ಗೋಕುಲದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಕೃಷ್ಣನ ಕೊಳಲಿಗೆ ಮರುಳಾದುದನ್ನು ಕಂಡು ಅಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತಾನೆ; ಅವನೂ ಆ ಕೊಳಲ ಸವಿದನಿಗೆ ಮಾರು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ.

*ಗೋಕುಲದೀ ಜನವೆಂತೀ ಗೋಪಾಲನಿಗೆ
ಹಂಬಲಸುತ ತೊಳಲುತ್ತಿದೆ ಎಂತಿವನ ಬಗೆ
ಕಾಣದೆಯೇ ಒಲಿದಿಹೆ ನಾ ಹಿಂಬಾಲಸಲೇ
ಅತ್ತಡೆಯೆಲ್ಲತ್ತದೆ ಕೊಳಲೆಯೆ ನಿಲಲೇ*

ಎಂಬ ಅಲೋಚನೆಯೂ ಅವನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಅವನು ಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ ಬಲರಾಮನನ್ನೂ ಮಧುರಗೆ 'ಜಲ್ಲ ಹಬ್ಬ'ಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಾನೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಡೆಯುವುದು ಇಡೀ ಗೋಕುಲವೇ ಒಂದು ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬದ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲ ಮುಳುಗಿದ್ದಾಗ. ರಾಧಾ-ಕೃಷ್ಣರು ರಾಸಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಷ್ಟೆ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದು, ಅಮಿತ ಆನಂದ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಕೊಳಲ ಗಾನ ಇಡೀ ಗೋಕುಲದಲ್ಲ ಮೊಳಗುತ್ತಿತ್ತು, ಗೋಕುಲದ ಪ್ರಜೆಗಳ ಹೃದಯವನ್ನು ಮಿಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಆ ಸವಿದನಿಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತ್ತಗೊಳಿಸಲೆಂಬಂತೆ ಕಂಸನ ರಾಯಬಾರಿ, ಅಕ್ಕೂರ, ಕೃಷ್ಣ ಬಲರಾಮರನ್ನು ಮಧುರಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಆಗಮನದಿಂದ ಕೃಷ್ಣನ ಕೊಳಲ ದನಿಯೊಂದೇ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲ, ಜೊತೆಗೆ ಗೋಕುಲದ ಆನಂದಮಯ ವಾತಾವರಣವೂ ಮಂಜು ಕರಗಿದಂತೆ ಕರಗಿ ನೀರಾಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಸಂಭ್ರಮ-ಸಡಗರವೆಲ್ಲ ತಣಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ 'ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ'ದ ಕಥೆ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಒಂದು 'ವಿಷಾದಾಂತ'ವಾಗಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಗೋಕುಲದ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲ ಕಳವಳ ತುಂಬಿದ ಭೀತಿಗೆ ಎದೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಕೊಳಲ ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿ ಜತ್ತು.

*ಭವದ ಮಾಯೆ ಅಡಗುವಂತೆ
ಅಹಂಕಾರ ಕರಗುವಂತೆ
ನಿನ್ನ ಗಾನದನುರಾಗವು
ಬದುಕ ತುಂಬಲನುಗಾಲವು -*

ಗೋಕುಲದಲ್ಲ ಹುಟ್ಟಿದ 'ಭವಭೀತಿಯ' ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಗೋಪಿಯರು "ನಿಜಸದಿರು ವನಮಾಲಾ | ಕೊಳಲಗಾನವ," ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕೃಷ್ಣ ಕೊಳಲನ್ನೂಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಗೋಕುಲದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ 'ಅಭಯಗೀತೆ' ನುಡಿಸಿದಂತೆ. 'ವೇಣು ವಿನರ್ಜನ'ಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನೊಬ್ಬನಿಗೆ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಧಾರ ಎರೆದ ರಾಧೆಯಂತೂ ಭಗ್ಯಹೃದಯಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ.

'ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ'ದಲ್ಲಿನ ಘಟನೆಗಳು ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅರಿಯದಂತೆ ನಡೆದುಹೋಗುತ್ತವೆ. ತನ್ನ ಕೊಳಲನ್ನೂ, ಗೋಪಿಯರ ಒಡನಾಟವನ್ನೂ ಜಟ್ಟು ಮಧುರಗೆ ಹೋಗುವುದು ಅವನ ಇಚ್ಛೆಯೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಧುರೆಯ ಕರೆಯನ್ನು "ಹೊರನಾಡಿನ ಕರೆ, ಕೇಡಿನ ಕರೆ," ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಆ ಕರೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದನೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ, ಮಧುರೆಯಲ್ಲಿ ಜರಗುವ 'ಜಲ್ಲ ಹಬ್ಬ'ದಲ್ಲ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಅತಿ ಆಸಕ್ತನಾಗಿದ್ದ ಬಲರಾಮ,

*ಹಾಡುಕುಣಿತಗಳಿಂದ ಮಿದುವಾದೆಯೋ ಕೃಷ್ಣ
ಕೇಡು ಕೇಡೆಂದು ನೀ ಹೇಡಿಯಾದೆ
.....
ಹೆಣ್ಣು ನಂಜೀರಿಹುದೆ ಮುರಳಯ ಸಾಕುಸಾಕಿನ್ನೇಲೆಲೋ-*

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಛೇಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಸೊಂಟದಲ್ಲ ಸದಾ ಸಂಗಾತಿಯಂತೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರೀತಿಯ ಕೊಳಲನ್ನು ಬಲರಾಮ ಕಿತ್ತೆಸೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಕೊಳಲ ಜಾರಿ ಕೆಳಗೆ ಜೀಳುತ್ತದೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭ, ಗೋಕುಲದ ವಾತಾವರಣವನ್ನೇ ಬದಲಿಸಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಘೋರ ಅನಾಹುತವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಕಾರಣ, ಅದುವರೆಗೆ ಗೋಕುಲವನ್ನೇ ಮನರಂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದ, ಗೋಕುಲದ ಜನತೆಗೆ ಅಭಯ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ, ಆ ಕೊಳಲ ಉರುಳಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಜೀಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜೆಗಳು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನೆಲವಿನ ಬದುಕೂ, ಸೋತು, ನೆಲೆಂಬಲ್ಲದೆ ಕಳಚಿ ಜದ್ದು ನಾಶವಾದಂತೆಯೇ!

*ಭಾವವಂಶವೇ ಕೊನೆಗಂಡಿತು ಎನೆ
ಘಾತವಾಯಿತೀ ವಂಶದ ಪಾತ*

ನಿಜ! ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿ ಪಡೆದಿದ್ದ ಆ ಕೊಳಲ, ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಉಸಿರಿಲ್ಲದೆ ಪೊದೆಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರಿಯ ಜದಿರ ಕೊಳವೆಯಾಗಿ ಜದ್ದಾಗ, ಕೃಷ್ಣನ ಹೃದಯ ಅದೆಷ್ಟು ಹಿಂಡಿ ಹೋಗಿರಬೇಕು! :

*ನನ್ನಂಗವೊಂದ ನೀ ಚಿವುಟ ತೆಗೆದಂದದೊಳ
ಕೊಳಲ ಕಿತ್ತೊಗೆದೆಯಿಲ್ಲ
ಇಂದುವರೆಗೆನಗಾದ ಸೊಗವೆಲ್ಲ ಬಾಚೊಂಡು
ಗೋಳಡುವ ತೆರನಾಯ್ತು ಬನ್ನ
ನನ್ನಿರಬಿನೊಂದಂಶ ನನ್ನುಳವು ಜಿದ್ದಿತ್ತಿಲ್ಲ
ಈ ಹಾನಿಗೆನ್ನ ಬಗೆ ನೆತ್ತಿದುದುತಿಹುದೊ ಇಲ್ಲ*

ಎಂಬ ಮಾತೇ ಸಾಕು, ಕೃಷ್ಣನ ಹೃದಯದಲ್ಲ ಮೂಡಿದ ವೇದನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು. ಗೋವುಗಳನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದ, ಗೋಪಿಯ ಮನಸೋರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ, ಗೋಕುಲವನ್ನೇ ಆನಂದ ಸಾಗರದಲ್ಲ ಮುಳುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಕೊಳಲನ ದನಿ ಅಡಗಿದಾಗ ಅದು ದುರಂತವೆಂದೇ ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾಧೆಗಾದ ಅನ್ಯಾಯ:

ಇನ್ನು ರಾಧೆಯ ವಿಚಾರ. ತನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣನೊಬ್ಬನಿಗೇ ಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟು, ಅವನನ್ನು ಅಪಾರವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣ ಅವಳನ್ನು ತೊರೆದು ಮಧುರಗೆ ಹೋದಾಗ, ಅವಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕನಸುಗಳೆಲ್ಲ ನುಚ್ಚು ನೂರಾಗಿರಬಹುದು. ಇದು ರಾಧೆಗಾದ ಒಂದು ಅಪರಾಧವೇ, ಅವಳ ಪಾಪಗೊಂಡು ದುರಂತವೇ!

*ಹಾ ಹೊರಟನೇ - ಪಯಣ ಹೊರಟನೇ
ಹಾ ತೊರೆದನೇ
ನಿನೆದನೇ - ಎನ್ನ ನಿನೆದನೇ...*

ಎಂದು ನೆನೆನೆನಿದು ಪ್ರಲಾಪಿಸುವ ಪಾಡು ಮಾತ್ರ ಅವಳದಾಯ್ತು. ಕೃಷ್ಣ, ಆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಪವಿತ್ರ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಕೃಪಿಸಿ ಹೋಗುವಷ್ಟು ನಿರ್ದಯನಾದನೇ? - ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಕೃಷ್ಣನೊಬ್ಬ ಅವತಾರ ಪುರುಷ; "ಪರಿತ್ರಾಣಾಯ ಸಾಧೂನಾಂ ವಿನಾಶಾಯ ಚ ದುಷ್ಕೃತಾಂ" ಎಂಬ ಕರ್ತವ್ಯಬದ್ಧ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಅಪರಾಧಿಯೆಂದು ದೂರುವ ಮನಸ್ಸು ನಮ್ಮದಲ್ಲ. ಆದರೂ, ಇದು ರಾಧೆಗಾದ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಗೊಳಿಸಲಾರದು. ರಾಧೆಯಂತೂ 'ದುಷ್ಕೃತೆ'ಳಲ್ಲ. ಅವಳ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು 'ವಿನಾಶ' ಮಾಡುವುದು ಕೃಷ್ಣನ ಕರ್ತವ್ಯವೂ ಇದ್ದಿರಲಾರದು. ತನ್ನ ಇನ್ನೂ ಮಹತ್ವವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಡಿಸುವ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಅವನು ರಾಧೆಯನ್ನು ತೊರೆಯಬೇಕಾಯ್ತೋ ಏನೋ! ಆದರೆ, ರಾಧೆಯ ಪಾಪಿಗೆ ಅದೊಂದು ದುರಂತವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ರಾಧೆಯ ಗತಿ ಮುಂದೇನಾಯ್ತೆಂಬುದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಪು. ತಿ. ನ. ಅವರೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, "ಮಧುರಗೆ ತೆರಳಿದ ಬಳಿಕ ಕೃಷ್ಣ ರಾಧೆಯನ್ನು ಮರೆತನೋ ಏನೋ; ಕೃಷ್ಣನುಳಿದ ರಾಧೆಯ ಪಾಡು ಏನಾಯ್ತೋ; ಇದನ್ನರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಕುತೂಹಲಗೊಳ್ಳದು..." ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ 'ದೈವಭಕ್ತಿ' ಕಾರಣದಿದ್ದಿರಲೂ ಬಹುದು! ರಾಧೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಗೋಪಿಯರ ಹೃದಯದಲ್ಲ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರೂ, ಕೃಷ್ಣ ಯಾರ ಕಟ್ಟುಗೂ ಸಿಗದವ! "ಲೋಕಕೆ ಬಿಚಿವನ ಗೋಪೀಜನಮನ | ಒಳಕೊಳ್ಳಲುಬಹುದೇ," ಎಂಬ ಗೋಪಿಯರ ಮಾತು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು. ರಾಧೆ ಹೇಳುವ,

*ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡರೂ ದೂರದೊಳಹನು
ಕಟ್ಟಿನಿಂದಲೂ ಜಟ್ಟಹನಿತನು*

ಎಂಬ ಮಾತೂ ಇದನ್ನೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತದೆ. ಅವನ ಬದುಕು ಗಂಗೆ ಹರಿದಂತೆ ಹರಿಯುತ್ತಲೇ ಇರುವುದು, ಒಂದು ಕಡೆ ನಿಲ್ಲದೆ. ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣ ರಾಧೆಗೂ ದಕ್ಕಲಾರದೆ ಹೋದ! ಅವಳು,

*ಮರಳನೇ ಇನ್ನು ಮರಳನೇ
ಬನಗೈವೆ ನಾನೇನುಗೈಯಲೇ*

ಎಂದು ಅವನನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಲೇ ಜೀವನವಿಡೀ ದುಃಖ ಅನುಭವಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 'ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ'ದಲ್ಲಂತೂ ಕೃಷ್ಣ, "...ಮುರಳಯಾಣೆ ಮರಳ ಬರುವೆನು..." ಎಂದು ಗೋಪಿಯರಿಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟು, ಗೋಕುಲವನ್ನು ಜಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದ! ಆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ರಾಧೆಗೂ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಆ ಮಾತನ್ನು ನೆರೆವೆರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಸುಳವು ಮಾತ್ರ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಮುರಳಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುರಳಾದರ ಮರಳ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ! ಅಂದರೆ, ಕೃಷ್ಣ ರಾಧೆಯನ್ನೂ, ಕೊಳಲನ್ನೂ, ಮರತೇ ಜಟ್ಟನೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು!

'ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ'ದ ಜನಪ್ರಿಯತೆಗೆ ಕಲಾವಿದರ ಕೊಡುಗೆ:

೧೯೫೬ರಲ್ಲ ಪ್ರಕಟವಾದ 'ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ' ಕೃತಿಯನ್ನು ಹಲವು ಕಲಾವಿದರು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಸಂಗೀತ ಜನರ ಅಪಾರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಪು. ತಿ. ನ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, "... ಈಚೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಆಕಾಶವಾಣಿಯವರು ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮೂರು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿಕೊಂಡು ತಜ್ಞ ಕಲಾವಿದರ ಮೂಲಕ ಬಾನುಲಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚುರಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ," ಎಂದು. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲ ತಮ್ಮ

ಮಿತ್ರ, ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಗುಂಡಪ್ಪನವರ ಪುತ್ರಿಯರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಮಿತ್ರಾ ಮತ್ತು ವಿಮಲಾ ಅವರನ್ನೂ, ಸಂಗೀತ ವಿದ್ವಾನ್ ದೊರೈಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರರನ್ನೂ, ಅವರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೆನೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಡಿಕೊಂಡೇ ಅವರು ಈ ರೂಪಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರಂತೆ. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾದ ಭಾವಗಳನ್ನು ಗೀತೆಯ ಮೂಲಕ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಭಾವಗಳಿಗೆ ಕೊರತೆ ಬಾರದಂತೆ, ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿ ಹಾಡಿದ ವಿವಿಧ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಅವರು ಮನಸಾರೆ ಅಭಿನಂದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ತೃಪ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯಿಂದಲ್ಲದೆ, ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲೂ ಅದು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ತುಮಕೂರಿನ ಮಿತ್ರವೃಂದವೊಂದು ಅದರ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ರಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಉಲ್ಲಾಸವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಒಂದೆಡೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಜಿ. ವಿ. ಕಾರಂತರು 'ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ'ವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಅವರು ಜನಪದ ದಾಟಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಯೋಗ ಪ್ರಗತಿಯ ಚಿಕ್ಕೆಯಾದರೂ, ಅದು ಫು. ತಿ. ನ. ಅವರ ಭಾವಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿದೆಯೇ? - ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಹಲವೆಡೆ ಕೇಳಬರುತ್ತಿದೆ. ಕಾರಂತರ 'ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ'ದ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವಾರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರರು ಮಾತನಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಶ್ರೀ ಕಾರಂತರ ಕುಶಲತೆಯನ್ನೂ, ಗೀತೆ ರೂಪಕದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಚಮತ್ಕಾರವನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕೃತಿ ಹಲವು ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅದೊಂದು ಮಹತ್ವ ಕೃತಿಯೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. 'ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ' ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ.

ಕಥಾವಸ್ತು ಇಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಂದಿಸಿದೆ:

'ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ'ದ ಕಥಾವಸ್ತು ಪೌರಾಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯದಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದು ಇಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹಲವು ಹಿರಿಯ ವಿಮರ್ಶಕರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ ಗೋಕುಲದ ಜೀವನ ಪೌರಾಣಿಕ 'ವೈಭವೀಕರಣ'ಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸರಳ ಜೀವನದ ಪಡಿನೆಲನಂತಿದೆ. ಬಿಟ್ಟೆ ಕದ್ದು, ಗೋಪಿಯರನ್ನು ಗೋಪಿಯೊಬ್ಬರೊಟ್ಟಿಟ್ಟಿದ್ದ ಪುಂಡ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಪೌಡನಾಗುವುದನ್ನು ನಾವು ಅವನು ಮಧುರಗೆ ಹೋಗುವ ನಿರ್ಣಯ ಕೈಗೊಂಡಾಗ ಕಾಣಬಹುದು. ಮಾನವಜೀವನದ ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅವನ ಬುದ್ಧಿ ಪಕ್ವವಾಗುವುದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಒಂದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಮಧುರೆಯ ಕರೆ ಬರಿಯ 'ಜಿಲ್ಲೆ ಹಬ್ಬ'ವೆಂಬ ಮೋಜನಾಟಕ್ಕೊಂದೆ ಅಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳ ಕರ್ತವ್ಯ ಪಾಲನೆಗೆ, ಅದು 'ಕರ್ತವ್ಯದ ಕರೆ' - ಎಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ದುಃಖದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಗೋಪಿಯರು ಹೇಳುವ,

*ಗೆಲ್ಲು ಗೆಲ್ಲು ಜನ ಬೆಲೆಕು ಬೆಲ್ಲು ನೀ
ಬೃಂದಾವನಚರನೇ
ಲೋಕಮನೋಹರನೇ -*

ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅವನು ಮುಂದೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಶುಭ ಕೋರುವ ಸುಖವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇದುವರೆಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದ ಕೊಳಲನ್ನು ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ತೊರೆಯುವ ಸಮಯ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಅರಿತು,

*ನಡೆ ಅಣ್ಣಾ ನಡೆ ಮುರಳಿಯ ಜಿಟ್ಟಿ
ನಡೆಯಲಿ ಮಧುರಗೆ - ಇನ್ನದ ಮುಟ್ಟಿ*

ಎಂಬ ಕಷ್ಟಕರ ನಿರ್ಣಯ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ, ಕೃಷ್ಣ.

*ಹೊಲಲಗೆ ಕೊಲಲದು ತರವಲ್ಲ
ಮಧುರಗೆದರ ಸವಿ ಸಲ್ಲ*

ಎಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಅವನಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಕೃಷ್ಣ ತನ್ನ ಬಾಲ್ಯದ ಹೊಣೆ ಇಲ್ಲದ ಬದುಕಿನ ಕವಚದಿಂದ ಕಳಚಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದು, ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಲು ಸಿದ್ಧನಾಗುವ ಸುಖವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಕೆ. ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರು ಇಲ್ಲಿ - ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಪೌಡ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದು ಮದುವೆಯಾಗಿ, ತವರನ್ನು ಜಿಟ್ಟು ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದು, ಮಕ್ಕಳು ದೊಡ್ಡವರಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದಿಗಾಗಿ, ಉತ್ತಮ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಊರಿಂದ ದೂರ ಹೋಗುವುದು - ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಆಧುನಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಗುಹೋಗುಗಳ ಸಂಬಂಧ ಗುರುತಿಸಿದ್ದನ್ನು ನಾನಿಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ. ನಿಂತಲ್ಲಯೆ ನಿಂತ ನೀರು ತನ್ನ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಜೈತನ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವುದೇ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಒಂದು ನಿಯಮ. ಆಂಗ್ಲ ಕವಿ ಟೆನಿಸನ್ "La morte D'Arthur" ಕಾವ್ಯದ,

The Old order changeth, yielding place to new,
And God fulfils himself in many ways,
Lest one good custom should corrupt the world

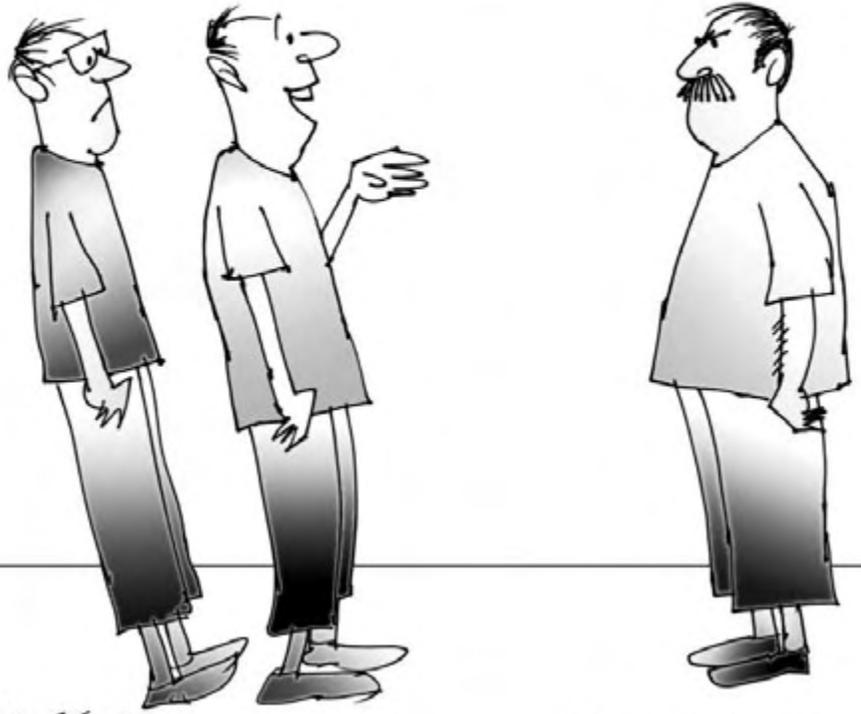

ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ
ಫೋನ್ ಕಾಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳನ್ನು
ಬಳಸಿದ ದೇಶ 'ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ'

ಹಮ್ಮಿಂಗ್‌ಬಿರ್ಡ್ ಕೈವಿಯವು
ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ೧೪೦೦ ಬಾರಿ
ಹೊಹೆಮುಕೊಕ್ಕುತ್ತದೆ!

ಜಗತ್ತಿನ ೧೧% ಜನರು
ಎಡಗೈಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ
ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಮುಖ-ರಕ್ಷಣೆ ರಿಂಪು ಖಾಶಿಸ್ತಾನನ ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟರಲ್ಲಯ್ಯು.
ನಾನು ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ ಈ ಒರಸು ಖೀನೆಯವ!

© 2005 Janardhana Swamy [www.jswamy.com]

ಎಂಬ ಮಾತಿನಂತೆ, ಕೃಷ್ಣ ಗೋಕುಲದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅದು 'ಜಡ'ವೆಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ, ಎಷ್ಟೇ ಒಟ್ಟಿಯದಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು 'corrupt' ಆದಂತೆಯೇ! ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಹತ್ತು ಹಲವು ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಹೊಣೆ ಹೊರಲು ಕೃಷ್ಣ ಗೋಕುಲವನ್ನು ಜಡಲೇ ಬೇಕಾಯ್ತು.

ಕೃಷ್ಣನ ನಿರ್ಗಮನದಿಂದ ಗೋಕುಲದ ಸಂತಸ ವೈಭವಗಳೆಲ್ಲವೂ ಉಡುಗಿ ಹೋಯ್ತು. ಇದು ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನೇ ಪ್ರತಿಜ್ಞಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ಬೆನ್ನೆಲುಪಿನಂತಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣು ಜೀವನ ಈಗ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಪಟ್ಟಣದ ಆಡಂಬರ ಜೀವನವನ್ನೇ ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

*ನೀನಂದು ಗೋಕುಲದಿ ಕೊಳಲ ಜನುಟಂದದೊಳು
ಭಾರತದ ಬಾಲ್ಯೆ ಇರಲಂದು ರಸಬತ್ತಿ*

ಎಂಬ ಕವಿಯ ಮಾತೂ ಇದನ್ನೇ ಮರುದ್ಧನಿಸುವಂತಿದೆ. "ಅಹಂಮದವುಕ್ತಿ ಸೊಕ್ಕಿ ನಡವರಿಗೆ ಉಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದೇನೋ," ಎಂಬ ಕೃಷ್ಣನ ಮಾತನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲ ನೆನೆಯಬಹುದು. ಜಾಗತೀಕರಣವೆಂಬ ನೆವನದಲ್ಲ ಜಗತ್ತು 'ಅಹಂಮದವುಕ್ತಿ, ಸೊಕ್ಕಿ', ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತೆಳಿಯುತ್ತಿದೆಯೇ?

ವಿಷಯ ಎತ್ತಲಂದೆತ್ತಲೋ ಹಾರಿತು. ಕ್ಷಮಿಸಿ. ಪ್ರಸ್ತುತ, ಕೃಷ್ಣನ ಮುರಳಿಯ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಮಧುರತೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಮರಳ ಬರೋಣ.

ಸಮಾರೋಹ:

ಕೃಷ್ಣ ಕೊಳಲನ್ನು ತೃಪ್ತಿಸಿದ; ರಾಧೆಯನ್ನೂ, ಗೋಪಿಯರನ್ನೂ ತೊರೆದ; ಗೋಕುಲದ ಸಂತಸ ಬದುಕನ್ನು 'ಬರಿದು'ಮಾಡಿದ. ಇಷ್ಟಾದರೂ, ಅವನು ನಮ್ಮ ಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲೇ ಉಳಿದ! ಅವನ ಕೊಳಲ ಮಧುರ ಗಾನವನ್ನೂ, ಗೋಕುಲದ ಸಂಕೃಷ್ಟ ಜೀವನದ ಬೆಲುವನ್ನೂ, ನಮ್ಮ ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲೇ ಉಳಿಸಿದ! ಗೋಕುಲ ಜಟ್ಟಿ ಹೋಗುವ ಕೃಷ್ಣ, ಅಲ್ಲಯ ಜನತೆಗೆ, "ಮೀನನುಳವ ನೀರಿನಂತೆ | ತಿರಿಯ ತೊರೆವ ಗಾಳಿಯಂತೆ;" ಅವನು ಹೋಗುವುದು, "ಬಾಳ ಗುಡಿಯ ಪಾಳುಗಡಬಿ"ದಂತೆ. ಆದರೆ, ಕೃಷ್ಣನ ನಿಷ್ಕಮಣ, ಜೊತೆಗೆ ಕೊಳಲ ಮುಕ್ತ ದನಿ ಸ್ವಭವಾದುದನ್ನು ಎಣಿಸುತ್ತೆ.

*ಇದ್ದುದು ದಿಟ ಅವನೊಲುದು ದಿಟ ನಾವು
ನಲುದು ದಿಟ ಬಹ ನೆಚ್ಚು ದಿಟ
ಎಂದು ನೀನಾಗಾಗ ಗಾಳಿಯುಸಿರಾಡಿ
ನಮ್ಮೆದೆಗೆಚ್ಚರ ತರುತ್ತಿರು ಕೊಳಲೇ*

ಎಂಬ ರಾಧೆಯ ಮಾತು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಅದೊಂದು ಆಶಾವಾದದ ನಿಲುವು. ಕೃಷ್ಣನ ಕೊಳಲಿನ ಸವಿಯನ್ನು ರಾಧೆ ಅನುಭವಿಸಿರಬಹುದು (ಹಾಗೆಂದು ನಾವು ನಂಬುತ್ತೇವೆ). ಆದರೆ, ಅವಳಾಡಿದ ಮಾತಂತೂ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ 'ದಿಟ'ವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ! ನಮ್ಮ ಪುರಾಣ ಕಥೆಗಳು ಕಟ್ಟುಕಥೆಗಳಾಗಿರಬಹುದು; ರಾಧಾ-ಕೃಷ್ಣರ ಪ್ರೇಮ ಕಥೆ ಯಾರದೋ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿರಲೂ ಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅದನ್ನು ನಂಬುವಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಣಿಮಾಡಿದೆ.

ಈ ಗೀತೆ ರೂಪಕವು ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ವಿಷಾದಾಂತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಈ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಕೃಷ್ಣನ ಕೊಳಲು ಅವನ ಸೊಂಟದಿಂದ ಜಾರಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಉರುಳಿಬಿಟ್ಟು, ಅವನ ಉಸಿರಿಲ್ಲದೆ ಶಕ್ತಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಜದಿರ ಓಟಿಯಾದಾಗ ಅದು ದುರಂತವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಆದರೆ, ರಾಧೆಯ ಮಾತು ಅಂಥ ನಿರಾಶಾವಾದದ ನಿಲುವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಪ್ರೇಮ ಭಗ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ ತನಗೆ ಅತೀವ ಆನಂದ ನೀಡಿದ್ದ ಕೊಳಲಿಗೆ, ರಾಧೆ - "ಗಾಳಿಯುಸಿರಾಡಿ ನಮ್ಮೆದೆಗೆಚ್ಚರ ತರುತ್ತಿರು ಕೊಳಲೇ," ಎಂದು ಶುಭವನ್ನೇ ಬಯಸುತ್ತಾಳೆ. ನಾಟಕದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲೆ ಇಲ್ಲ 'ಎಚ್ಚರ'ವೆಂಬ ಮಾತು ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು. ತನಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ, ಕೃಷ್ಣನು ಸಾಧಿಸಲು ಹೊರಟ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಶುಭ ಕೋರುವ 'ಎಚ್ಚರ' ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಮೂಡುತ್ತಿರಲ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನೂ ಇಲ್ಲ ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದೇನೋ! 'ದುರಂತ'(ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗಿರುವ) ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಲವು ಕಥೆ, ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ನಾಟಕಗಳು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಶುಭ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲೇ ಅಂತ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಹಿಂದೆ ಉದ್ದರಿಸಿದ್ದ, ಆಂಧ್ರ ಕವಿ ಟೆನಿಸನ್‌ನ "La morte D'Arthur" ಕಾವ್ಯದಲ್ಲೆ ಕವಿ, ಕಿಂಗ್ ಆರ್ಥರ್ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುವುದರ ದುಃಖ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ, "And the new sun rose bringing new year," ಎಂಬ ಆಶಾವಾದದಲ್ಲೆ ಕಾವ್ಯ ಮುಗಿಸಿದುದನ್ನು ನಾನಿಲ್ಲ ನೆನೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕುವೆಂಪು ಅವರ "ಮಹಾರಾತ್ರಿ" ನಾಟಕವೂ ನನ್ನ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ, ತನ್ನ ರಾಜ್ಯ, ಹೆಂಡತಿ-ಮಗು, ನೆಚ್ಚಿನ ಸೇವಕ ಜಿನ್ನ, ಸ್ತ್ರೀತಿಯ ಕುದುರೆ ಕಂಠಕ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಜಟ್ಟಿ ವೈರಾಗ್ಯದಿಂದ ಹೋಗುವುದು ಒಂದು ದುಃಖಕರ ಸಂದರ್ಭವಾಗಿದ್ದರೂ, ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ 'ಬುದ್ಧ'ನಾದನೆಂಬ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲೇ ಆ 'ಶುಭರಾತ್ರಿ', "...ಮೂಜಗದ ಕತ್ತಲನ್ನೋಡಿಸುವ ತೆರದಿ," ಹೊಸರವಿಯ ಜನನದೊಂದಿಗೇ ನಾಟಕ ಅಂತ್ಯವಾಗುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ!

ನಿಜ! ಕೃಷ್ಣ ತನ್ನ ಕೊಳಲನ್ನು ತೃಪ್ತಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಅನಾಥವಾಗಿಸಿರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಅನೇಕ ಕಲಾವಿದರ ಕೈಯಲ್ಲ ಕೊಳಲಿನ ಸವಿ ಗಾನ ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. (ನಾಟಕದ ಶುದ್ಧನಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯಲ್ಲ ಕೇಳಬರುವ ಕೊಳಲ ಗಾನವೇ ಇದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವಂತಿದೆ). ಅದರ ಮೇಲೆ 'ಗಾಳಿಯುಸಿರಾಡಿ ನಮ್ಮೆದೆಗೆಚ್ಚರ' ತರುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಕೃಷ್ಣನ ಮುರಲೇ ಗಾನದ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ತರುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಜೊತೆಯಲ್ಲ ಗೋಕುಲದ ವೈಭವ ಮತ್ತು ರಾಧಾ-ಕೃಷ್ಣರ ಅಮರ ಪ್ರೇಮ ದಿಟವೆಂಬಂತೆ, ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಪು. ತಿ. ನ. ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ, "ರಾಧಾ ಶ್ಯಾಮರ ಪ್ರಣಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ಮರೆಯಲಲ್ಲ. ಇವರ ಭಾಷಣ ಮೂಡಿದ ಆ ಅನುಭವ ಅಪೂರ್ವ, ಅಮೋಘ- ಆದುದರಿಂದಲೇ ಅದು ಪದೇ ಪದೇ ನಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬಾಳುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ."

ಬೆಚ್ಚಿಸಿದಂತೆ ಬೆಚ್ಚಿ

ಸಂಧ್ಯಾ ರವೀಂದ್ರನಾಥ್
ಮಿಲ್ಲೇಟಸ್, ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯ, divyakrithi_AT_hotmail.com

ನೀತಿ, ನ್ಯಾಯವೇ ಮೂಲ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ನರನಾಗುವುದಕ್ಕೆ
ಪ್ರತಿಕೂಲ, ವಿರೋಧದ ಪರಿಸರವೇ ಕಾರಣ ಕಲಹ, ಕಷ್ಟಾಟಕೆ

ಉತ್ತೇಜನ, ಫೋರ್ಟ್ಯಾಕವೇ ಬುನಾದಿ ನಂಜಕೆ, ವಿಶ್ವಾಸಕೆ
ಅಣಕು, ಅಪಹಾಸ್ಯ ದಾರಿಯಾಗುವುದು ಹೀನಾಯ, ನಾಚಿಕೆಗೆ

ಸಹನೆ, ಸೈರಣಿಯಾಗುವುದು ಹಾದಿ ಸೌಮ್ಯ ಸ್ವಭಾವಕೆ
ಮಾನಭಂಗವಾಗುವುದು ಅಡಿಪಾಯ ಅಪರಾಧಿ ಮನೋಭಾವಕೆ

ಪ್ರಶಂಸೆ, ಹೊಗಳಿಕೆಯಾಗುವುದು ಕಾರಣ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಮನುಜನಾಗುವುದಕ್ಕೆ
ಮೂದಲಕೆ, ಟೀಕೆ, ಕುಸೋದ್ಯವೇ ತಪಪಾಯ ಸಂಕೋಚ ಸ್ವಭಾವಕೆ

ಅನುಮತಿ, ಅಂಗೀಕಾರವೇ ಮೂಲ ಮೈತ್ರಿ, ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆಗೆ
ತಾತ್ಕಾರ, ಅನಾದರವಾಗುವುದು ಕಾರಣ ಕಾಡಾಟಕೆ

ಸಮ್ಮತಿ, ಮನ್ನಣೆ, ಮಾನ್ಯತೆಯೇ ಸಾಧನ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸಕೆ
ಖಂಡನೆ, ವಿಮರ್ಶೆಗಳೇ ಕಾರಣ ಆತ್ಮನಿಂದನೆಗೆ

ಅಕ್ಕರೆ, ಆದರವಾಗುವುದು ಅಡಿಪಾಯ ದಯ-ನಯದ ಸ್ವಭಾವಕೆ
ಅಸಹನೆ, ಕಿರುಕುಳ, ಭೈರುಗಳವೇ ದಾರಿ ದುಷ್ಟ ಮನೋಭಾವಕೆ

ಸುರಕ್ಷಣೆ, ಸುಭದ್ರತೆಯೇ ಕಾರಣ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗೆ
ಬೆದರಿಕೆ, ಗದರಿಕೆಗಳೇ ಮೂಲ ಕಪಟ, ಮೋಸಕ್ಕೆ

ಸ್ಪೂರ್ತಿ: ಆನ್ ಲಾಂಡರ್ಸ್ ಅವರ ಒಂದು ಜಾಣ್ಣುಡಿ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೆಚ್ಚಿಸುವುದು
ಒಂದು ಮಹತ್ತರ ಸಾಧನೆ. ಮಕ್ಕಳು ಬೆಚ್ಚಿಯುವ ವಾತಾವರಣ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ
ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಜೀರಿ ಅದನ್ನು ರೂಪುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಣ್ಣನ ನೆನಪಿನಲ್ಲ

ಯಾವ ಸಭೆಗೆ ಹೋದರೂ ಅಲ್ಲ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ದೊರಕುತ್ತಿದ್ದ ಆದರ, ಗೌರವಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಜೀರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಕೈ ಹಿಡಿದು ನನಗೇ ಆ ಗೌರವ ದೊರಕುತ್ತಿದೆಯೋ ಎಂದು ಠೀವಿಯಿಂದ ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಅಲಮೇಲು ಅಯ್ಯಂಗಾರ್

ಸಾರ್ವಜನಿಕ, ಕ್ಯಾಷಿಯೋನಿಯ, amalu_AT_televital.com

ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನ ಎಂದೋ ಏನೋ ನನ್ನ ಮತ್ತು ನನ್ನ ತಂದೆಯವರ ನಡುವೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಬಾಂಧವ್ಯವಿದ್ದಿತು ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಮತ್ತೆಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತ ತುಂಟಿಯಾಗಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಅಮ್ಮನ ಕೋಪದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ಕೂಡ ಅಣ್ಣ (ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ಅಣ್ಣ ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು) ಯಾವಾಗಲೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಟ್ಟಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ಅವರಿದ್ದಾರೆಯೆಂದು ಧೈರ್ಯದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ತುಂಟಾಟಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯೇ ಇದೆ ಅಮ್ಮ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಜೋಡು ಇದ್ದ ನಾನು ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಚೆಲ್ಲೆಹಣ್ಣು ತಿನ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನು ನೋಡಿ ಅಣ್ಣ ವಿನೋದಗೊಳುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಂತೂ ಅಮ್ಮನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನೆವದಲ್ಲ ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಅಣ್ಣನ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಓಡಿಯಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದರಿಂದ ನನಗಾದ ಲಾಭ ವರ್ಣನಾತೀತ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೈದರೆ ಹಿಡಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಅಂದ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆಯುವುದಂತೂ ಖಂಡಿತ ನಿಸ್ಸಂದಿಗ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಏನೋ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರುತ್ತಿದ್ದ ನಾನು ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಙ್ಗಲ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಅಣ್ಣ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಬರುವವರೆಗೆ ಕಾದಿದ್ದು ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲ, ಕೈ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮನೆಯ ಒಳಗಡೆ ಬಂದು ಅಮ್ಮನ ಆಗ್ರಹದಿಂದ ಪಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹಾಗೆಂದು ಮುದ್ದುಮಾಡಿ ಅಣ್ಣ ನನ್ನನ್ನು ಕೆಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದಲ್ಲ. ತುಂಟಾಟವಾಡುವುದು ಮಕ್ಕಳ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕು ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ಭಾವನೆಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಒಟ್ಟು ಎಂಟು ಜನ ಮಕ್ಕಳಾದರೂ ಒಬ್ಬಬ್ಬರೂ ಏಕಮಾತ್ರರೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕ್ರೀಡಿ, ವಾಕ್ಯಗಳ ಹೊಲೆಯಿಲ್ಲ ಮೀಂಟುಸಿದರು ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅಮ್ಮ. ಒಮ್ಮೆ ಯಾರೊಡನೆಯೋ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕುಟುಂಬಯೋಜನೆಯ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ ಅಣ್ಣ “ಸದ್ಯ ನಾವು ಕುಟುಂಬಯೋಜನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಮಾಡಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಅಲಮೇಲುವೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಂಥಾ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು” ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಎಂಟನೆಯ ಮಗುವಾದರೂ ನಾನೆಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದೆ ಅವರಿಗೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಜೀರಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಣ್ಣ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದ ಪ್ರಸಂಗಗಳೆಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದರೆ ಅದು ನಮಗೆ ಜಿನ್ನೇಟಿ ಮರೆಯಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಪ್ರಸಂಗವೂ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಸುಮಾರು ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಮನೆಯಲ್ಲ ಸಂಗೀತಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಜ್ಞಾನವಿದ್ದ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಎದುರು ಹಾಡುವುದೆಂದರೆ ನನಗೂ ನನ್ನ ಅಕ್ಕ ರಮೇಶ್‌ಗೂ ಬಹಳ ಭಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ರಮ ನನಗಿಂತ ತುಂಬಾ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಧೈರ್ಯ ಮಾತ್ರ ನನಗೇ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದದ್ದು. ನಾನು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದ ತ್ಯಾಗರಾಜರ ಕೃತಿಯ ಸಂಗತಿಯೊಂದನ್ನು ಕೇಳಿ ರೂಮಿನೊಳಗಿದ್ದ ಅಣ್ಣ “ಭೇಷ್.. ಭೇಷ್..” ಎಂದುಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಬಂದಾಗ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವವರೇ ಇರದಂತಾಗಿ ನಾನು ನನ್ನ ಅಕ್ಕನತ್ತ ದಿಗ್ವಿಜಯದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಜೀರಿ, ಅವರನ್ನು ಮತ್ತೂ ಮೆಚ್ಚಿಸಲು ನನ್ನದೇ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕೇಳಿದ ನಂತರ ಅಣ್ಣ “ಮಗೂ, ತ್ಯಾಗರಾಜರಿಗೆ ಈ ಸಂಗತಿಗಳು ಹೊಲೆಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಡ, ನಿನ್ನ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ನೆರವಿಲ್ಲನಲ್ಲ. ಕಲ್ಪನಾಸ್ಥರಗಳೆಲ್ಲ ತೋರಿಸುತ್ತೀಯಂತೆ. ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಆ ಮಹಾನುಭಾವರು ರಚಿಸಿರುವಂತೆ ಹಾಡು” ಎಂದರು. ಅಣ್ಣ ಈ ಬುದ್ಧಿಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ನಲವತ್ತು ವರ್ಷಗಳೇ ಉರುಳಿಸಿಹೋಗಿದ್ದರೂ ಅದಿನ್ನೂ ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲ ಗುನುಗುಟ್ಟುತ್ತಿದೆ. ಸ್ವಪ್ನತತ್ವೆಯನ್ನು ಮೆರಸದಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಎಲ್ಲೆಗೆ ಹೋದರೂ ಒಬ್ಬರೇ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಬೇಸರ. ಹೋದದೆಯೆಲ್ಲ ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೆ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತಗಳ ರಸದೌತಣ ದೊರಕುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತಕ್ಕಿಂತ ಅಲ್ಲ ದೊರಕುತ್ತಿದ್ದ ಚರಪಿನ ಮೇಲೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ಇದ್ದದ್ದು ಎಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಬುದ್ಧಿ ಬಲತ ಮೇಲೆ ಅಂತಹ ಸಭೆಗಳ ಮೌಲ್ಯದ ಅರಿವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳು ಕೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಮುಂದೆ ನಾನು ಶಾಲಾಕಾಲೇಜುಗಳೆಲ್ಲ ಚರ್ಚಾಸ್ಪರ್ಧಿಗಳೆಲ್ಲ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಇಂತಹ ಗೋಷ್ಠಿಗಳಿಂದ ಬಹಳ ನೆರವು ದೊರಕಿತು. ಯಾವ ಸಭೆಗೆ ಹೋದರೂ ಅಲ್ಲ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ದೊರಕುತ್ತಿದ್ದ ಆದರ, ಗೌರವಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಜೀರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಕೈ ಹಿಡಿದು ನನಗೇ ಆ ಗೌರವ ದೊರಕುತ್ತಿದೆಯೋ ಎಂದು ಠೀವಿಯಿಂದ ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಯಾರಾದರೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಜದ್ದುಜಟ್ಟರಂತೂ ನನ್ನ ಜಗಮಾನ ದ್ವಿಗುಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು.

ಅಣ್ಣನ ಸತತವಾದ ಒಡನಾಟದಿಂದ ನನಗೆ ದೊರಕಿದ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಕೊಡುಗೆಗಳೆಲ್ಲ

ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಅವರ ಆಪ್ತ ಸ್ನೇಹಿತರ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯಸೌಭಾಗ್ಯ. ಅವರಲ್ಲ ನನಗೆ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದ್ದವರು ಪೂಜ್ಯ ತೀನಂಶ್ರೀ ಅವರು. ಅವರ, ನನ್ನ ಬಾಂಧವ್ಯ ಯಾವುದೋ ಜನ್ಮದ ಪುಣ್ಯವಿಶೇಷ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಅವರು ಪ್ರಾಣಸಹರು. ತಮ್ಮ ಕೈಗಳೇ “ಸಾಕು ತಾಯಿ” ಎಂದು ತೀನಂಶ್ರೀಯವರನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ ಅಣ್ಣ. ಅವರು ಶಬ್ದಕೋಶದ ಮೀಟಿಂಗಿಂಗಿಂದು ಅಗಾಗ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ತಂಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅಮ್ಮ, ಅಣ್ಣ ನನಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಬರುವ ಮೊದಲು ರೂಮನ್ನು ಅಣಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಅವರ ಊಟ, ಉಪಚಾರ, ಅವರು ವಾಪಸ್ಸು ಊರಿಗೆ ಹೊರಡುವಾಗ ಆಟೋಲೆಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದುಕೊಡುವವರೆಗೂ ನಾನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವರು ಬರುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಮನೆಯೆಲ್ಲೆಲ್ಲ ಏನೋ ಸಡಗರ. ನನ್ನ ಸಂಭ್ರಮಕ್ಕಂತೂ ಎಣಿಯೇ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ದಿನಗಳೆಲ್ಲ ಏಕೋ ಅವರಿಗೆ ಆಗಾಗ ತೋಚುನೋವು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ತೈಲವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ನೀಡಿ, ಜಿಸಿನೀರಿನ ಶಾಖವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅವರಿಗಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸಂತೋಷ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅವರು ಬಂದಾಗ ಮನೆಯಲ್ಲ ನಾನಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, “ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್! ಎಲ್ಲ ಆ ತುಂಟೆ? ಅವೆಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ಜನವಿದ್ದೂ ಮನೆ ಜಂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ ನೋಡಿ.” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ. ಹೀಗೇ ಒಂದು ಸಲ ಅವರು ಬಂದಾಗ ನಾನು ರಾಜಾಜನಗರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕ ಮಣಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟುಹೋಗಿದ್ದೆ.

ತೀನಂಶ್ರೀ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಒಡನೆಯೆ ಹೊರಟುಬರಬೇಕೆಂದೂ ಅಣ್ಣ ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದರು. ನಾನು ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ಎರಡು ದಿನಗಳು ಉರುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷಗೊಂಡ ತೀನಂಶ್ರೀ ಅವರು, ರೂಮಿನೊಳಗಡೆ ಹೋಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನಯೆಲ್ಲ ಜೋಪಾನವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಡಿ, ರವೇ ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲೆಯವರೆಗೂ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನ ಅಕ್ಕಂದಿರಿಗೆ ಬಂದು ಎರಡು ದಿನಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ನಾನು ಬರುವವರೆಗೂ ತಿಂಡಿಯ ಗಂಟನ್ನು ಜಚ್ಚಿದಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಸಿಸೇ ಬಂದಿತ್ತು ಎಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳು. “ತೀನಂಶ್ರೀಯವರಿಗೆ ಅಲಮೇಲು ಅಣ್ಣವಿಚ್ಚು. ಅವೆಲ್ಲಾಡನೆ ಆಟವಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಉಪಚಾರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಅವರಿಗೆ ಆಸೆ. ಆಕೆಯೂ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಒಗ್ಗಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ತೀನಂಶ್ರೀಯವರಿಗೆ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರ ಮೇಲೂ ಮಮತೆ. ವಯಸ್ಸು ಹೆಚ್ಚಾದರಂದಲೋ ಏನೋ ಮಿಕ್ಕವರಿಗೆ ಇವೆಷ್ಟು ಸಲಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟೆ.” ಎಂದು ಅಣ್ಣ ತೀನಂಶ್ರೀ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುತ್ತ ಒಂದೆಡೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಣ್ಣನ ‘ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ’ ನೈತ್ಯರೂಪಕವನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾಯಕಿ ವಸುಮತಿ ಅವರ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ, ನಂದಿನಿ ಕೇಶ್ವರ್ ಮತ್ತು ತಂಡದವರು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದಾಗ ನನ್ನನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡುಬರುವಂತೆ ತೀನಂಶ್ರೀಯವರು ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಅಪ್ಪಾನ್ ಕಳಿಸಿದ್ದರು. ಸರಿ, ಅಣ್ಣನ ಜೊತೆ ನಾನೂ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೊರಟೆ. ಮೈಸೂರಿನ ತುಂಬ ಬಂಧುಗಳು ಇದ್ದರೂ ನಾವು ತಂದಿದ್ದ ತೀನಂಶ್ರೀಯವರ ಮನೆಯಲ್ಲ. ಆ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಅವರ ಮನೆಯ ಆತಿಥ್ಯ ನನ್ನ ಜನ್ಮದಲ್ಲ ಮರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹೋದ ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತೀನಂಶ್ರೀಯವರು ನನ್ನನ್ನು “ನಿನ್ನಷ್ಟೇ ಜೀವುವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೀನಿ ಬಾ” ಎಂದು ಕರೆದರು. ಯಾರಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಅವರ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಹೊರಗೆ ಹೋದ ನನ್ನನ್ನು ಅವರು ಮನೆಯ ಮುಂಭಾಗದ ತೋಟಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಆಗ ತಾನೆ ಜೀವುವಾಗಿ ಅರಳಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದ ಗುಲಾಬಿ ಹೂವೊಂದನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ನಾನು ಕಿಲಕಿಲನೆ ನಕ್ಕ ರಭಸಕ್ಕೆ ಗುಲಾಬಿ ಅಶ್ಚರ್ಯದಾಗ, “ನೋಡು ನಿನ್ನ ಹಾಗೆ ನಗುತ್ತೇ ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಮಿಸುಗುಣ್ಣಿನ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನಿತ್ತಿದ್ದು ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಕಟ್ಟಿದಂತಿದೆ.

ನಾನು ದೊಡ್ಡವಳಾದಂತೆಲ್ಲಾ ಪೂಜ್ಯ ತೀನಂಶ್ರೀಯವರ ಪ್ರಖಂಡ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಪರಿಚಯವೂ ನನಗಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ಮುಂದೆ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮಹಾರಾಣಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಓದಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದುದನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ಕಮಲಾ ಹಂಪನ ಅವರು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಡಲು ಹೋರಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿದರು. ಕನ್ನಡಪ್ರೇಮಕ್ಕಿಂತ ಮುಂದಾಚಾರು ಸಿಕ್ಕಿದ ಅವಕಾಶದಿಂದ ನನಗೆ ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹ ಮೂಡಿತು. ಆಗ ತೀನಂಶ್ರೀಯವರು ನನಗೆ ಅನೇಕ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, “ಎಲ್ಲ ಆ ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರ ಎದುರಿಗೆ ಹೇಗೆ ನಿನ್ನ ವಾದವನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೀಯೆ ತೋರಿಸು” ಎಂದು ಅವರೂ, ಅಣ್ಣನೂ ನನ್ನೊಡನೆ ವಾದವಿವಾದಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ, ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ನಾನು ಜಯಶಾಲಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವರಾನ್ವೇಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಣ್ಣ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, “ಅಲಮೇಲೂ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಯೋಚಿಸಬೇಡಿ, ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕಿವಿ ಕಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾಳೆ.” ಎಂದೂ, “ಮಗೂ, ನೀನು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಪ್ರೀತಿಸಿ ಅದನ್ನು ನಿನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಹೇಳಲು ಹೆದರಿಕೆಯಾದರೆ, ನನಗೆ ಹೇಚಬಿಡು. ಮಿಕ್ಕವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವುದು ನನ್ನ ಭಾರ.” ಎಂದೂ ನನ್ನನ್ನು ಕಿಟಲೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಅಕಾಲಮರಣಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ದಿನವಂತೂ ನನ್ನನ್ನು ದುಃಖದ ಮಹಾಪೂರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಅಣ್ಣ ಈ ಆಘಾತವನ್ನು ಹೇಗೆ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಎಂದು ನಾನು ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋದೆ. ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದಾಗಿನಿಂದ ದೇವರ ಮುಂದೆ ಕೂತ್ಕೊಂಡು ಅಣ್ಣ ನಾನು ಮನೆಗೆ ಬಂದೊಡನೆ ನನ್ನ ದುಃಖದ ಆಳವನ್ನು ಅರಿತು ಮಾತಿಲ್ಲದೆ ನನ್ನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮಂತ್ರಿಸಿದರು. ಮೊದಲೇ ಗಾಢವಾಗಿದ್ದ ನನ್ನ ಮತ್ತು ಅಣ್ಣನ ಸಂಬಂಧ, ಇಬ್ಬರೂ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ತೀನಂಶ್ರೀಯವರ ಬಾಂಧವ್ಯದಿಂದ ಮತ್ತೂ ಬಲಗೊಂಡಿತ್ತು. ಅವರ ನಿರ್ಗಮನದಿಂದ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟೂ ತುಂಜಿಸಲು ಅಣ್ಣ ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂತಹ ಮಹಾನುಭಾವರ ಪ್ರೀತಿ ನನಗೆ ದೊರಕಿದ್ದು ನನ್ನ ಯಾವ ಜನ್ಮದ ಸುಕೃತದ ಫಲವೋ ಕಾಣೆ.

ಅಣ್ಣನಿಗೆ ತೀನಂಶ್ರೀ ಅವರಷ್ಟೇ ಪ್ರಿಯರಾದವರು ಪೊ. ನಂ. ಶಿವರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು. ನನಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳಲ್ಲಿ ತೀನಂಶ್ರೀ ಅವರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಷ್ಟು ಸದರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಎನೋ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಭಯ. ಅವರ ಮಾತು, ಕಥೆ ಎಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಒರಟು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಂತೆಯೇ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳಿದ್ದು ಕೂಡ ತುಂಬು ಕುಟುಂಬ. ನಾನು ಒಮ್ಮೆ ಅಣ್ಣನೊಡನೆ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ತಂಗಿ ಅವರ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಹಳಗದ ಮೇಲೆ ನನಗೂ ಅವರ ಜೊತೆ ಮಾತಾಡುವ ಧೈರ್ಯ ಬಂತು. ಒಂದು ಸಲ ಅಮ್ಮ ಯಾವುದೋ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆಗ ತಾನೆ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಲು ಕಲಿತಿದ್ದ ನನಗೆ “ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ?” ಎಂದು ಆತಂಕವಾಗಿತ್ತು. ಅಣ್ಣನ ಆದೇಶದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಅವರೇಕಾಳು ಕೂಟ, ಹುರಳಕಾಂಡು ಪಲ್ಯ, ಪುಟಿಯೋಗರೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಡುಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಕೂಟಗೆ ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನ ರಸವನ್ನು ಹಿಂಡಿಕೊಂಡು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ. ಅವರು ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳ ಹಲವು ಬಾರಿ “ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನ ರಸವನ್ನು ಹಿಂಡಿಕೊಂಡು ತಿನ್ನು” ಎಂದು ಬಲವಂತ ಮಾಡಿದರು. ಕೇಶ ಕೇಶ ಬೀಸುತ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು “ನೀನು ಹಿಂಡಿಕೊಂಡು ತಿನ್ನು, ಹಿಂಡುಕೋ, ಹಿಂಡುಕೋ ಅಂತ ನನ್ನ ಪೂಜಾ ಯಾಕೆ ಹಿಂಡುತ್ತೀಯೆ” ಎಂದು ರೇಗಿದಾಗ, ಅಣ್ಣ ನಕ್ಕೆ ನಗೆಯಿಂದ ಅವರು ಬೇಕೆಂದೇ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳನ್ನು ರೇಗಿಸಿದರು ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಪತಿಯ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು ಎರಡರಲ್ಲೂ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಡುವ ಭಾಷೆ ಯಾವುದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪುತಪ್ಪಾಗಿ ಆಡಿದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳಿಗೆ ರೇಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಸಲ ಅವರಿಗೆ ಬಿಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾನು “ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳೇ, ನಿಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾರು ಬಿಡಲಾ?” ಎಂದು ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಕೇಳಿದಾಗ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು ರೇಗಿ “ನೀನೇನು ಬಿಡಬೇಡ ಮಹರಾಯ್, ಇನ್ನೊಂದು ಸೌಟು ಬಿಡಿಸು” ಎಂದಾಗ ನನ್ನ ತಪ್ಪು ಗೊತ್ತಾಯಿತು ನನಗೆ. ಮುಂದೆ ಅವರದುರು ಮಾತಾಡುವಾಗ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

ನನಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಹಾಗೇ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅಣ್ಣ ತಾವು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಗೀತದ ಕಛೇರಿಗಳಿಗೆ ನನ್ನನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಮಲ್ಲೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅನೇಕ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಹಿರಿಯರಾದ ವಿಧ್ವಾನ್ ವೀಣೆ ದೊರಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದುಂಟು. ನನಗೆ ಆಗ ಇನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸು. ದೊರಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರರ ವಿಣಾವಾದನ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯವರೆಗೂ ನಡೆದಿರುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಕೂತಲ್ಲೇ ಅಣ್ಣನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಿದ್ದೆ. ನುಡಿಸಿ ವೈಣಿಕನಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿ, ಕೇಶ ರಸಿಕ ತಣೆದ ಮೇಲೆ ಕಛೇರಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಮಲಗಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಅಣ್ಣ ವಾಪಸ್ಸು ಮನೆಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ, “ಎಂಥಾ ತೋಡಿ ರಾಗದ ಆಲಾಪನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡೆ ಮಗು. ಈ ದಿನ ದೊರಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನೇ ಭೂಮಿಗೆ ತಂದಿಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟರು. ಇಂಥ ಸೋಗಸಾದ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಆತ ಸಾವಿರಾರು ಜನರ ಎದುರಿಗೆ ನುಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಬರೀ ನನ್ನ ಕಿವಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಿಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ವ್ಯಥೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.” ಎಂದು ಆ ದಿನದ ಸಂಗೀತದ ಸೊಬಗನ್ನೆಲ್ಲ ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೈಲ ನಡೆಯಬೇಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೆ ದಾರಿ ಸವೆಯುವುದೇ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಅಪೂರ್ವ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಂದಿಗೂ ವ್ಯಥೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ದೊರಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರರಿಂದ ಅಣ್ಣನ ಕೆಲವು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಭಾಗ್ಯ ಕೂಡ ನನ್ನದಾಗಿತ್ತು. ಅಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅವರು ಸೇರಿದಾಗ ಹೇಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗೀತಗಳ ಸುದ್ದಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಿಬ್ಬರ

ನಡುವೆ ನಾನು ಕಲೆದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಚಿರಸ್ಥರಣೆಯವಾಗಿರುವುದು ನಾನು ೧೯೯೨ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮ “ಕುಚೇಲ ಕೃಷ್ಣ” ಗೀತರೂಪಕವನ್ನು ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸಿದ್ದರು. ರಾಗಸಂಯೋಜನೆ ಅಣ್ಣನದಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವರಪ್ರಸ್ಥಾರ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದುದು ಶ್ರೀ ದೊರಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಅಣ್ಣನ ಶ್ರವಣಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿ ಕುಂದಿಹೋಗಿತ್ತು. ದೊರಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರರ ಧ್ವನಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಡುಗಿತ್ತು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅಣ್ಣನ ಕೈಬರಹವನ್ನು ಓದುವುದು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಅದನ್ನು ಓದಿ ಅಭ್ಯಾಸವಿದ್ದುದರಿಂದ, ಅವರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಕುಚತು, ಅಣ್ಣ ಬರೆದಿದ್ದನ್ನು ದೊರಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರರಿಗೆ ಓದಿಹೇಳಿ, ಅವರು ಹಾಡಿದ ಸ್ವರಗಳನ್ನು ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಕೇಳುವ ಹಾಗೆ ಜೋರಾಗಿ ಹಾಡಿ ತೋರಿಸುವ ಅವಕಾಶ ನನಗೆ ಒದಗಿಬಂತು. ಹೀಗೆ ಸಂಗೀತ, ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಇಬ್ಬರು ದಿಗ್ಗಜರ ನಡುವೆ ಕುಚತು ಅವರ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ನಾನು ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದ ಆ ದಿನ ನನ್ನ ಜೀವನದ ಅತ್ಯಂತ ಅಮೂಲ್ಯ ದಿನಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ.

ನನ್ನ ತಂದೆಯವರ ಮಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಯೋಗದಿಂದ, ಮೇಲಿನ ಹಿರಿಯರಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹನೀಯರನ್ನು ಸಂಧಿಸುವ ಯೋಗ ನನಗೆ ಒದಗಿತ್ತು. ಪೊ. ಆರ್. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಗಣೇಶನ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಅಣ್ಣನೂ ನಾನೂ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಪೊ. ರೊಲನ ಅವರು, ಸಜ್ಜನಿಕೆ, ಸರಳತೆಯ ಸಾಕಾರಮೂರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಒಳ್ಳೆಯ ಊಟ ದೊರಕುತ್ತಿತ್ತೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ತಿಂಡಿಪೋತಿಯಾಗಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಅಣ್ಣ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ನನಗೆ ಹೋಗಲಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮನೆಯವರನ್ನು ಕೇಶ ನನಗಾಗಿ ತಿಂಡಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವೆನಿಸಿ ಬೇಸರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪೂಜ್ಯ ಕವಿಗಳಾದ ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ, ಕುವೆಂಪು ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಕೂಡ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ನೋಡುವ ಸುಯೋಗ ನನ್ನದಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿ ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿಯಲ್ಲೂ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಮನೆಗೆ ತಿಂಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಅವರು ತಿಂಡಿಯ ಬುಟ್ಟಿ ತೆಗೆದು ನೋಡಿ “ಏನು ಮಗೂ, ಚಕ್ಕುಲ ಮುರಿದಂತಿದೆಯಲ್ಲಾ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬುತ್ತಿ ಜಿಜ್ಜಿದೆಯೋ ಹೇಗೆ” ಎಂದು ಕಿಟಲೆ ಮಾಡಿದರು. ನನ್ನ ಬುಟ್ಟಿಯ ತುಂಬ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಹಣ್ಣು, ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ತುಂಬ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಆ ಕವಿಯವರೂ ಅವರ ಪತ್ನಿಯವರೂ ಶ್ರೀಮತಿ ಹೇಮಾವತಿಯವರೂ ಹರಸಿ ಕುಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯಾದ ಮೇಲಂತೂ ನನ್ನ ಮತ್ತು ಅಣ್ಣನ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ತರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿತು. ಅವರೊಡನೆ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ನೋಡಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಹಿತಿಗಳಾದ ಡಾ. ಪ್ರಭುಶಂಕರ್, ಪೊ. ದೇಜಗೌ, ಪೊ. ಹಾಮಾನಾ, ಪೊ. ಸುಜನಾ, ಪೊ. ಸಿಪಿಕೆ, ಪೊ. ಪರಮೇಶ್ವರಭಟ್ಟರು, ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಲ್. ಭೈರಪ್ಪನವರು ಇವರೆಲ್ಲರ ನಡುವೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯಸಂಭಾಷಣೆಗಳು ಪಾಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋದ ಮೇಲಂತೂ ಅಣ್ಣ ನಾನು ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ಊರುಗಳ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಕರೆಯಲು ಬಂದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ “ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕೇಶ. ಅವಳು ಬರಲೊಪ್ಪಿದರೆ ನಾನು ಬರುತ್ತೇನೆ.” ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನನಗೂ ಊರು ಸುತ್ತಲು ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಆಸಕ್ತಿ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರೊಡನೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಭದ್ರಾವತಿ, ಉಡುಪಿ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ, ಶೃಂಗೇರಿ ಮುಂತಾದ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಅವಕಾಶ ನನಗೆ ದೊರಕಿತ್ತು. ಹೋದಿದೆಯೆಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ದೊರಕುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜಮಾರ್ಗದೆಯಲ್ಲಿ ನನಗೂ ಪಾಲು!

ಮುಂದೆ ಅಮೆರಿಕಾಗೆ ನಾನು ಸಂಸಾರಸಹಿತ ಹೊರಟುನಿಂತಾಗ ಅಣ್ಣನಿಗಾದ ವ್ಯಥೆ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅಕ್ಕ ಪದ್ಮ ಆಗಾಗಲೇ ಅಮೆರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಳಬಳಗಿದ್ದಳು. “ನನ್ನ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನುಂಗಿ ಹಾಕಿರುವ ದುಷ್ಟ ದೇಶ ಅದು” ಎಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಇರುವ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಆಗ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ತಂದೆತಾಯಿಯನ್ನು ಜಿಟ್ಟು ಇಷ್ಟು ದೂರ ಬಂದಿರಬೇಕೆಂದು ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಇಲ್ಲ ಅಲ್ಲಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟ ಬಂದೆಯರ ಅಮ್ಮ, ಅಣ್ಣ ಅಲ್ಲ ಕೊರಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೈ ಸರಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲ ಕೊರಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಕೊನೆಕೊನೆಯಲ್ಲಂತೂ ಅವರನ್ನು ಜಿಟ್ಟು ಊರಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರಲು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ವಸಿಷ್ಠ, ಅರುಂಧತಿಯಂತಿದ್ದ ಆ ಪೂಜ್ಯರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಪುಣ್ಯ ನನ್ನದಾಗಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಕೊರೆ ಇಂದಿಗೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮನುಷ್ಯ ಬದುಕಬೇಕಾದ ರೀತಿಯನ್ನು ಬಾಳ ತೋರಿಸಿದ ನನ್ನ ಅಣ್ಣ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನೆನಪಿನ ಬುತ್ತಿ ನನ್ನ ಬಾಳಪಯಣದ ಪಾಠವೇವಾಗಿವೆ.

ಲಾಕಪ್ಪು (ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಾದುದು)

ಆಯ್ತು ಹಾರುವಾ ಮೊದಲು ಅಂಗಾಂಗಗಳ ಜಿಕಪ್ಪು,
ಆಯ್ತು ಅಲ್ಲೊಂದು ಡ್ರಾಪ್ಪು ಇಲ್ಲ ಪಿಕಪ್ಪು,
ಅನ್ನಬಹುದೇ ಇಲ್ಲವು ದಿನಗಳಲ ಲಾಕಪ್ಪು!

--ಕಡೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ

ಪು.ತಿ.ನ.: ನೆನಪು ನಮನ

ಬಿ. ಎಸ್. ರುಕ್ಮಿಣಿ
ಮೈಸೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ

ಯದುಗಿರಿಯ ಮಲೆದೇಗುಲಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಅರಿಯದುದು ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅಲ್ಲನ ಪೂಜೆ, ವಿಭವ, ಸಂಭ್ರಮಗಳಿಂದ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ದೂರವಾಗಿ "ದೇವ ಬೊಂಬೆ, ಪೂಜೆ ಆಟ, ಭಕ್ತಿ ಸೋಜಿಗ" ವೆನ್ನುತ್ತದೆ.

"ಎಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾದರೂ ಬರಲ ಪುತಿನ ಅವರು ವೈರಮುಡಿಯ ದಿನ ಮೇಲುಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಾರೆ." ಗುರುಹಿರಿಯರಾದ ಪ್ರಭುಶಂಕರ ಅವರು ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ನಾನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲೇ ಐವತ್ತು ವರ್ಷ ಬಾಳಿದ್ದರೂ ಮೇಲುಕೋಟೆ ನೋಡಿದ್ದರೂ, ವೈರಮುಡಿ ಉತ್ಸವವನ್ನು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಜಾತ್ರೆ ರಥೋತ್ಸವ ಗೌಜಿ ಗದ್ದಲವೆಂದರೆ ಆಗದು. ಪುತಿನ ಅವರ ಕವಿತೆಗಳನ್ನೂ, ನಾಟಕ, ಗೀತರೂಪಕಗಳು, ವಿಮರ್ಶೆ, ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನೂ ಓದಿ ಮೆಚ್ಚಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉಪನ್ಯಾಸಮಾಡಿ, ಅವರು ಅಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ್ದೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ಉತ್ಸವವನ್ನು ನೋಡದೇ ಇರುವುದೇ! ಸ್ನೇಹಿತರ ಜೊತೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಾಡಿದೆ. "ಇನ್ನೂ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಎರಡು ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಜಡವಿದೆ, ಪುತಿನ ಅವರು ಬಂದಿದ್ದಾರಂತೆ, ಅವರ ಮನೆ ಇಲ್ಲೇ ಸಮೀಪ ಇದೆ ನೋಡುತ್ತೀರಾ?" ಎಂತಹ ಅವಕಾಶ! ಆದರೆ ನನ್ನ ಪರಿಚಯ ಅವರಿಗಿಲ್ಲ. ಏನಂದು ಮಾತನಾಡಿಸುವುದು? ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಜಯಂತಿ, ಕಮಲ (ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯೆಯರು) ಯಾರಾದರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ ಎಂದುಕೊಂಡು, ಅವರ ಮನೆಯ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಂತೆ. ಅವರನ್ನು ಸಭೆಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದರೂ, ಇಲ್ಲನ ಅವರಣವೇ ಬೇರೆ. ಹಲೆಯ ಮಾದರಿಯ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ನಾಡಹಂಚಿನ ಮನೆ, ಮನೆಯ ತುಂಬಾ ಗಿಜಗುಡುತ್ತಿದ್ದ ನೆಂಟರು, ಸ್ನೇಹಿತರು; ಬಾಗಿಲ ಪಕ್ಕದ ಜಗಲಿಯಲ್ಲಿ ಆರಾಮಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಜಲಯ ಉಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಜನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಳ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು, ನಗುನಗುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ದೈವಭಾವನೆಗಿಯಾದ ಆ ಗೃಹಸ್ಥರು, ಸ್ನೇಹಮಂತ್ರಿಯಾದ ಮೈಮನಸ್ಕರಾದ ಆ ಕವಿಗಳು, ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ದೇವದೂತರಂತೆ ಕಂಡರು. ಇಳವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಶುಭ, ಪವಿತ್ರ, ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಿಂತೆವು. "ನೀವು ಯಾರು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ?" ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದ ನನ್ನ ಬಂಧುಗಳ ಪರಿಚಯ ಹೇಳಿ, "ನಾನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ, ಮಹಾರಾಣಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕಿ." ಎಂದೆ. "ರುಕ್ಮಿಣೀ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ನಿನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಮೊದಲು ಹೇಳುವುದು ಜಿಜ್ಞಾಸು ಸುತ್ತಿಬಿಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀಯಲ್ಲಮ್ಮ." ಎಂದು ನಕ್ಕರು. ನನಗೆ ದೈರ್ಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಂದ ಮುಂದೆ ಅವರ ಹೊಸ ಕವಿತೆಯ ಬಗೆಗೆ ಕೇಳಿ, ನುಡಿಸಿ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಕಂಡುಬಾಂಕು.

*ಯಮನೆಯ ತೆರೆ ತೆರೆ ತಾಳವ ಹೊಯ್ದು
ತೀರದ ತರುತರು ಅಭಿನಯಗೆಯ್ದು
ಲತಲತ ಬಿಡುಕಿ ಗಾಳಿಗೆ ತಲೆಕಿ
ಕೊಳಲಗೊಲೆವಾತಾಣಕೆ
ಬೇಗ ಬಾ ಸಖ ಬೃಂದಾವನಕೆ
ಆನಂದನಿಕೇತನಕೆ*

ಗೀತೆಯ ಮಾಯೆ ಕವಿಯ ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾದ ಸನ್ನಿವೇಶನ ದೇವಾಲಯ ಯಮನೆಯ ತೀರವಾಗಿ, ನರ್ತಿಸುವ ಎಲೆಯ ವಯಸ್ಸಿನ ಗೃಹಿಣಿಯರು ಗೋಪಿಕೆಯರಾಗಿಜುಟ್ಟರು. ಅವರ ಒಂದೊಂದೇ ಮಕ್ಕಳನ್ನು - ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಇನ್ನೊಂದು ಇದ್ದೀತು - ಅವುಗಳ ತಂದೆಯರು ಸುಧಾರಿಸಿ ಪತ್ನಿಯರ ಕಲೆಗೆ ಪೋಷಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆಹಾ ಏನು ದಿನನಾಡಿಯೆಷ್ಟಾ ಅಮೇರಿಕ - ಸೂರ್ಯನೂ ಜುಲೈ-ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ೮-೧೦ರ ವರೆಗೆ ಮುಳುಗದೇ - ಸಂಜೆಯನ್ನೂ ಬೆಳಸಿ - ಈ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಕಲಾಸೇವೆಗೆ ಪೋಷಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಕವಿ ಪುತಿನ ಅವರ ಮಗಳು ಅಲಮೇಲು, ಅಳಯಂದಿರು ತಿರುನಾರಾಯಣ್ ಉತ್ತಾಹದಿಂದ ಕನ್ನಡೋತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಗೀತನಾಟಕದ ಅಭಿನಯ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಬಗೆಯ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತಳಾದ ಗಾರ್ಗಿ ಪಂಜಾಂಗಮ್ ಇದರ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸೊಸೆ ಪುಷ್ಪ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನಾಗಿ ನರ್ತಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಮೈಮರೆತಿದ್ದೆ - ಮನದ ಮುಂದೆ ಪುತಿನ ಅವರ ಮೂರುತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಯಿತು.

ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಕವಿಯ ಮನದ ಅರ್ಥ, ಪದ್ಯರೂಪ ತಾಳುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಎಂದಿನ ರೂಪಕಮಯವಾದ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಯ ಮೋಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಮೈಮರೆಸಿದ್ದರು. "ಮಗಳಿಗೆ ವರನನ್ನು ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಮಾಡುವಾಗ, ಅವಳು ಮನೆಯನ್ನು ಜಡುವ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದೇ, 'ಯಾಕಣ್ಣ ನಿನಗೆ ನಾನು ಭಾರವಾಗಿಬಿಟ್ಟನೀ, ನನಗೇಕೆ ಈಗಲೇ ಮದುವೆ,' ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ. ತಂದೆಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕಳವಳ. ಆದರೂ ಮಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ವರನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಒಪ್ಪಿಸುವವರೆಗೂ ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮೌನದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ ಭಾವವನ್ನು, ಈ ಪದ ಆಗಬಹುದೇ? ಅದು ಸರಿಯಾದೀತೆ? ಎಂದು ಆರಿಸಿ ಹೊಂದಿಸಿ ಒಂದನ್ನಾದರೂ ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೆ

ಹೇಗೆ? ಎಂದು ಗೃಹಸ್ಥನಂತೆ ಕವಿಯ ಮನಸ್ಸು ತಹತಹಡುತ್ತದೆ. ಮನದ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದ ಪದವನ್ನು ನನ್ನ ಭಾವ ವರಿಸದಿದ್ದರೆ ಏನು ಗತಿ ಎಂಬ ಕಳವಳ ಕವಿಗೆ." ಈ ಮನೋಜ್ಞವಾದ ನೂತನವಾದ ಉಪಮೆಗೆ ಸಭೆ ಮನಸೋತು ಕೇಳುತ್ತಾ ಆನಂದಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಸಜ್ಜನರಾದ ಕವಿಗೆ ಇವರು ತಕ್ಕವರಾದಂತಹ ಮಕ್ಕಳು, ಶಬ್ದಾರ್ಥಗಳಂತೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರಲ್ಲ. ತಾಳ ಹಾಕುತ್ತಾ ತಿರುನಾರಾಯಣ್ ಅವರು, "ಈ ದೃಶ್ಯ ಚಿನ್ನಾಗಿ ಬಂದಿದೆ, ಮುಂದಿನದು ಯಾವುದು?" ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು - ಅಲಮೇಲು ಹಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತ ಅಭಿನಯದ ಬಗೆಗೆ ತಮ್ಮ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, "ನಿಮಗೆ ಸಹಜ ಎನಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ," ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿದ್ದ ಮಹಾಕವಿ ಪುತಿನ ಅವರು ಒಮ್ಮೆ ಭಾಗವತದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ, "ಅಂತಹ ಇತಿಹಾಸದಂತಹ, ಪುರಾಣದಂತಹ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ ವರ್ಣನೆಗೆ ಪುರುಸೋತ್ತು, ಅವಕಾಶಗಳು ಕಡಿಮೆ. ಆದರೂ ಅಲ್ಲೊಂದು ಮಹಾವ್ಯಕ್ತದ ವರ್ಣನೆ ಏನು ಸೊಗಸಾಗಿದೆ, ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಅದನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ನೋಡಿ." ಎಂದು ಅವರ ಕಡೆಗೆ ನಗೆನೋಟವನ್ನು ಜೀರಿ ಮುಂದುವರೆಸಿದರು, "ಒಂದು ಮಹಾವ್ಯಕ್ತ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ದಶದಿಕ್ಕುಗಳೂ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಹರಡಿ, ದಟ್ಟವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೂರಾರು ಬಗೆಯ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ, ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ, ನೆಲೆವನೆಯಾಗಿದೆ. ಎಂತಹ ಫನವಾದ ವೃಕ್ಷ, ಎಷ್ಟು ಕೊಂಬೆ ರೆಂಬೆಗಳಿಂದ ದಟ್ಟವಾದದ್ದೆಂದರೆ ಒಂದು ಸಲ ಒಪ್ಪಿಹೊಕ್ಕ ಗಾಳಿಗೆ ಹೊರಬರಲು ದಾರಿ ಸಿಗದೆ ಅಲ್ಲೇ ಸುತ್ತುತ್ತಾ ಅಲೆಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ."

ಯದುಗಿರಿಯ ಜಲವನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಮನಸೋತ ಜೀಜಿ ನಾಚ್ಚಿಯಾರಲಂತೆ, ತಿರುವೇಂಗಡದ ಅರಸನಿಗೆ ಮನಸೋತ ಆಂಡಾಲ್ ದೇವಿಯಂತೆ, ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜರ ಪ್ರಪತ್ತಿ ಭಾವವನ್ನು ನಂಜ ತನ್ನ ಆರಾಧ್ಯದೈವಕ್ಕೆ ಸದಾ ತುಡಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಹೃದಯವುಳ್ಳವರು ಕವಿ ಪುತಿನ. ಯದುಗಿರಿಯ ಮಲೆದೇಗುಲಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಅರಿಯದುದು ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅಲ್ಲನ ಪೂಜೆ, ವಿಭವ, ಸಂಭ್ರಮಗಳಿಂದ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ದೂರವಾಗಿ "ದೇವ ಬೊಂಬೆ, ಪೂಜೆ ಆಟ, ಭಕ್ತಿ ಸೋಜಿಗ" ವೆನ್ನುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜರ ಸಮಾಜಸುಧಾರಕ ತತ್ವಗಳಿಗೆ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಕಹಳೆಗೆ, ಓಗೊಟ್ಟು ಸರ್ವೋದಯದ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಮನವಿತ್ತವರು ಅವರು. ಕಾವ್ಯರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸಿದ್ಧಹಸ್ತರೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದಲ್ಲೂ ಪರಿಣಿತರು. ಹೊಸ ರಾಗಗಳನ್ನು - ವಾಸಂತಿ, ಸಂಜೀವಿನಿ, ಹರಿಣಿ, ಮಿತುಬಿಲಾಸ - ಹೀಗೇ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಹೊಸ ರಾಗಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡವರು. ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ನೂತನವಾದ ದಿಕ್ಕನ್ನು ತಮ್ಮ ಗೀತ ನಾಟಕಗಳ ಮೂಲಕ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಾನಪದ ಮಟ್ಟಗಳ ಸರಾಗವನ್ನೂ ಸುಗಮ ಸಂಗೀತದ ಭಾವನಿರ್ಭರತೆಯನ್ನೂ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಮೈ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ದಿಗಂತವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರವೀಂದ್ರ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿ ಹಾಡಿದಂತಹ ಶಿಷ್ಯರು ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲೂ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರು, ಸಂಗೀತಗಾರರು, ಮುಂದೆ ಬಂದು ಈ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಪಡಿಸಬೇಕು. ತಾಳ, ಲಯ ಸಮಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತವಾದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಈಗಾಗಲೇ ಪುತಿನ ಅವರ ಗೀತೆಗಳ ಜನರ ಮನವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡಿವೆ. ಅವು ಹೆಚ್ಚು ಹಂದರವಾಗಿ ಗೋಪುರವಾಗಿ ಬೆಳಗಲ.

*ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೊಂದು ಮನೆಯ ಮಾಡಿ
ಮೈಗಂಗಳಿಗಂಜದೊಡೆಂತಯ್ಯೆ?
ಸಮುದ್ರದ ತಡಿಯಲೊಂದು ಮನೆಯ ಮಾಡಿ
ನೊರೆತೆರೆಗಳಿಗಂಜದೊಡೆಂತಯ್ಯೆ?
ಸಂತೆಯೊಳಗೊಂದು ಮನೆಯ ಮಾಡಿ
ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ನಾಚಿದೊಡೆಂತಯ್ಯೆ?
ಜಿನ್ನೆಮಲ್ಲಕಾಜುನದೇವ ಕೇಳಯ್ಯೆ
ಲೋಕದೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಬಿಳಕೆ
ಸ್ತುತಿ-ನಿಂದೆಗಳು ಬಂದರೆ
ಮನದಲ್ಲ ಕೋಪವ ತಾಳದೆ ಸಮಾಧಾನಿಯಾಗಿರಬೇಕು*

ಪು. ತಿ. ನ. ಅವರ 'ಹಣತೆ'ಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಂಡಿರುವ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಚಿಂತನ

ವೈ. ಆರ್. ಮೋಹನ್

ಟ್ರಸ್ಟಲೂಸ, ಅಲಬಾಮ, yrmohan_AT_worldnet.att.net

'ಯದುಗಿರಿ' ಮತ್ತು 'ಯದುಗಿರಿಯ ಮೌನ ವಿಶಾಸ' ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಭಾವಗಳು ಸಮ್ಮಿಶನಗೊಂಡು, "ಸಮಶ್ರುತಿಯ ಹೊಂದಿರುವ ತನುಮುಚ್ಚಿತ ಗಾನ" ಸೃಷ್ಟಿಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ನವೋದಯ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಕಾರಣಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಪು. ತಿ. ನ. ಅವರ ಕವನಗಳ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಚಿಂತನ ಅಮೂಲ್ಯವಾದುದು ಹಾಗೂ ಚಿಂತನವಾದುದು. ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿರುವ ಈ ಚಿಂತನ ಚಿಂತನ ಕವನಗಳಾಗಿ ಅರಳ ತಾತ್ವಿಕ ಸೌರಭವನ್ನು ಸೂಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸೌರಭ ಓದುಗರ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು, ಅವರ ಮನದಲ್ಲಿ ಹರ್ಷದ ಹೊನಲನ್ನು ಹರಿಸಿ, ಆನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

"ಹಣತೆ"ಯ ಕವನಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಐದು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಕವನಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸನೆಗೆ ಮೀಸಲಾದುವು. ಎರಡನೆಯ ವರ್ಗದ ಕವನಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಎಂದರೆ ವೈಚಾರಿಕತೆ, ಭಕ್ತಿಭಾವ ಮತ್ತು ನೀತಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು. ಮೂರನೆ ವರ್ಗದ ಕವನಗಳು ಮಾನವರ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೇಮ, ಕ್ರೀಡೆ, ಪ್ರಣಯ, ಸ್ನೇಹ, ತ್ಯಾಗ ಮುಂತಾದ ಸಂಬಂಧಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಸಂಕೀರ್ಣ ಬದುಕಿಗೆ ಗೊತ್ತುಗುರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿ ಮಾಡಿ ಬದುಕು ಗೊತ್ತುಗುರಿಯಲ್ಲದ ಬರಿಯ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಘಟನೆ ಅಲ್ಲ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಗದ ಕವನಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಕುರಿತಾದುವು. ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನ್ಯ ಗುಣವಿಶೇಷಗಳು ಅಡಗಿರುವುದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಐದನೆಯ ವರ್ಗದ ಕವನಗಳ ಆಸಕ್ತಿ ತಾತ್ವಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಚಿಂತನೆಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ. ಸುಖ-ದುಃಖ, ಹುಟ್ಟು-ಸಾವು ದ್ವಂದ್ವಗಳ ನಡುವೆ ಬದುಕುವ ಮಾನವರಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ ದೃಷ್ಟಿ ಇರಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು ಈ ಕವನಗಳ ಗುರಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿ ನಾನು "ಹಣತೆ"ಯ ಎಲ್ಲಾ ಕವನಗಳನ್ನೂ ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆಯ್ದು ಕವನಗಳ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಈ ಲೇಖನ.

ನಿರ್ಗದ ಕವನಗಳು:

ಈ ಐದು ವರ್ಗದ ಕವನಗಳ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಚಿಂತನಧಾರೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಓದುಗರು ಗ್ರಹಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸನೆಗೆ ಮೀಸಲಾದ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಪು. ತಿ. ನ. ಅವರು ಚಿಂತನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಭಾವುಕತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಸಮನಾಗಿ ಸಂಯೋಜನೆಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಕವಿ ಗಿರಿವನಶ್ರಿಯೆ. ಗಿರಿವನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನಡೆಯುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳು - ಬೆಳಗು ಬೆಳಗಿನ ಬಣ್ಣದ ಮುಗಿಲು ಆಗಸವನ್ನು ವರ್ಣರಂಜಿತವಾಗಿಸಿದಾಗ, ರವಿ ಮುಳುಗುವ ಮುಂಚೆ ನಾನಾರೂಪ ತಳಿದು ರಂಜಿಸಿದಾಗ, ಮಂದಮಾರುತ ಕಾಡುಕುಸುಮಗಳ ಸುಗಂಧವನ್ನು ಪಸರಿಸುವಾಗ ಕವಿ ಸ್ತೂರ್ತಿಗೊಂಡು ಕವನ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ನಿರ್ಗದ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಕವಿಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಉದ್ದೀಪನೆಗೊಳಿಸಿ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಕವಿಯ ಹೃದಯದಿಂದ ಹೊಮ್ಮುವ ಹಾಡಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪ್ರೇರಣೆ ಅಗತ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು "ಗಾನವೆನ್ನೀ ಭುವಿಯನಾವರಿಪುದಾಗ" ಕವನ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ:

*ಜೆಮ್ಮಿಗಿಲ ತೋರಣವು ಭಾನಿನೋಲೆಗೇರೆ,
ಸ್ವರ್ಣರಥದೊಳು ಭಾನು ಮಲೆ ಮೇಲೆ ತೋರೆ,
ತಂಗಾಳಿ ಪೂಗಂಪ ದೆಸೆದೇನೆಗೆ ತೋರೆ,
ಗಾನವೆನ್ನೀ ಭುವಿಯನಾವರಿಪುದಾಗ*

ಪ್ರಕೃತಿಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸಿ ಆನಂದಿಸಿ ಮೈಮರೆತ ಕವಿಯ ಅಂತರಾಳದಿಂದ ಅನಾದಿಗಾನ ಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಕಾವ್ಯದ ಉಗಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸತ್ಯ ಪು. ತಿ. ನ. ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಜಡವಲ್ಲ ಚೈತನ್ಯಪೂರ್ಣವಾದುದೆಂದು ಪು. ತಿ. ನ. ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪುರುಷನನ್ನು ಕಾಣುವುದು ಈ ಕವನಗಳ ಗುರಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. "ಇಂದೇನು ಭಾನಿನೋಲೆಗತುಲಲಾವಣ್ಯ" ಕವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪುರುಷನನ್ನು ಕಾಣುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಂಡಿದೆ:

*ಈ ತೆರೆದಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ತೋರಿಗಿಳಿದು ನಾನು
ಯಾತನೆಯ ಕಳೆಯಲೆ ದೇವನನು ನಮಿಸೆ,
ವಾತನಲುಗಿಸಿ ಕುಣಿಸಿದಾ ತೆರೆಯ ಮೇಲೆ
ಆತನಂತೆಯೆ ನಲವ ಚಂದ್ರಮನ ಕಂಡೆ*

ಪು. ತಿ. ನ. ಅವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕವಿ ನಿರಾಠ ಅಹಮದರು ಹೇಳಿದಂತೆ, "ಅವರ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಓದು; ಪರಂಪರೆ ಹೊಸತನಗಳ ಸಮನ್ವಯದಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಗೊಂಡ ಆಲೋಚನೆ ಮನನಗಳು; ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ತರ್ಕಸಮ್ಮತ ಅನನ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಉದಾರವೂ ಅಭಿಪ್ರಯವಾದ ರಸದೃಷ್ಟಿ," ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

"ಯದುಗಿರಿ" ಮತ್ತು "ಯದುಗಿರಿಯ ಮೌನ ವಿಶಾಸ" ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಪು. ತಿ. ನ. ಅವರ ಹುಟ್ಟೂರಿನ ಮಮತೆ ಪ್ರಕೃತಿಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸನೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿತಗೊಂಡು ಹಾಡಿನ ಹೊನಲಾಗಿ ಹರಿದಿದೆ. ಈ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಭಾವಗಳು ಸಮ್ಮಿಶನಗೊಂಡು, "ಸಮಶ್ರುತಿಯ ಹೊಂದಿರುವ ತನುಮುಚ್ಚಿತ ಗಾನ" ಸೃಷ್ಟಿಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಭಾವಕ್ಕೆ ಭಕ್ತಿಯ ಲೀಪನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕವನಗಳು ಓದುಗರು ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸನೆಯೊಂದಿಗೆ ತಿಳೋಪಾಸನೆಯನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅಲೌಕಿಕ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ನೆಮ್ಮದಿ ನೀಡುತ್ತವೆ:

*ಮುಷಿಮಂಡಲ ಮೃಗಶಿರಗಳು
ಗುಡಿಗೆಪುರ ಮುಟ್ಟಿ
ನರಸಿಂಹನ ಶಿರಮಕುಟಕೆ
ಮಣಿಹಾರವ ಕಟ್ಟಿ
ತಮ್ಮೊಲುಮೆಯ ಕಾಣಿಕೆಯನು
ಸಲಸುತ್ತಿವೆ ನುತಿಸಿ
ಗುಡಿಕಳಸವ ಶತಿಯೆಡರಲು
ಹರಜೂಟವ ಸ್ಮರಿಸಿ.*

ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕವಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ:

*ನುತಿ ಕೊಟ್ಟಾಯಿತೆ? ಮೊರೆಂಬಟ್ಟಾಯಿತೆ?
ಹಸಾದ ದೊರಕಿತೆ ಚೇತನಕೆ?
ನೋವನು ಸಾವನು ದಾಟದ್ದಾಯಿತೆ?
ಆ ದಡ ಸಿಕ್ಕಿತೆ ಆತುಮಕೆ?*

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ "ಯದುಗಿರಿಯ ಮೌನದಳ" ಕವಿಗೆ ದೊರಕುವ ಉತ್ತರ:

*....
ದ್ವಂದ್ವವು ನಂದಿದೆ, ಜಾಡ್ಯವು ಹರಿದಿದೆ,
ಹುಟ್ಟಿದ ಸಾತ್ವಿಕ ಸುಸ್ಥಿರತೆ!*

ವೈಚಾರಿಕಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ನೀತಿನಿಯಮಾಧಾರಿತ ಕವನಗಳು:

ಪು. ತಿ. ನ. ಅವರ ವೈಚಾರಿಕಭಕ್ತಿ, ನೀತಿನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗಿರುವ ನಂಬಿಕೆಗಳು "ಹೊಗಳಿಕೆಕೆ", "ಆನಂದನ ಗೆಜ್ಜೆ", "ಛೇಷಾಸ್ತೂತ್ಯಾತಃ ಪವತೇ" ಮುಂತಾದ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಂಡಿವೆ. "ಹೊಗಳಿಕೆಕೆ" ವೈಚಾರಿಕ ಭಕ್ತಿ ಆಧಾರಿತ ಕವನವಾದರೆ "ಆನಂದನ ಗೆಜ್ಜೆ"ದಲ್ಲಿ ಮುಗ್ಧ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈ ಎರಡು ಕವನಗಳು ಬಾಲಕರ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತವುಗಳಾದರೆ "ಛೇಷಾಸ್ತೂತ್ಯಾತಃ ಪವತೇ" ನಡುವಯಸ್ಸು ಮೀರಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ

ನಡೆಯುವ ವೈಚಾರಿಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. 'ತೇನ ವಿನಾ ತೃಣಮಪಿ ನ ಚಲತಿ' ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ಮನಗಾಣಲು ಕವಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಮ್ಮರಿವನ್ನು ಮೀರಿದ ಶಕ್ತಿಯೊಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದು ಎನ್ನುವುದು ಅನುಭವವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಂಜಕೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ವೈಚಾರಿಕತೆಯ ಮೂಲಕ ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ.

ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ಪ್ರಣಯ ಗೀತೆಗಳು:

ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರಳಾದ ತರಲೆಯನ್ನು ಎದೆಯ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, "ನೀನಾರು?" ಎಂದು ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಪ್ರೇಮಿಯ ಚಿತ್ರ "ಒಲುಮೆವೆಣ್ಣು" ಕವನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ:

ಎದೆಯ ಹೊಸಿಲನೆಡೆಯೊಳಂತು
ನಿಲುವ ಪೆಣ್ಣಿದಾರೈ?
'ಕದವ ತೆರೆಯೊ!' ಎನದೆ ಮೌನ-
ದಿಂದ ನಿಲುವೆಲಾರೈ?

ಪ್ರೀತಿ ಪಕ್ಕಗೊಂಡು ಪ್ರಣಯಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದಾಗ ಆ ತರಲೆ ಅವನಿಗೆ ತೋರುವುದು ಹೀಗೆ:

ರೋಜದಂತೆ ಕೆನ್ನೆ, ರೋಜ-
ದೆಸೆತನಂತೆ ತುಟಗಟ್ಟೆ,
ರೋಜದಂತೆ ನಗುವ ಬಾಂಱ,
ಕಂಪಿನಂತೆ ಲಜ್ಜೆಯೈ.

ಪ್ರೇಮದ ಹೊಸಿಲನಲ್ಲಿ ಚಲುವೆ ಪ್ರಣಯಜಕ್ಕೆ ನೀಡಲು ಕಾದು ನಿಂತಿದ್ದಾಳೆ. ಪ್ರಣಯವನ್ನು ನೀಡುವ ಬಯಕೆ ಉತ್ಕಟವಾಗಿದ್ದರೂ ಬಾಂಱುಜಡದೆ ಇನಿಯ ಅದನ್ನು ಕಾಡಿ ಬಿಡಿ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ತನ್ನ ಕಷ್ಟೋಟದಿಂದ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಪ್ರಿಯನು ಬಿಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಿಯತಮೆ ನೀಡುತ್ತಾಳೆ. ಇನಿಯ ಕಾಡದೆಹೋದರೆ ಅವಳು ಹೊಸಿಲಲ್ಲಿಯೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಾ ನೆನಪಿ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ.

"-ಗೆ" ಕವನ ದಾಂಪತ್ಯ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಮಡದಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಜಗತ್ತು ಸ್ನೇಹಮಯವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ:

ನೀ ಮೃದುಹಾಸವ ಜೀರಲು, ನೋಟವು
ಸ್ನೇಹವ ಸೂಸುತೀರೆ:....

ಆದರೆ ಮಡದಿ ಕೋಪಗೊಂಡಾಗ ಬದುಕು ದುಸ್ತರವಾಗುತ್ತದೆ:

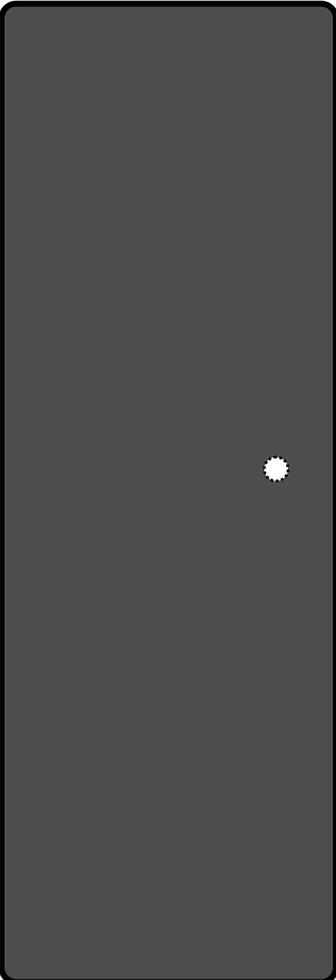
... ಅದೊಡೆ, ಪ್ರಿಯೆ, ನೀ ಭುಕುಟೆಯ ರಚಿಸಲು,
ಮೌನದಿ ತುಟ ಜಗಿಯಿ:..
ಕೋಪದ ವೇಗಕೊ, ಅಲಲನ ಭಾರಕೊ
ಬೆಜ್ಜನೆ ನಿಡುಸುಯೈ,
ಸೊಡರಲೆವುದು, ಹೃದಯವ ದಹಿವುದು,-ಇದ-
ನಜ್ಜರಿ, ನೀನರಿಯೆ!

"ಕಮಲೆ" ಒಂದು ವಿರಹ ಗೀತೆ. ಈ ಕವನ ಇನಿಯನ್ನು ಕಲೆದುಕೊಂಡ ತರುಣಿಯ ವಿರಹವೇದನೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ. ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರ, ಸಹೋದರರ ಪ್ರೀತಿ ಇನಿಯನ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗುವುದೇ? ಒಲುಮೆ ಇಲ್ಲದ ಬಾಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಿದೆಯೇ? ಇನಿಯನ ಒಲುಮೆಯ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಸಂತಸ, ನೋವು ಮಿಶ್ರಿತಗೊಂಡಿವೆ: "ಹಲಿಯ ಕನಸೊಲಿಷ್ಟು ಸವಿಯು! ಕಲೆದ ಸುಖವು 'ಕನಸು' ಎನುತ ತಿಳಿಯಲಿಷ್ಟು ನೋವು!" ಕವಿ ಅವಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮರುಗಿ "ಪ್ರೇಮವಷ್ಟರದನೇಕೆ, ತೊಟ್ಟನರಕೆ ಮಾಡದೇ?" ಎಂದು ಅನುಕಂಪ ತೋರುತ್ತಾನೆ.

"ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳ ಕಣಸು" ಕವನದಲ್ಲಿ ಉದಾತ್ತ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದೇಹಗಳ ಸೋಂಕಿಲ್ಲದ ಆದರ್ಶ ಪ್ರೇಮದ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ:

ದೊರೆಯ ನೋಡಲು ನೆರೆದ ಮಂದಿಯ
ಮಧ್ಯದೊಳಗೆ ಕಂಡೆನಾ ದಿನ,
ಎಂದೊ ಕನಸೊಳು ಕಂಡ ಧೈಯದ
ಚೆಲುವಿನೊಂದು ಹೆಣ್ಣನು.

ಹೀಗೆ ಕಂಡ ಹೆಣ್ಣು ಅನುಪಮಸುಂದರಿಯಾಗಿದುದರಿಂದ ಅವಳು ತನ್ನವಳಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಮನದಟ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಕವಿ ಅವಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರವಶವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆ

© 2005 www.jswamy.com

ಹೆಣ್ಣು ಕವಿಯ ಹೃದಯವನ್ನು ಕಲಕಿ, ಮುಸುಕಿದ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಕವಿ ಅನುಭವಿಸಿದ ಈ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಒಲುಮೆ ಎನ್ನುವ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ:

...ಬಾಳ ಬೆರಸುವ
ಬಯಕೆಯೆದೆಯೊಳು ತುಡಿಯಲಲ್ಲವು.

ಕವಿ ಅನುಭವಿಸಿದ ಆ ಭಾವನೆ ಮೋಹವೂ ಅಲ್ಲ:

ಮೋಹವೆನ್ನಲೆ? ನಗೆಯು, ನೋಟವು
ಸುಳಸಲಲ್ಲವು ಮಿಂಚನು.

ಅರಳದ ಹೂವಿಗೆ ಮನಸೋತರೂ ಅದನ್ನು ಕೊಯ್ಯದೆ ಕೇವಲ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಆ ಚಲುವೆಯನ್ನು ನಿರಾಧರಣ್ಯ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಸದಾ ನೋಡುವ ಆಸೆ ಇಲ್ಲ ಪ್ರಣಯ ನಿಷ್ಠಾಮ ಪ್ರೇಮವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನಗೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಒಲದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಒಡನಾಟದಲ್ಲ ಕಳೆದ ದಿನಗಳ ನೆನಪನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ದುಃಖಪಟ್ಟರೂ ಸಹ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸುಖ ಅನುಭವಿಸುವ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ, “ಕೊಳದ ತಡಿಯಲ್ಲ” ಎನ್ನುವ ಕವನ. ಒಡನಾಟದ ದಿನಗಳ ನೆನಪು ಮರುಕಳಿಸಿದಾಗ ಉಕ್ಕಿಬರುವ ದುಃಖ ಅತ್ಯಂತ ಸುಖವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಒಲವಿನ ಒಡನಾಟದ ಕಾಲ ಕಳೆದು ನೆನಪು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಾಗ ಆ ನೆನಪು ಕಹಿಯಾದರೂ ಅತ್ಯಂತ ಸಿಹಿಯನ್ನು ಸವಿದಂತೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಮಾನವೀಯತೆ ಆಧಾರಿತ ಕವನಗಳು:

ಅಲ್ಪತೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವಾದುದನ್ನು ಕಾಣುವುದು ಪು. ತಿ. ನ. ಅವರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಅಸಾಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದು ಅವರ ಮಾನವೀಯತೆ ಆಧಾರಿತ ಕವನಗಳ ಗುರಿ ಎನ್ನುಬಹುದು. “ಕಣಿವೆಯ ಮುದುಕ” ಕವನದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಸಂಜೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಏನನ್ನೋ ಎಡವುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಮುದುಕನೊಬ್ಬ, “ಕಾಣದೇನೋ ದಾರಿಹೋಕನ!” ಎಂದು ಗದರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕವಿ ಮುದುಕನ ಕೈ ಮೇಲೆ ಕೋರಿ ಆನಂತರ “ಮೇಡ ಹತ್ತಲು ಕಷ್ಟವಹುದೈ, ಜೊತೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವೆ”ನಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮುದುಕ ಮರುಕವ ಹಳೆಯವ ನಗೆ ಬೀರಿ, “ಮುದಿಗೆ ಚಳಿಯಿ, ಇರುಳಿ, ಮಳೆಯಿ, ಕಾಡೆ ಮೇಡೆ?” ಎಂದು ಉದಾಸೀನತೆ ತೋರುತ್ತಾನೆ. ಅದರೂ ಕವಿ ಲೋಕದ ಬವಣಿಗೆ ರೋಸಿಹೋಗಿದ್ದ ಮುದುಕನನ್ನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಾನೆ. ಮುದುಕನ ಮನಸ್ಸು ಹಗುರವಾಗಿ, ನೆನಪು ಮರುಕಳಿಸಿ ಕಂಬನಿ ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ “ದುಗುಡವೇತಕೆ, ಗೌಡ?” ಎಂದು ಕವಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಕವಿಯ ಕರಗನನಮುಕಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಗೌಡನೆಂದನು “ನಿನ್ನ ಈ ಬಗೆ ಮರುಕ ತಂದಿತು ಮರೆತ ಕಂದನ ನೆನಪನು.” ಬಳಿಕ ಅವರಿಬ್ಬರಲ್ಲ ಪರಸ್ಪರ ಕನಿಕರ ಮತ್ತು ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಮೂಡುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ನಿರಾಧರಣ್ಯದಿಂದ ನಾವೆಸಗುವ ಕಿರು ಕಾಯಕ ನಮಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ ನೀಡಿ ಇತರರಲ್ಲಿ ಸೌಹಾರ್ದತೆ ಬೆಳೆಸಿ ಬಾಳನ್ನು ಸಹನೀಯವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಳನ ದೃಂದ್ವವನ್ನು ಕುರಿತ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು “ಏತಕೆ?” ಕವನ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಕವಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ “ಬೆರೆವುದೇತಕೆ, ನಲವುದೇತಕೆ, ಬೆರೆದೊಡಗಲುವುದೇತಕೆ?” ಅವನಿಗೆ ಬದುಕು ದೃಂದ್ವಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಸುಖ-ದುಃಖ, ನೋವು-ನಲವು ಬಾಳನಲ್ಲಿ ಸಹಜ. ದುಃಖ ಅನುಭವಿಸಿದಾಗಲೇ ನಮಗೆ ಸುಖದ ಅರಿವುಂಟಾಗುವುದು. ಹುಟ್ಟು ಸಾವುಗಳ ನಡುವೆ ಬದುಕು ಸಾಗಿದೆ. ಬಾಳ ಬೆಳಕಾಗಿದ್ದ ಮಗುವನ್ನು ಮನೋವಲ್ಲ ಮಣ್ಣುಮಾಡಿ ಬಂದಾಗ ಬದುಕು ಶೂನ್ಯವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ: “ಅಂದು ಮನೋವಿ ಜಿಟ್ಟು ಬಂದೆವು ಕಂದನನ್ನಾ ಕುಳಿಯೊಳು, ಚಿನ್ನದವತಕ ನಮ್ಮ ಮುದ್ದನ ಮಣ್ಣು ಹುಳುಗಳ ತುತ್ತಿಗೆ.” ಬದುಕಿನ ಈ ದೃಂದ್ವಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯತೆಯಿಂದ ಅಧ್ಯಯಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರ ಬದುಕು ಸಹನೀಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ಪು. ತಿ. ನ. ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಮಾಜದ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾರದೆ ಹುಚ್ಚಾದ ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕಂಪ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಕವನ “ಹುಚ್ಚಿ”: “ನೋಡು, ಕೆಲೆಯ ಮಾನಹೀನ ದೀನ ಹುಚ್ಚಿಯ-ಕಾಡುತಿರುವ ಹುಡುಗ ಪಡೆಯ ನಕ್ಕು, ಬೈದು ತಡೆವಳ.” ಅವಳ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ “ಎಂದೋ ನೆಟ್ಟ ನೋವ, ಎಂದೋ ನಕ್ಕ ನಗೆಯನು ಇಂದು ನೆನವ ಗೋಳು, ಹಾಸ- ನೋಡದೋ ಹುಚ್ಚಿಯ!” ಕವಿಯ ಗೆಲಿಯ ಅವಳಿಲ್ಲ ಅನುಕಂಪ ತೋರಿ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. “ಕಣ್ಣು ನೀರಿದೇಕೆ, ಕೆಲೆಯ, ಹುಚ್ಚಿಗೇಕೆ ನಾಣ್ಯವು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, “ಎನ್ನವರಿಗೂ ಇಂಥ ಮರುಕ ದೊರೆಯಲಿಂದು ನೇಹಿಗ!” ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ಹಣತೆಯಿಂದ ನೂರಾರು ಹಣತೆಗಳನ್ನು ಹಣ್ಣು ಮುಸುಕಿದ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ಬೆಳಕನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಒಂದು ಕರುಣೆಯ ಕಿರುಕಾಯಕ ನುರಾರು ಕಿರುಕಾಯಕಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಸಮಾಜದ ದುಃಖ ದರಿಂದಲೇ ಸಾಂತ್ವನ ನೀಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಈ ಕವನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಲುಮೆ ಇಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಒಲುಮೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಗದಂತೆ ಮಾಡಲು ಅನೇಕ ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ಸಮಾಜ ಘಾತುಕರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನವರೆಲ್ಲ ಸೋದರರು, ಸಮಾನರು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಗೊಡದಂತೆ ಸ್ವಾರ್ಥಪರರಾದ ನಾಯಕರು ಗುಂಪುಗುಳತನವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಒಲುಮೆಯ ಹೊನಲಗೆ ಜಾತಿ, ಮತ, ಭಾಷೆ, ಪ್ರಾಂತ

ಮುಂತಾದ ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಬದುಕನ್ನು ದುಸ್ತರಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಸಂಸಾರದಲ್ಲೂ ನಮ್ಮವರು, ಬೇರೆಯವರು ಎಂಬ ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಲವನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ರೋಗಿಯೊಬ್ಬ ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಆಸೆಪಡುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ತಾಯಿಗಾಗಿ ಕೊಡಲು ಕವಿ ಹಣ್ಣು ತಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ರೋಗಿ ಆಸೆಪಡುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಕವಿಹೃದಯ ಕರಗುತ್ತದೆ. ರೋಗಿಗೆ ಹಣ್ಣು ಕೊಡಲೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದಾಗ ತಾಯಿ ಮಮತೆ ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತದೆ. ರೋಗಿಯ ಆಸೆ ಒಂದು ಕಡೆಯಾದರೆ ತಾಯಿ ಮಮತೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ: “ಇಂತು ಭಾವವೆರಡು ತಮುಲವೆದ್ದವನ್ನು ಮನದೊಳು: ‘ತಾಯಿನೊಲಸಲೇನು? ರೋಗಿಗೆತ್ತು ಬೇಗೆಯಳಸಲೆ?’” ಕವಿ ರೋಗಿಗೆ ಹಣ್ಣು ಕೊಡದೆ, “ಅಂದಿನಿರುಳು ಊರ ಸೇರಿ ಕಂಡೆನೆನ್ನ ತಾಯನು. ಹಣ್ಣನೀಯೆ ಕಂಗಳರಳ ನಗೆಯ ಸೂಸಿ ನಲದೆನು.” ಅದರೂ ರೋಗಿಯ ನೆನಪು ಕವಿಯನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತದೆ: “ಅವನ ಹಕ್ಕ ಕಡ್ಡನೆಂಬ ಭಾವವಿರಿಯತನ್ನನು.” ಹೀಗೆ “ಒಲುಮೆಹೊನಲಗಳಣಿಜಿಷ್ಟ- ಹರಿಯಜಡದ ತಡೆಗಳು.”

ಪತಿತಲಾದ ತರಲೆಯೊಬ್ಬಳ ಬಗ್ಗೆ ಟೊಟ್ಟು ಭಕ್ತಿಯ ಜನ ತೋರುವ ತಿರಸ್ಕಾರ ಅವಹೇಳನಗಳು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಂಡಿವೆ “ಪತಿತ ಪಾವನ” ಎಂಬ ಕವನದಲ್ಲಿ. ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸವದ ದಿನ. ಟೊಟ್ಟು ಭಕ್ತಿಯ ಜನ ತಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ನೆರೆದಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪತಿತಲಾದ ತರುಣಿ, “ದೇವನಿದಿರಿನೊಳಗೆ ನಿಲ್ಲೆ ತನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಕ್ಕು ಎಂದೊ - ಜನರಿಗಿಲ್ಲ ಮುಂದೆ ತರುಣಿ ಗುಡಿಗಿ ನಡೆದಳು.” ಆಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ, “ವೇದಪೂಜೆ ನಿಂತಿರೇಕೆ? ತುಡಿಯವೆದೆಯೊಳಿಲ್ಲ ಜನರು ಮೌನವಾಂತು ನಿಂತರೇಕೆ ಅಂದು ಗುಡಿಯೊಳು?” ಗುಡಿಯ ಪೂಜಾರಿ ಕೋಪದಿಂದ ಕೂಗುತ್ತಾನೆ: “ಪತಿತಲಾದ ಗುಡಿಯೊಳಂದು ತೀರ್ಥವನ್ನು ತೆಗೆವರುಂಟೆ? ಅವಳ ನೆಲೆ ಸೋಂಕಿನಿಂದ ಅಸುಣಿ ದೇಗುಲ!” ಪತಿತೆ ಮುಸುಕೆಲೆದುಕೊಂಡು ಕುಸಿದು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಾಳೆ. “ಅವಳ ಮೊದಲು ಹೊರಗೆ ದೂಡಿ; ಮಂತ್ರ ಜಪಿಸಿ ನೀರ ಜಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದಿರಲು ನಿಲ್ಲೆಬಿಲ್ಲ!” ಎಂದು ಜನ ಕೂಗಿದರು. “ನಾವು ಶುದ್ಧರೆಂದು ಇಲ್ಲ ಎದೆಯ ಮುಟ್ಟು ನುಡಿವರಾರು?...ಸಭೆಯೊಳಂತು ಹೆಣ್ಣುತನದ ಮಾನಮುರಿಯಲೆಳಸಲುಂಟೆ? ಜಡಿರಿ,” ಎನ್ನುವವರ ಮಾತನ್ನು ಯಾರೂ ಗಮನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕವಿ ವಿಷಾದಪಟ್ಟು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ: “ನಾವು ಯಾರು ದೇವನಿದಿರಿನೊಳಗೆ ನಿಲ್ಲೆ ಪಾಪಿರುವ ಹಕ್ಕ ಕಸಿಯಲು?” ತಾವು ಪರಿಶುದ್ಧರೆಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಟೊಟ್ಟು ಭಕ್ತಿಯ ಜನ ನಿತ್ಯಶುದ್ಧನಾದ ದೇವನಿದರು ನಿಲ್ಲಲು ಅರ್ಹತೆಯುಳ್ಳವರೇನು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ: ಪತಿತೆಯ ಹುಲ್ಲು ಮನೆಯ ಮೂಲೆಯೊಳಗೆ ಹಣತೆಯೊಂದು ಮಿನುಗುವಲ್ಲ ನಿಜ ಭಕ್ತರು ಅವಳ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಹಾಡಬೇಕು-“ರಾಮ, ಪತಿತಪಾವನ.”

ಅತಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬಳ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಅನುಕಂಪ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ಕವನ “ವಿಶ್ವ ಕುಟುಂಬಯ ಕಷ್ಟ”. “ಜನುತ ಗೋಡುವೆ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ನಾಗಿ ಆಯಾಸದೊಳೆಲೆವಳು ಕಲ್ಲ” ನಾಗಿ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಬಡತನ, ಕುಟುಂಬದ ದಾರಿದ್ರ್ಯವನ್ನು ನೆನದು ಜೋರಾಗಿ ಅಳುತ್ತಾಳೆ. ನಿಧ್ರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನಿ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ನಾಗಿಯ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆನೆಯ ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾಗಿ ಕೊಡುವ ಉತ್ತರ: “ಏನೇನು ನಮ್ಮವ್ವ. ಇರುವೋರು ಮೂವೋರು, ನಾನು ನಮ್ಮಿಷ್ಟು ಮೊಲಗೊಸು. ಕಾಣಿರಾ, ಒಪ್ಪೊತ್ತು ದುಡಿಯದೆ ಕೂತರೂ ಪ್ರಾಣಾವ ನೀಸೋಡು ಕಷ್ಟ. ಹುಲುಮನುಸಿಯ ಪಾಡು ಹಿಂಗಯ್ಯಿ, ನಮ್ಮವ್ವ, ಮಲೆದೇವು ಪಾಡ ಏನೇನು! ಸುಲುಭಾನೆ ಲೋಕಾದ ಸಂಸಾರ ನಡೆಸೋಡು? ಅಳು ಬಂತು ನಮ್ಮಜ್ಜಗಾಗಿ.” ಈ ಉತ್ತರ ಎಂಥವರನ್ನೂ ವಿಸ್ಮಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇತರರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ತನ್ನ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಅರಿತು ಅವರಿಗಾಗಿ ಮರಗುವ ನಾಗಿಯ ಮನಸ್ಸು ಪಕ್ಕಗೊಂಡ ಮಾನವೀಯತೆಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ.

ತಾತ್ವಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯ ಕವನಗಳು:

ಸಾವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅನುತಾಪಗೊಳ್ಳುವುದು ಮಾನವನ ಸಹಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ಅದರ ಸತ್ವವನ ನಂತರ ಅನಾಥರಾಗುವವರ ದುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಅನುಕಂಪ ತೋರಬೇಕಾದುದೇ ವಾಸ್ತವಿಕವಾದ ತಾತ್ವಿಕ ನೀತಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು “ಕಂಬನಿ” ಕವನದಲ್ಲಿ ಪು. ತಿ. ನ. ವಿಶದಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಮಧುರವಾದ ಹಾಡು ಕೇಳಬರುತ್ತಿದ್ದ ಮನೆಯಿಂದ ಒಂದು ದಿನ ಸಾವಿನ ಗೋಳು ಕೇಳಬರುತ್ತದೆ. ಕುತೂಹಲಯಿಂದ ಕವಿ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯಲು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕವಿ ಕಂಡಿದ್ದು, “ಮೃತ್ಯು ಹೊಕ್ಕ ಮನೆಯ ಗೋಳು.” ಶವವನ್ನು ಕಂಡ ಕವಿ ಮರಗುವುದಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ “ಸಾವು ಸಹಜವಲ್ಲ ಜನಕೆ. ಹುಟ್ಟಿನಂತೆ ಸಾವು ಬೇಕು ಜಗದ ಮೇಲೆಗೆ.” ಎಂಬ ತಾತ್ವಿಕ ಸತ್ಯದ ಅರಿವು ಅವನಿಗೆ ಅನುಭವ ವೇದ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಬರುತ್ತಿದ್ದ “ಅಯ್ಯೋ, ಅಳದೆಯೇನೂ ಮಗುವೆ, ನಮ್ಮ ಮುಟ್ಟಿನೂರಿಗೋಲೆ! ಇನ್ನು ನಮಗೆ ತ್ರಾತರಾರು ಸುಖಕೆ ಕಷ್ಟಕಾರುವವರು ನೀನು ತೀರಲು,” ಎಂಬ ತಾಂಟಿಯ ಕರುಳನ ದುಃಖದ ಕರೆಗೆ ಕವಿ ಹೃದಯ ಮಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟು ಗೋಳುಬಿಟ್ಟರೂ ಸತ್ಯವನು ಮರಳ ಬರಲಾರ. ಒಳತಾದುದೆಲ್ಲವೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳಲೇಬೇಕೆಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ ಈ ಕವನ.

ತೀವ್ರ ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಡಗಿರುವ ನೋವು ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಖದ ಹಿಂದೆ ದುಃಖ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ಮರೆತು ನಾವು ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಖವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅನುಭವಿಸಲು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅಣಿಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದುಃಖ ಬಂದಾಗ ಕುಗ್ಗಿ ಕುಸಿಯುತ್ತೇವೆ. ಸಂತೋಷದ ಹಿಂದಿರುವ ಸಂಕಟದ ಅರಿವು ನಮಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ, “ಕಡುಸವಿ ಇಂಚರ ಕೊರೆಯತು ನನ್ನೆದೆಯ” ಎನ್ನುವ ಕವನ. ಪಕ್ಷಿಗಳ ನಾನಾಬಿಧದ ಕೂಜನದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಒಂದು ವರ್ಣರಂಜಿತ ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿ ಪಕ್ಷಿಗಳಂಚರ ಕೇಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮೈಮರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜಯದನೊಬ್ಬ ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಬಂದು ಕರುಣೆಯಲ್ಲದೆ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು